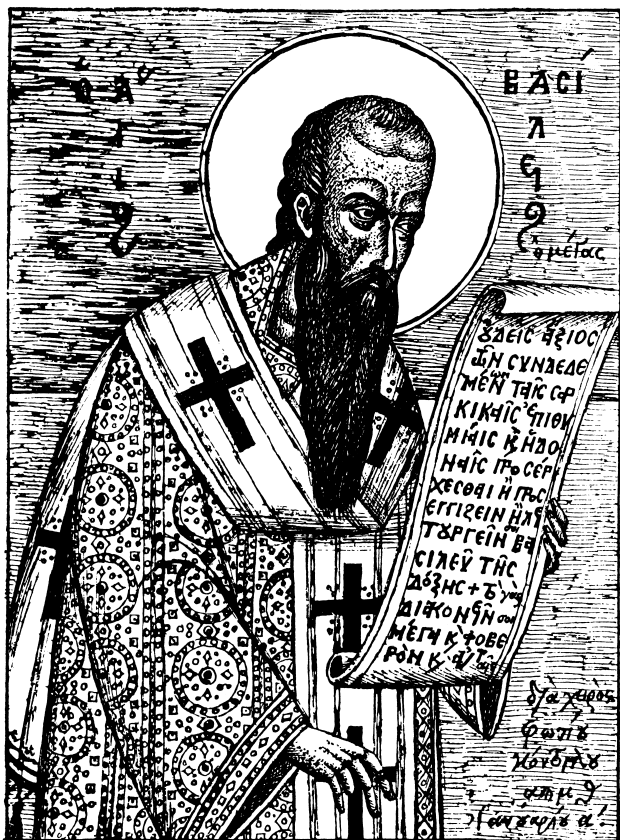


**БЖЕСТВЕННАЯ ЛІТУРГІА
ИЖЕ ВО СТЫХЪ ОЦА НАШЕГО
ВАСІЛІА ВЕЛІКАГО.**



**Božská liturgie svatého
Basila Velikého**

ЧИНЪ

свѣщенныа ѿ бж҃ественныа лѣтѹргїи ѿже во ст҃ыхъ о҃ца на́шего Васїліа великаго, архіепіска Веса́рин каппадокійскїа.

Хотѣи свѣщенникъ бж҃ественное совершати тайнодѣяствїе, долженъ ѣсть пѣрвѣе ѿку примирѣнъ быти со всѣми, ѿ не имѣти что̀ на когò, ѿ сѣрдце же, ѣлика гнѣа, ѿ лѣкавыхъ клеветн помысловъ, воздержатиа же сѧ вѣчера, ѿ трезвѣтиа даже до времени свѣщеннодѣяствїа. времени же настѣвшѹ, повнегда совершити оубычный предстоѣтелю поклонъ, вхòдитъ въ храмъ: ѿ соединѣна со діакономъ, творѣтъ кр҃стѣ кр҃ кр҃стоу пред̄ ст҃ымн двѣрьми поклонѣнїа тр҃и.

Таже гл҃етъ діаконъ: Бл҃гословѣи владыко.

Свѣщенникъ: Бл҃гословѣнъ бг҃ъ нашъ, всегда, нынѣ ѿ прїисно, ѿ во вѣки вѣкѹвъ, ѿмѣнь.

Начинаетъ глаголати діаконъ: Цр҃ю нб҃ный: Тр҃истое. По о҃че нашъ:

Свѣщенникъ: ѿку твоє ѣсть цр҃тво:

Таже глаголютъ:

Помѣлѣи насъ гд҃и, помѣлѣи насъ: великаго во шкѣта недоумѣюще, сїю ти мѣтвѹ ѿку бл҃гѣ грѣшнїи прїносимъ: помѣлѣи насъ.

Слѡва:

Гд҃и, помѣлѣи насъ, на тѣ ко оуповахомъ, не прогнѣвайа на ны сѣлò, ниже помани беззаконїи нашихъ: но прїзри ѿ нынѣ ѿку бл҃гострòбенъ, ѿ ѿбави ны ѿ враговъ нашихъ. Ты бо єси бг҃ъ нашъ, ѿ мы людїе твои, вси дѣла рѹкѹ твоєю, ѿ ѿма твоє призываемъ.

Božská liturgie svatého otce našeho Basila Velikého, archiepiskopa Caesareje Kappadocijské

Proskomidie

Kněz, který hodlá vykonat službu Božských Tajin, se má dříve smířit se všemi a nemít nic proti komukoliv, má chránit srdce jak možno od zlých myšlenek, být zdrženlivým a střízlivým od předvečera až do času služeb Božích. V ustanovený čas se kněz i diákon postaví před svatými dveřmi oltáře a učiní společně, žehnajíce se, tři poklony k východu. Potom praví:

Diákon: Požehnej, vladyko!

Kněz: **B**lahosloven Bůh náš, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův, amen.

Diákon: Králi nebeský... (Následuje Trisagion až po Otče náš.)

Kněz: Neboť tvé jest království...

Potom říkají oba:

Smiluj se nad námi, Pane, smiluj se nad námi, neboť žádné omluvy nevědouce, tuto modlitbu tobě, jako Vládci svému, my hříšníci přinášíme: smiluj se nad námi.

Sláva Otci i Synu i Svatému Duchu.

Pane, smiluj se nad námi, neboť v tebe doufáme; nehněvej se na nás velmi, aniž rozpomínej se na hříchy naše, ale pohleď i nyní jako milosrdný na nás a zbav nás nepřátel našich; neboť tys Bůh náš a my lid tvůj, všichni dílo rukou tvých a jméno tvé vzýváme.

I nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

И́ ны́нѣ:

Мнлоуэрдѣа двѣрн ѡвѣрзи нáмъ, кѣгоулоуѣннаа Бѣе, надѣюциѣса на тѣ да не погнѣнемъ, но да нѣзбáвнмѣа чоуою ѡ вѣдъ: тѣ ко ѣсн спасѣнѣе рѣда хрѣстѣанскаго.

Тáже ѡхѣдѣтъ ко и́кѡнѣ хрѣтѣкѣ и́ целѣютъ ѿ, глаголюще:

Прѣчтѡмъ твоѣмъ ѡбразъ поклонѣемѣа клáгн, просáце процѣнѣа прегрѣшѣнѣи нáшнхъ, Хрѣте Бже: волею ко благоволиахъ ѣсн плѣтѣю възыти на крѣтъ, да нѣзбáвнши, гáже создалъ ѣсн, ѡ работы вражѣа. Тѣмже благодáреуственнѡ вопѣемъ тн: радѡсти нѣспѡлниахъ ѣсн всѣа, спѣсе нáшхъ, пришѣдый спастн мѣръ.

Тáже цѣлѣютъ и́ и́кѡнъ кѣцы, глаголюще трѡпáрь:

Мнлоуэрдѣа ещци нѣстѡчннкъ, мнлоусти сподѡки нáсхъ Бѣе, прѣзри на лѡди согрѣшншыа, гáкн гáкѡ прнѣсно енаъ твоѡ: на тѣ ко оупѡкáюще, рáддѣса, вопѣемъ тн, гáкѡ ннѡгдá Гаврѣиахъ безплѣтнхъ архѣстратѣгъ.

Тáже приклѡнше главъ, гáютъ еѡ молѣтвъ:

Гдн, ннзпѡслн рѣкъ твоѡ еъ высотѣ етáгѡ жнлнцѣа твоѡгѡ, и́ оукрѣпн мѣ еъ предлѣжáщюу елѣжѣ твоѡ: да неосѣждѣннѡ предстáнъ етáшнѡмъ прѣтѡлъ твоѡмъ, и́ безкрѡбное евацѣеннѡдѣнствѣе совершъ. Гáкѡ твоѡ ѣсть ена и́ елáкв, ко вѣкн вѣкѡвхъ. Амѣнь.

Тáже творáтъ и́ кѣ лнкѡмъ поклѡны по ѣднѡмъ, и́ тáкѡ ѡхѣдѣтъ еъ жѣртвеннкъ, глаголюще:

Еннáдъ еъ дѡмъ твоѡн, поклонѣса ко храмъ етѡмъ твоѡмъ еъ етáрѣ твоѡмъ. Гдн, настáкн мѣ прáвдою твоѡю, вѣргъ моѡхъ рáдн нѣспрáвн прѣдъ чоуою пѣтъ моѡн. Гáкѡ нѣсть ко оустѣхъ нѣхъ нѣстнны, ердце нѣхъ ещѣтно, грѡкъ ѡвѣрѣтъ горѣанъ нѣхъ, лѣзыкн евоѡмн лыцáхъ. Сздн нмъ Бже, да ѡпадѣтъ ѡ мыслѣн евоѡхъ, по мнѡжѣствъ нечѣстѣа нѣхъ нѣзрѣнн ѡ, гáкѡ прѣсѡгорчнша тѣ Гдн. И́ да возвѣселáтѣа еѡ оупѡкáюцнн на тѣа, ко вѣкн возрáддѣютѣа, и́ вѣелншн.

Bránu milosrdenství otevři nám, požehnaná Bohorodice, abychom doufajíce v tebe nezhylnuli, ale osvobozeni byli tebou od všeliké bídy; ježto jsi spása pokolení křesťanského.

Nato odejdou k ikoně Kristově a říkají:

Přečistému obrazu tvému klaníme se, Blahý, prosíce za odpuštění hříchů svých, Kriste Bože; neboť tys ráčil dobrovolně tělem vstoupiti na kříž, abys vysvobodil z otroctví nepřítelů ty, jež jsi byl stvořil. Proto vděčně voláme k tobě: Radostí naplnil jsi vše, Spasiteli náš, přišed spasit svět.

I žehnajíce se, políbí ikonu Krista. — Potom odcházejí k ikoně Bohorodice, říkajíce:

Jsouc milosrdenství pramen, rač slitovati se nad námi, Bohorodice! Shlédni na lid hříšný, zjev jako vždy moc svou. Neboť v tebe doufajíce, k tobě, jako kdysi Gabriel, beztělesných vrchní vojevůdce, voláme: Raduj se!

I žehnajíce se, líbají ikonu Bohorodice. — Poté se postaví uprostřed, skloní oba hlavu a kněz říká tuto modlitbu:

Hospodine, vztáhni ruku svou s výsosti svatého sídla svého a posilni mne k nastávající službě tvé, abych, stana před strašným trůnem tvým, nekrvavou obětí neodsouzeně vykonal. Neboť tvá jest moc i sláva, na věky věkův. Amen.

Nato se oba pokloní též lidu a odcházejí do oltáře, řkouce:

Vejdu do domu tvého a klaněti se budu svatému chrámu tvému v bázni tvé. Hospodine, veď mne ve spravedlnosti své; pro nepřátele mé spravuj před sebou cestou mou; neboť není v ústech jejich pravdy, srdce jejich je daremné, hrobem otevřeným je hrdlo jejich, jazykem svým klamou. Sudiž je, Bože, nechať padnou od úmyslů svých, pro množství nešlechtností jejich zavrhní je, neboť odporní jsou tobě, Hospodine. I ať rozveselí se všichni, kdož doufají v tebe, na věky ať se radují, a ty přebývatí budeš v nich; i ať honosí se tebou všichni, kdož milují jméno tvé. Neboť ty žehnáš spravedlivému, Hospodine, a štítem zalíbení korunoval jsi nás.

ѦА ВХ НІХЪ, Ѣ ПОХВАЛАТѦ Ѡ ТѢБѢ ЛЮБАЦІИ ИМА ТВОЕ. ІІКѠ ТЫ
БЛАГОСЛОВИШИ ПРАВЕДНИКА, ГДН. ІІКѠ ОРЪЖІЕМЪ БЛАГОВОЛЕНІА
ВЪНЧААХЪ ѢСН НАСЪ.

ВШЕДШЕ ЖЕ ВО СВАТІАНИЦЕ, ТВОРАТЪ ПОКЛОНЫ ТРИ ПРѢДЪ СТОЮ ТРАПЕЗЮ, Ѣ
ЦѢЛЮТЪ СТОЕ ѢВЛІЕ Ѣ СТОЮ ТРАПЕЗЪ. ТАЖЕ ПРІЕМЛЮТЪ КЪ РЪКИ СВОА КІИЖДО
СТІХАРЬ СВОЮ, Ѣ ТВОРАТЪ ПОКЛОНЫ ТРИ КЪ ВОСТОКУ, ГЛАГОЛЮЩЕ КЪ СЕБѢ КІИЖДО:

БЖЕ, ѠЧИСТИ МА ГРЕШНАГО Ѣ ПОМИЛШИ МА.

ТАЖЕ ПРИХОДНТЪ КЪ СВАЦЕННИКУ ДІАКОНЪ, ДЕРЖА ВЪ ДЕСНОЮ РЪЦѢ СТИХАРЬ СО
ОРАРЕМЪ, Ѣ ПОДКЛОНИВЪ ѢМЪ ГЛАВЪ, ГЛАГОЛЕТЪ:

БЛГОСЛОВИ, ВЛАДЫКО, СТИХАРЬ СО ОРАРЕМЪ.

СЦІЕННИКЪ ГЛАГОЛЕТЪ:

БЛГОСЛОВЕНЪ БГЪ НАШЪ, ВСЕГДА, НЫНѢ Ѣ ПРИСЕО, Ѣ ВО ВЪКНИ ВЪКЪОВЪ.

ТАЖЕ ѠХОДНТЪ КЪ СЕБѢ ДІАКОНЪ, ВО ѢДИНЪ СТРАНЪ СВАТІАНИЦА, Ѣ ѠБЛАЧИТЕА ВЪ
СТІХАРЬ, МОЛАСА ЕЩЕ:

ВОЗРАДЪУЕТЕА ДУША МОА Ѡ ГДѢ, ѠБЛАЧЕ КО МА ВЪ РІЗЪ СПАСЕНІА, Ѣ
ѠДЕЖДЕЮ ВЕЕЛІА ѠДѢА МА: ІІКѠ ЖЕНИХЪ ВОЗЛОЖИ МА ВЪКНЕЦЪ, Ѣ ІІКѠ
НЕВЪКРЕТЪ ѠУКРАСИ МА КРАСОТОЮ.

Ѣ ОРАРЬ ѠКѠ ЦѢЛОВАВЪ, НАЛАГАЕТЪ НА ЛѢВОЕ РАМО.

НАРЪКАВНИЦЫ ЖЕ НАЛАГАА НА РЪКИ, НА ДЕСНОЮ ѠКѠ, ГЛАГОЛЕТЪ:

ДЕСНИЦА ТВОА, ГДН, ПРОСЛАВИА ВЪ КРЕПОСТИ: ДЕСНАА ТВОА РЪКА, ГДН,
СОКРЪШИ ВРАГИ, Ѣ МНОЖЕСТВОМЪ СЛАВЫ ТВОЕА СТЕРАХЪ ѢСН СЪПОСТАТЫ.

НА ЛѢВЮ ЖЕ, ГЛАГОЛЕТЪ: РЪЦѢ ТВОИ СОТВОРИТЕЧѢ МА Ѣ СОЗДАТЕЧѢ МА.
ВРАЗУМИ МА, Ѣ НАУЧАСА ЗАПОВѢДЕМЪ ТВОИМЪ.

ТАЖЕ ѠШЕДЪ КЪ ПРЕДЛОЖЕНІЕ, ѠУГОТОВАЛЕТЪ СЦІЕННАА. СТЫИ ѠКѠ ДІАКОНЪ ПОС-
ТАВЛАЕТЪ Ѡ ШЮЮ СТРАНЪ, ПОТІРЪ ЖЕ, ѢЖЕ ѢТЪ СТОЮ ЧАШЪ, Ѡ ДЕСНОЮ, Ѣ
ПРЪЧАА ЕХ НИМИ.

СЦІЕННИКЪ ЖЕ ЕЩЕ ѠБЛАЧИТЕА: ПРІЕМЪ СТИХАРЬ ВЪ ЛѢВЮ РЪКУ, Ѣ ПОКЛОНИВЪА
ТРИЖДЫ КЪ ВОСТОКУ, ІІАКОЖЕ РЕЧЕА, НАЗНАМЕНДЕТЪ ГЛАГОЛА:

БЛГОСЛОВЕНЪ БГЪ НАШЪ, ВСЕГДА, НЫНѢ Ѣ ПРИСЕО, Ѣ ВО ВЪКНИ ВЪКЪОВЪ,
АМИНЬ.

ТАЖЕ ѠБЛАЧИТЕА, ГЛАГОЛА:

Vstoupivše do svatyně, učiní, žehnajíce se, dvě poklony před svatým prestolem a políbí svaté evangelium i svatý prestol. Opět se žehnají a učiní třetí poklonu. Potom vezmou do svých rukou každý svůj stichar a konají, žehnajíce se, tři poklony k východu, řkouce pro sebe:

Bože, očistiž mne hříšného a smiluj se nade mnou. (Tříkrát)

Nato přistoupí diákon ke knězi, drží v pravé ruce stichar s orarem a skloniv hlavu, dí:

Požehnej, vladyko, stichar s orarem!

Kněz žehnaje: Požehnaný jest Bůh náš, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův.

Diákon: Amen.

Pak odejde diákon zpět na své místo a oblékaje se do sticharu, modlí se takto:

Radovati se bude duše má v Bohu, neboť oblékl mne v roucho spasení a pláštěm radosti přioděl mne; jako ženicha ověnil mne korunou a jako nevěstu okrášlil mne ozdobami.

Potom diákon políbí orar a položí jej na své levé rameno.

Když navléká jeden z nárukávníků na svou pravou ruku, říká:

Pravice tvá, Hospodine, proslavila se v síle; pravice tvá, Hospodine, porazila nepřátele a velikou slávou svou potřel jsi ty, kteří povstali proti tobě.

Když dává druhý nárukávník na levou ruku, dí:

Ruce tvé stvořily a učinily mne; dejž mi ten rozum, abych se naučil příkázáním tvým.

Potom odejde na místo přípravné (k žertveníku) a chystá zde posvátné předměty: diskos, kalich, kopí, pokrovce, hvězdici atd. Svatý diskos postaví na levou, kalich pak na pravou stranu.

Kněz se obléká takto: vezme stichar do levé ruky, požehná se a pokloní třikrát k východu, a pak žehná stichar, řka:

Požehnaný jest Bůh náš, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův.
Amen.

Potom políbiv stichar, obléká jej se slovy:

Возра́дуются дѣша мо̀а ѡ Гдѣ: [до конца.]

Та́же пріѣмъ ѡспѣхъ, ѡ зна́меновъ, ѡ клачѣтѣ ѡ, глаго́ла:

Бл҃гословѣнъ Б҃ъ, ѡ зна́кѣ бл҃годѣть своѣ на свѣщѣнники своѣ: ѡ ꙗко мѣро на главѣ, сходя́ще на брадѣ, брадѣ ѡарѡнѣю, сходя́ще на ѡмѣты ѡдежды ѡ.

Та́же пріѣмъ по́лкъ ѡ по́лѣла, глаго́летъ:

Бл҃гословѣнъ Б҃ъ, преподѣла мѣ е́лоу, ѡ положи́ непорѡченъ пѣть моѣ, соверша́и нѡзѣ моѣ ꙗко ѡленѣ, ѡ на вы́сокихъ порѣвѣла мѣ.

Нарѣкѣнныи же, ꙗко вы́ше рече́а. Та́же пріѣмъ наке́дренникъ, ѡце ѡтъ про-
тоѡг҃гѣа вели́ка цѣркве, ѡ ѡнъ кѡ, ѡмѣла доетѡнство нѣкоѣ, ѡ
благовѣнъ ѡ, ѡ цѣловѣа, глаго́летъ:

Преподѣши мѣчь твоѣ по ке́дрѣ твоѣ е́льне, красото́ю твоѣю, ѡ добро́тою твоѣю, ѡ наладѣ, ѡ ѡспѣва́и ѡ царѣвѣѡ, ѡ истины ра́дѣ ѡ крѡтѡрѣѡ ѡ правды, ѡ нартѣвѣтъ тѣ дѣвѣо де́нница твоѣ, ве́гда, ны́нѣ ѡ прѣсно, ѡ во вѣки вѣкѡвѣа, а́минь.

Та́же пріѣмъ фелѡнѣ ѡ благовѣнъ, цѣлѣтъ гла́ е́це:

Сщѣнники твоѣ, Гдѣ, ѡ блекѣтѣа вѣ правѣа, ѡ преподо́кнѣ твоѣ ра-
догѣю возра́дуютѣа, ве́гда, ны́нѣ ѡ прѣсно, ѡ во вѣки вѣкѡвѣа, а́минь.

Та́же ѡше́дше вѣ предложѣнѣ, ѡмыва́ютъ рѣки, глаго́люще:

ѡмѣю вѣ неповѣнныхъ рѣцѣ моѣ, ѡ ѡбѣа жѣртвенникъ твоѣ, Гдѣ, ѡже ѡѣлашати мѣ гла́а хвалы́ твоѣа, ѡ повѣдѣти вѣа чѣдеа твоѣ. Гдѣ, возлюбѣнъ бл҃гоѣпѣ до́мѣ твоѣо, ѡ мѣсто се́нѣа сла-
вы твоѣа: да не погѣнѣши еѣ нечѣтѣвѣыми дѣшѣ моѣ, ѡ еѣ мѣжи крѡкѣй живѡтѣа моѣо, ѡже вѣ рѣка́а беззакѡнѣа, де́нница ѡхъ ѡпѡлнѣа мѣды. ѡже же неслѡкѣемъ моѣмъ ходѣнъ, ѡзѣа мѣ, Гдѣ, ѡ помѣла мѣ: нога́ моѣа еѣа на правѡтѣа, вѣ цѣркѣахъ благовѣла тѣа, Гдѣ.

Radovati se bude duše má v Bohu, neboť oblékl mne v roucho spase-
ní a pláštěm radosti přioděl mne; jako ženicha ověncil mne korunou
a jako nevěstu okrášlil mne ozdobami.

Poté přijme epitrachil, požehná jej, políbí a klade na svou šiji, řka:

Požehnaný jest Bůh náš, jenž vylévá blahodať svou na kněze své
jako myro na hlavu, kanoucí až na bradu, bradu Áronovu, stékající
až na lem jeho roucha.

Pak vezme pás, požehná jej, políbí a opásaje se jím, praví:

Požehnaný jest Bůh náš, jenž přepasuje mne silou a činí neposkvř-
něnou cestu mou; činí nohy mé jako laní a na výsostech postavuje
mne.

Když navléká jeden z nárukávníků na svou pravou ruku, říká:

Pravice tvá, Hospodine, proslavila se v síle; pravice tvá, Hospodine,
porazila nepřátele a velikou slávou svou potřel jsi ty, kteří povstali
proti tobě.

Když dává druhý nárukávník na levou ruku, dí:

Ruce tvé stvořily a učinily mne; dejž mi ten rozum, abych se naučil
příkázáním tvým.

Má-li kněz povolen nábederník, vezme jej, požehná, políbí,
klade na sebe, řka:

Přepásej se mečem při bedrech svých, reku udatný, přepásej se krá-
sou a dobrotou svou, do boje vyjeď, a uspěješ. Kraluj pro pravdu, mír-
nost a spravedlnost. Pravice tvá k podivuhodným *skutkům* tě dove-
de; vždycky, nyní i příště, až na věky věkův. Amen.

Potom vezme felon, požehná jej, políbí a odívá se jím s těmito slovy:

Kněží tvoji, Hospodine, oblekou se ve spravedlnost a svatí tvoji rado-
vati se budou radostí velikou; vždycky, nyní i příště, až na věky
věkův. Amen.

Poté kněz i diákon odejdou k umyvadlu a umývají si ruce, řkouce:

Umyji v nevinnosti ruce své a obejdu obětní oltář tvůj, Hospodine,
abych uslyšel hlas chvály tvé a vypravoval všechny divy tvé. Hospo-

И́ такω ѿхѡдатѣ вѣ предложѣнїе.

Та́же покло́нѣнїа трѣхъ предло́женїемъ сотворѣше, глаго́лющѣ кїи́ждо:

Бже, ѡчїстїи мѧ грѣшнаго, и́ помнїаѣи мѧ.

И: Искѡпїахъ ны́ ѣси́ ѿ клѡтвы законныа ѣтною твоєю́ кровїю, на крѣтѣ пригвозди́вса и́ копїемъ проко́вса, безме́ртїе и́сточїахъ ѣси́ чело́вѣкомъ: спсе́ на́шихъ, сла́ва тебе́.

ΜΕΡΙΣ ΘΥΣ



ΜΕΡΙΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

ΑΜΝΟΣ



ΜΕΡΙΣ ΖΩΝΤΩΝ

ΜΕΡΙΣ ΑΓΙΩΝ



ΜΕΡΙΣ ΚΑΘΗΓΟΥΜΕΝΟΥ

ΜΕΡΙΣ ΚΕΚΟΙΜΗΜΕΝΩΝ

Та́же глаго́летѣ дїа́конъ: Бл҃гословїи, влады́ко.

И́ начина́етѣ епїе́нникъ:

Бл҃гословѣнъ бѣ́хъ на́шихъ, всегда́, ны́нче́ и́ прїсно́, и́ во вѣки вѣ́ковъ.

Дїа́конъ: ѿмнїнь.

Та́же прїе́млетѣ епїе́нникъ лѣвою о́уко рѣкою́ прое́форъ, десно́ю же е́то́е ко́пїе, и́ зна́менъаѣи ехъ нїа́хъ трїа́жды ве́рхъ печа́ти прое́форы, глаго́летѣ:

Въ воспо́мнѣнїе́ Гда́, и́ б҃га́, и́ спсе́ на́шего́ и́иса́ Хрїста́. [Трїа́жды.]

И́ а́бїе́ водрѣ́жлетѣ ко́пїе вѣ десно́ю ст҃ранѣ́ печа́ти, и́ глаго́летѣ рѣжа́:

И́кω ѡвчѧ́ на зако́ленїе́ веде́са.

Вѣ лѣвѣю́ же: **И**́ іа́кω агне́цъ непоро́ченъ прѧ́мω ст҃ригѣ́щагω ѣго́ безгла́сенъ, та́кω не ѡ́кверзѧ́етѣ о́уцѣ ево́ихъ.

Вѣ го́рнюю́ же ст҃ранѣ́ печа́ти:

Ко смнѣ́нїи ѣго́ е́дѧ ѣго́ взы́тса.

Вѣ до́льную́ же ст҃ранѣ́:

dine, já si zamiloval krásu domu tvého a místo přebývání slávy tvé. Nezahubiž s bezbožnými duši mou a s vražedníky život můj; v jejichžto rukou nepravosti jsou a pravice jejich úplatků plná. Já pak v dobrosrdenství svém chodím, vysvobdiž mne, Hospodine, a smiluj se nade mnou. Noha má stojí na cestě pravé, ve shromážděních dobrořečiti budu tobě, Hospodine.

Pak odejdou ke stolu předkladnému a třikrát se před ním pokloní, žehnajíce se, přičemž každý z nich říká:

Bože, očistiž mne hříšného a smiluj se nade mnou. (*Třikrát*)

Nato kněz: **V**ykoupil jsi nás od kletby Zákona krví svou drahocennou, nechav se na kříž přibítí a kopím probodnouti, nesmrtelnosti pramen lidem jsi otevřel, Spasiteli náš, sláva tobě.

Pak diákon: Požehnej, vладыko!

Kněz začíná:

Blahosloven Bůh náš, vždycky, nyní i přišťe, až na věky věkův.

Diákon: Amen.

Nato kněz vezme do levé ruky nejlepší prosforu, do pravé ruky svaté kopí a činí jím třikrát po vrchu pečeti chleba znamení kříže, řka:

Na památku Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista.
(*Třikrát*)

A ihned zanoří svaté kopí v pravou stranu pečeti (jakoby z pohledu Beránka) a krájí se slovy:

Nařízne zprava — Jako ovce k zabití veden jest.

Nařízne zleva — A jako beránek neposkrvněný, před tím, kdož jej stříže, ani nehlesl, neotevřev úst svých.

Nařízne shora — V ponížení jeho odňat jest soud jeho.

Nařízne zdola — Rod jeho pak kdo vypoví?

Diákon, hledě zbožně na toto tajemství, dí při každém jednotlivém řezu, drže orar v ruce: K Hospodinu modleme se.

Pak dí: Vyjmi, vладыko!

РѠДХ ЖЕ ѠГВѠ КТѠ НѠПОВѢСТЬ;

Діако́нхъ же, взира́а емагоговѣ́ишю на енцево́ чѣниство, глаго́летъ на ѡди́номхъ ко́емждо рѣза́ниі: Гдѣ помѠлимса, держа́а и Ѡра́ръ въ рѣцѣ.

По сѣхъ глаго́летъ: Возми́, влады́ко.

Ѡцѣ́нникхъ же, вложѣ́въ еѠѠѠ ко́пѣ Ѡ ко́венныхъ де́нхъа стѣраны́ проеѠфоры́, взима́етъ еѠѠѠ хлѣ́въ, глаго́ла е́ще:

И́къ взѣ́млетса Ѡ зе́млѣ живѠтъхъ ѠГВѠ.

И́ положѣ́въ и́ взна́къ на еѠѠѠмхъ діако́вѣ, ре́къшъ діако́нѠ: Пожри́, влады́ко.

Жре́тъхъ ѠгѠ крѣтѠвѣ́дшю, е́ще глаго́ла:

Жре́тса ѡгне́цъ бжѣ́и, взѣ́млаи́ грѣ́ххъ мі́ра, за мі́рскіи́ живѠтъхъ и́ спасѣ́нїе.

И́ Ѡбраща́етъхъ дрѣгѣ́шю стѣранѣ́ горѣ́, и́мѣцѣ́шю крѣ́тъхъ. И́ глаго́летъ діако́нхъ: Проко́ди, влады́ко.

И́ерей́ же проко́даа́ и́ въ де́ншю стѣранѣ́ еѠѠѠмхъ ко́пѣемхъ, глаго́летъ:

Ѡди́нхъ Ѡ ко́ннхъ ко́пѣемхъ ре́бра ѠГВѠ проко́де, и́ ѡбѣ́ и́зыде́ кро́вь и́ вода́: и́ вѣ́дѣ́вхыи́ свидѣ́тельствова́, и́ и́стинно́ ѡ́тъ свидѣ́тельство ѠГВѠ.

Діако́нхъ же влѣ́аетъхъ во еѠѠѠи́ почѣ́ръ Ѡ вѣ́на въѠпѣ́ и́ воды́, ре́кїи́ пре́жде ко Ѡцѣ́нникѠ: Бл҃госло́вѣ́н, влады́ко, еѠѠѠ сое́днѣ́нїе, и́ взѣ́мхъ на́дъ нѣ́мн бл҃госло́вѣ́нїе. [Ѡцѣ́нник: Бл҃госло́венно сое́днѣ́нїе еѠѠѠхъ тѣвонхъ, всегдѣ́, ны́нѣ́ и́ прїе́ншю, и́ во вѣ́ки вѣ́кѠвъ.]

И Ѡцѣ́нникхъ же прїе́мхъ въ рѣцѣ́ вторѣ́шю проеѠфорѣ́, глаго́летъ:

Въ че́сть и́ па́мать пре́бл҃госло́венныхъ влѣ́цъ на́шеа́ бжѣ́и и́ прїсно́дѣ́вы мрї́и, ѡ́аже́ моли́твхъ прїи́мнѣ́, Гдѣ́, же́ртвѣ́ еѠѠѠ въ прѣ́кнхыи́ тѣво́и́ же́ртвенникхъ.

И́ взѣ́мхъ ча́стїицѣ́, полага́етъхъ Ѡ Ѡде́ншю еѠѠѠ хлѣ́ва, кнѣ́зхъ сре́ды ѠГВѠ, глаго́ла:

Пре́дста́ црї́нца Ѡде́ншю́ тѣбе́, въ рѣ́зы по́злаці́енны Ѡдѣ́ла, прѣ́дкраше́нна.

Kněz nato vbodne svaté kopí zředu do spodní části prosfory (řeže vodorovně nad spodní stranou prosfory) a vyjme Beránka, řka:

Neboť vzat jest ze země život jeho.

A položí jej křížem dolů na svatý diskos.

Diákon: Obětuj, vladyko!

Kněz obětuje (nařízne Beránka na způsob kříže) se slovy:

Obětuje se Beránek Boží, jenž snímá hřích světa, za světa život a spásu.

A obrací jej nahoru stranou, na které je pečeť s křížem.

Diákon říká: Probodni, vladyko!

Kněz vbodne kopí do pravé strany Beránkovy, řka:

Jeden z vojáků kopím bok jeho probodl, a hned vyšla krev a voda. A ten, který to viděl, svědectví vydal a pravé jest svědectví jeho.

Diákon pak vlévá do kalicha víno spolu s vodou, řka napřed ke knězi:
Požehnej, vladyko, svaté sjednocení!

Kněz žehnaje: Požehnáno budiž sjednocení svatých tvých *darů*, vždycky, nyní i přistě, až na věky věkův. Amen.

Kněz vezme druhou prosfuru, vyřízne z prostředka částici, řka: **II**

Ke cti a na památku nejblahoslovenější Vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie, na jejíž přímluvy přijmi, Hospodine, tuto oběť na nadnebeský oltář svůj.

A klade částěčku na pravou stranu Beránka, poblíž jeho středu, se slovy:

I stanula královna po pravici tvé, oděna jsouc v překrásný zlatý šat.

Potom vzav třetí prosfuru, vyřízne z ní postupně **III**
devět částěček a říká:

1 Ke cti a na památku důstojného a slavného proroka, Předchůdce a Křtitele Jana.

A vzav první částěčku z této prosfory, klade ji po levé straně Beránka a činí začátek prvního sloupce.

III

Тѣже пріѣмѣх третію проѣфорѣ, глаголетъ:

Ⲁ Честнѣиѣмъ славноиѣмъ пророка, прѣтечнѣи и крѣтителѣмъ Іωанна.

И взѣмѣхъ первѣю частницѣ, полагаѣтъ ѿ ѿмѣнъ странъ стѣиѣмъ хлѣба, творѣнѣи началомъ перваго чина. Тѣже глаголетъ:

Ⲗ Сѣтѣиѣхъ славноиѣхъ пророковъ: Иωνнѣа и Іларіона, Ілїи и Флїссѣа, Дѣда и Іессѣа: сѣтѣиѣхъ трїехъ ѡтцѣмъ, и Данїила пророка, и всѣхъ сѣтѣиѣхъ пророковъ.

И взѣмѣхъ вторѣю частницѣ, полагаѣтъ ѿ доѣмъ перваго благочиннаго.

Тѣже пакѣ глаголетъ:

Ⲁ Сѣтѣиѣхъ славноиѣхъ и всехвалѣнѣиѣхъ апѣлѣмъ Петра и Пѣвла, и прочиѣхъ всѣхъ сѣтѣиѣхъ апѣтолѣмъ.

И тѣиѣмъ полагаѣтъ третію частницѣ доѣмъ втораго, скончавѣмъ первыи чинѣ.

Тѣже глаголетъ:

Ⲁ Иже во сѣтѣиѣхъ ѡцѣмъ нашнѣхъ сѣтителѣи, Баіліа великаго, Гргорїа вѣслова, и Іωанна златѣстѣаго, Іданасїа и Кѣрїлла, Нїколаа мѣрлѣнїкаго, и всѣхъ сѣтѣиѣхъ свѣтителѣи.

И взѣмѣхъ четвертѣю частницѣ, полагаѣтъ ѿ близи перваго частницѣ, творѣмъ вторѣи началомъ.

Тѣже пакѣ глаголетъ:

Ⲗ Сѣтѣиѣмъ апѣстѣла, первомѣченника и архїдїакѣна Стефана, сѣтѣиѣхъ великиѣхъ мѣнѣмъ, Аннїтрїа, Геѣргїа, Феѣдѣра чѣрѣона, Феѣдѣра стратїалѣта, и всѣхъ сѣтѣиѣхъ мѣчѣннѣи.

И взѣмѣхъ пятѣю частницѣ, полагаѣтъ ѿ доѣмъ перваго, сѣиѣмъ началомъ втораго чина.

Тѣже глаголетъ:

Ⲁ Преподѣбнѣиѣхъ и вѣнобѣиѣхъ ѡцѣмъ нашнѣхъ, Антѣѣнїа, Евѣдѣмїа, Сѣвѣмъ, ѡнѣфрїа, Іданасїа ѣдѣнїкаго, и всѣхъ прѣбнѣиѣхъ ѡтцѣмъ.

И тѣиѣмъ взѣмѣхъ шестѣю частницѣ, полагаѣтъ ѿ доѣмъ втораго частницѣ, во исполнѣнїе втораго чина.

2 Svatých a slavných proroků Mojžíše i Árona, Eliáše a Elisea, Davida a Jesse, svatých tří mládenců i Daniele proroka i všech svatých proroků.

A vzav druhou částčku, klade ji zbožně pod první.

3 Svatých slavných a všehvalných apoštolů Petra a Pavla i všech ostatních svatých apoštolů.

A vzav třetí částčku, klade ji pod druhou a ukončuje tím první sloupec.

4 Svatých otců našich světitelů: Basila Velikého, Řehoře Theologa a Jana Zlatoústého, Athanasia a Cyrila, Mikuláše Myrlikejského, Metoděje, učitele Slovanů a všech svatých světitelů.

A vzav čtvrtou částčku klade ji do řady vedle té první, začínaje tím druhý sloupec.

5 Svatého apoštola, prvomučedníka a archidiákona Štěpána, svatých velikých mučedníků: Dimitria, Jiří, Theodora Tyrona, Theodora Stratelata, Václava i všech svatých mučedníků.

A vzav pátou částčku, klade ji zbožně pod čtvrtou.



По сіѣхъ же глаголетъ:

А СѢТЫХЪ И ЧУДОТВОРЦЕВЪ БЕЗЕРБЕРЕННИКЪ, КОСМЫ И ДАМІАНА, КУРА И ІОАННА, ПАНТЕЛЕИМОНА И ВЪРМОЛАА, И ВСѢХЪ СѢТЫХЪ БЕЗЕРБЕРЕННИКОВЪ.

И ВЗЕМЪ ЕДИНУ ЧАСТИЦУ, ПОЛАГАЕТЪ Ю ВѢРХУ, ЧТВОРА ТРЕТІЕ НАЧАЛО, ПО ЧИНУ.

ТѢЖЕ ПАКН ГЛАГОЛЕТЪ:

Б СѢТЫХЪ И ПРАВЕДНЫХЪ ГѢОСЦѢХЪ, ІОАКИМА И АННЫ, И СѢАГѢ, ИЛИ, (СГѢЖЕ СЕТЬ ХРАМА И СГѢЖЕ СЕТЬ ДѢНИ) И ВСѢХЪ СѢТЫХЪ, ИХЪЖЕ МОЛИТВАМИ ПОСѢТІИНЫ, БѢЖЕ.

И ПОЛАГАЕТЪ ОДНУ ЧАСТИЦУ ДОЛѢ ПЕРВЫА БЛАГОЧИННѢ. БЦІЕ ЖЕ КЪ СІИМЪ ГЛАГОЛЕТЪ:

Г ИЖЕ ВО СѢТЫХЪ ОЦА НАШЕГѢ БАСИЛА, АРХІЕПІСКОПА КЕСАРИИ КАППАДОКІИСКІА, ВЕЛИКАГѢ.

И ЧАКО ВЗЕМЪ ДНУ ЧАСТИЦУ, ПОЛАГАЕТЪ Ю ВЪ КОНЕЦѢ ТРЕТІАГѢ ЧИНА ВО ИСПОЛНЕНІЕ.

IV

ТѢЖЕ ПРІЕМЪ ЧЕТВЕРТУЮ ПРОЕФОРУ, ГЛАГОЛЕТЪ:

ПОМАНІ, ВЛКО ЧЕЛОВѢКОЛЮБЧЕ, СѢЧѢЙШЫА ПРАВОСЛАВНЫА ПАТРИАРХИ И ГОСПОДИНА И ОЦА НАШЕГѢ БЛАЖЕННѢЙШАГО МИТРОПОЛИТА, ИЛИ, ГОСПОДИНА НАШЕГѢ (ВЫСОКО-) ПРОВОБЩЕННЕЙШАГО (ИЛИ ИЛИ ИЛИ, И ВЕЛКОЕ СѢПОСЕТКО ПРАВОСЛАВНЫХЪ, ЧЕРТНОЕ ПРОВОУТЕРЕТКО, ВО ХРѢБ ДІАКОНЕТКО, И ВЕСЬ СВАЩЕННИЧЕСКІИ ЧИНЪ: (АЩЕ ВО ОКІТЕЛ: АРХІМАНДРИТА, ИЛИ ИГМЕНА, ИЛИ, БРАТІЮ И СОСЛУЖЕБНИКИ НАША, СВАЩЕННИКИ, ДІАКОНЫ, И ВЕСЮ БРАТІЮ НАШУ, ТѢЖЕ ПРИЗВАЛЪ СЕИ ВО ЧТВОЕ ОБЩЕНІЕ, ЧТВОИМЪ БЛАГОУТРОБИЕМЪ, ВСЕКЛАГИ ВЛКО.

И ВЗЕМЪ ЧАСТИЦУ, ПОЛАГАЕТЪ Ю ДОЛѢ СѢАГѢ ХЛѢКА.

ТѢЖЕ ПОМИНАЕТЪ СТРАНУ НАШУ, ГЛАГОЛА СІЧЕ:

ПОМАНІ, ГДН, КОГОХРАНИМШЮ СТРАНУ НАШУ И ПРАВОСЛАВНЫХЪ ЛЮДЕЙ СЛ.

ТѢЖЕ ПОМИНАЕТЪ И ИХЪЖЕ ИМАТЬ ЖИВЫХЪ ПО ИМЕНН, И НА КОЕЖДО ИМА ВЗИМАЕТЪ ЧАСТИЦУ, ПРИГЛАГОЛА:

ПОМАНІ, ГДН, ИЛИ.

6 Ctihodných a bohonosných otců našich: Antonia Velikého, Euthymia, Sávy Posvěceného, Theodosia Kinoviarcha; Onufria, Athanasia Athonského, Cyrila, učitele slovanského, Ivana Českého, Prokopa Sázavského i všech ctihodných otců.

A vzav šestou částěčku, klade ji zbožně pod pátou, uzavíraje 2. sloupec.

7 Svatých a nezištných divotvůrců: Kosmy a Damiana, Kýra a Jana, Pantelejmona a Hermolaje i všech svatých nezištníků.

A vzav sedmou částěčku klade ji do řady vedle té první a čtvrté, začínaje tím třetí sloupec.

8 Svatých spravedlivých bohorodičů Jáchyma i Anny a svatého (jméno) (*jehož jest chrám*) a svatého (jméno) (*jehož je den*) i všech svatých, na jejichž přímluvy navštív nás, Bože.

A vzav osmou částěčku, klade ji zbožně pod sedmou.

9 Svatého otce našeho Basila Velikého, archiepiskopa Caesareje Kappadocijské.

A vzav devátou částěčku, klade ji zbožně pod osmou.

Pak kněz vezme čtvrtou prosforu a vyjme z ní postupně dvě částěčky se slovy:

IV

1. Rozpomeň se, Vládce lidumilný, na veškerý episkopát pravoslavný, řádně hlásající slovo pravdy tvé, na vладыku našeho metropolitu (jméno), na vладыku našeho (archi-) episkopa (jméno) (*vzpomeň i na biskupa, jímž byl vysvěcen, žije-li*), na důstojné presbyterium a diakonstvo v Kristu a veškeré duchovenstvo i mnišstvo [v monastýru: na archimandritu, igumena] [na bratry a spoluslužebníky naše, na kněze (jmenuj), (jmenuj) a veškeré bratrstvo naše, jež jsi povolal k obecnství svému v milosrdenství svém, Vládce nejdobrotivější.

Klade částěčku pod Beránka na levou stranu.

2. Rozpomeň se, Hospodine, na vlast naši a všecken pravoslavný lid této země.

Klade částěčku pod Beránka na pravou stranu.

И́ та́коу взѣмъ чѣстнцы, полагаѣтъ ѿ до́лѣ стѣ́гѡу хлѣ́ка.

V

Та́же взѣмъ па́тѣлю прое́форѣ, глаго́летъ:

Ⲓ́ па́матнѣ и ѡ́бста́влѣннѣи грѣ́хѡвѣ стѣ́ншнхъ па́трїа́рхѡвѣ, пра́во-
сла́внхъ и бл҃жѣ́ннхъ со́здателѣи стѣ́гѡу хрѣ́ста се́гѡ (ѿце́ ко ѡ́бнѣте́и:
стѣ́гѡу ѡ́бнѣте́и се́гѡ).

Та́же помнѣ́етъ рѣ́коположи́вшаго се́гѡ а́рхїе́ре́а, и дрѣ́внѣи, и́же хрѣ́стѣ,
о́убо́шнхъ по́ именнѣ. На ко́еждѡ и́ма взнма́етъ чѣстнцѣ, приглаго́ла:

По́мани, Гд҃и, и́мѣ.

И́ конѣ́чнѣ глаго́летъ и́це:

И́ вѣ́рхѣ вѣ наде́ждѣ́ ко́еи́ѣ, жи́зни вѣ́чнѣи и́ тво́егѡ ѡ́бнѣ́тѣа
о́убо́шнхъ, пра́восла́внхъ ѡ́тѣ́цѣи и́ бра́тїи́ на́шнхъ, члѣ́вко́убѣ
Гд҃и.

И́ взнма́етъ чѣстнцѣ.

По́ се́мъ глаго́летъ:

По́мани, Гд҃и, и́ моѣ́ недо́стѡ́ннѣство, и́ прѡ́стїи́ ми ве́лїко́е со́грѣ́-
ше́нїе, бо́льноѣ же́ и́ не́бо́льноѣ.

И́ взнма́етъ чѣстнцѣ. И́ прїѣ́мъ гѣ́вѣ, со́кнра́етъ на дї́скоѣ чѣстнцы до́лѣ стѣ́гѡу
хлѣ́ка, ѿко́же бы́ти ко о́убѣ́рженїи́, и́ не и́па́днѣти че́омѣ.

Та́же дї́аконъ прїѣ́мъ ка́дїальннцѣ, и́ дѣ́лїа́мъ вло́жнѣ вѣ нѡ, глаго́летъ кѣ
сїѣ́нннцѣ: Бл҃го́е́ловнѣ, владѣ́ко, ка́дїало.

И́ ѡ́бнѣ́ се́мъ глаго́летъ: Гд҃ѣ́ по́мѡ́ннѣа.

И́ сїѣ́нннѣ мо́лнѣтѣ́ ка́дїала:

Ка́дїало те́бѣ́ прино́симъ, Хр҃тѣ́ Бж҃е́ на́шѣ, вѣ конѣ́
благѡ́уханїа́ дѣ́хѡвнѣа́гѡ, ѣ́же прїѣ́мъ вѣ прѣ́нѣ́ннѣи́ тво́ѡй
же́ртвенннѣи́, возннѣ́спѡ́лнѣ́ на́мъ бл҃го́дѣ́ть прѣ́стѣ́гѡу тво́егѡу
дѣ́ха.

дї́аконъ: Гд҃ѣ́ по́мѡ́ннѣа.

сїѣ́нннѣи́ по́каднѣ́ вѣвѣ́здннцѣ́, полагаѣтъ вѣрхѣ́ стѣ́гѡу хлѣ́ка, глаго́ла:

Pak vzpomíná živých, jichž chce, dle jména; při každém vyjme částechku, řka:

Pamatuj, Pane, na (jméno).

A takto vybírá částechky podle jmen a pokládá je pod Beránka.

Nato, vzav pátou prosforu, vyřízne z ní částechku a dí: **V**

Na památku a odpuštění hříchů svatých patriarchů pravoslavných a blažených zakladatelů svatého chrámu tohoto.

A klade částechku pod Beránka, pod předcházející řadu.

Pak připomíná světivšího jej biskupa (pokud už není naživu) a jiných, kterých chce, v Pánu zesnulých, dle jmen. Při každém jméně vyjme částechku a klade ji mezi ostatní v této řadě, řka:

Pamatuj, Pane, na (jméno).

Nakonec pak:

A na všechny v naději budoucího vzkříšení, života věčného a obecnství tvého zesulé pravoslavné otce a bratry naše, lidumilný Hospodine.

Pak vezme ještě čtvrtou prosforu, vyřízne z ní částechku a říká:

Rozpomeň se, Hospodine, i na mne nehodného a odpusť mně všechny hřichy úmyslné i neúmyslné.

A položí částechku pod Beránka do řady vzpomínek za živé. Nato, vzav houbu, shrnuje na svatém diskose částechky pod Beránkem, aby snad nevypadly.

Zatím diákon, vzav kadidelnici a vloživ do ní kadidlo, dí ke knězi:

Požehnej, vladyko, kadidlo!

A ihned též dí: K Hospodinu modleme se.

Kněz se modlí, žehnaje kadidlo:

Kadidlo tobě přinášíme, Kriste, Bože náš, jako duchovní vůni líbeznou, kterou přijav na nadnebeský obětní oltář svůj, sešli nám blahodať nejsvětějšího Ducha svého.

Diákon: K Hospodinu modleme se.

Kněz okouří svatou hvězdici a klade ji svrchu na diskos se slovy:

I přišedši hvězda, stanula nad místem, kdež bylo dítě.

И прїше́дши ѕѣѣзда̀ е҃та̀ верхѹ̀, и́дѣ́же бѣ́ О҃т҃роча̀.

Діа́конъ: Гд҃ѹ̀ помóлимсѧ.

Іерей, покáднѣх пѣрвыи́ покровѣцѣх, покрывáет҃х е҃тѣи́ хлѣ́кѣх ех дѣ́скогомѣх, глаго́ла:

Гд҃ь коцрѣ́сѧ, вх лѣ́потѹ̀ ѡ́белечѣ́сѧ: ѡ́белечѣ́сѧ Гд҃ь вх е́нѹ̀, и́ прѣпо́слѧ, и́ко оутверди́ вселѣ́ннѹ̀ю, іа́же не подвѣ́житсѧ. Готóкѣх прѣ́тоѣх тѣво́и ѡ́тто́лѣ, ѡ́ вѣ́ка тѣ ѣ́си. Воздвигóша рѣ́ки, Гд҃и, воздвигóша рѣ́ки гла́ы своѧ. Вóзмѹ́т҃х рѣ́ки со҃трѣ́нїѧ своѧ, ѡ́ гла́сѹ̀кѣх вóдѣх мнóгнѣх. Днѣ́ны вы́сотѣ́ морскѣ́ѧ, днѣ́ны вх вы́со́кнѣх Гд҃ь. Свнѣ́нїѧ тѣвоѧ оу́вѣ́рши́сѧ ѕѣ́лѹ̀. Дóмѹ̀ тѣвоѣмѹ̀ подокáет҃х е҃тѣи́нѧ, Гд҃и, вх долготѹ̀ днѣ́и.

Діа́конъ: Гд҃ѹ̀ помóлимсѧ.

Покрѣ́и, влады́ко.

Іерей же, покáднѣх в҃торѣи́ покровѣцѣх, покрывáет҃х е҃тѣи́ потѣ́рѣх, глаго́ла:

Покрѣ́и нѣ́сѧ до́бродѣ́тель тѣвоѧ, Хр҃тѣ́, и́ хвалы́ тѣвоѧ и́спóль зѣ́млѧ.

Діа́конъ: Гд҃ѹ̀ помóлимсѧ.

Покрѣ́и, влады́ко.

Іерей же, покáднѣх покрóкѣх, е́рѣ́чь, воздѹ́хѣх, покрывáет҃х и́ о́коѧ, глаго́ла:

Покрѣ́и нѣ́сѣх крóвокомѣх крнѹ̀ тѣвоѣю и́ ѡ́женѣ́ ѡ́ нѣ́сѣх вѣ́ѧкаго врагѧ и́ е҃л҃поетѣ́тѧ. Оу́ми́рѣ́ жнѣво́тѣх нѣ́сѣх, Гд҃и, помнѣ́лѹ̀и нѣ́сѣх, и́ мѣ́рѣх тѣво́и, и́ спѧсѣ́ дѹ́шы нѣ́шѧ, іа́кѹ̀ блѣ́гѣх и́ чело́вѣ́колю́бецѣх.

Тѧ́же прѣ́ѣмѣх е҃пѣ́нннѣх каднѣ́льннцѹ̀, каднѣ́тѣх прѣ́дло́женїе́, глаго́ла трѣ́жды:

Бл҃гословѣ́нѣх Бѣ́ѣх нѣ́шѣх, е́ице́ бл҃гово́лнѣ́выи́, слѧ́ва тѣ́бѣ́.

Діа́конъ же на ко́ѣм҃ждо глаго́лет҃х:

Всѣ́гда, ны́нѣ́ и́ прѣ́сно, и́ во вѣ́ки вѣ́кѹ̀кѣх, а́мнѣ́н.

И́ поклáнѧ́ютѣ́ѧ бл҃гоговѣ́ннѹ̀ о́ѧ, трѣ́жды.

Тѧ́же діа́конъ глаго́лет҃х:

Ѡ́ прѣ́дло́женнѣ́х чѣ́стнѣ́х дѧ́рѣ́хѣх Гд҃ѹ̀ помóлимсѧ.

Diákon: K Hospodinu modleme se.

Kněz, okouřiv první pokrovec, pokrývá jím svatý diskos, řka:

Hospodin kraluje, oděn jest velikolepostí. Oblékl se Hospodin v sílu a přepásal se, neboť upevnil vesmír, kterýž se nepohne. Připraven jest trůn tvůj přede všemi časy, od věčnosti jsi ty. Pozdvihují se řeky, Hospodine, pozdvihují řeky hlasy své; vzpínají vysoko proudy vod vlny své, s hlukem se pohybují vodstva mnohá; avšak nad sílu vln mořských mnohem silnější jest Hospodin na výsostech. Svědectví tvá jsou velmi jistá. Domu tvému svatost náleží, Hospodine, po všechny dny.

Diákon: K Hospodinu modleme se. Pokryj, vладыko!

Kněz, okouřiv druhý pokrovec, pokrývá jím svatý kalich, řka:

Vznešenost tvá zastřela nebe, Kriste, a země plna chvály tvé!

Diákon: K Hospodinu modleme se. Pokryj, vладыko!

Kněz, okouřiv třetí, větší pokrovec (aer), pokrývá jím obojí, řka:

Přikryj nás záštitou křídel svých a zapuď od nás každého nepřitele a odpůrce; v pokoji spravuj život náš, Hospodine, smiluj se nad námi a nad světem svým, a spasiž duše naše jako blahý a lidumil.

Pak, vzav kadidelnici, okuřuje předložené dary, řka třikrát:

Požehnaný jest Bůh náš, jemuž se takto zalíbilo. Sláva tobě!

Diákon pak pokaždé dí:

Vždycky, nyní i příště, až na věky věkův. Amen.

Při tom se oba vždy zbožně pokloní.

Nato bere diákon kadidelnici a říká:

Za předložené důstojné dary k Hospodinu modleme se.

Kněz čte modlitbu předložení:

Bože, Bože náš, jenž jsi za pokrm celému světu seslal chléb nebeský – Pána a Boha Ježíše Krista, Spasitele, vykupi-

Сщ҃енникъ же, прѣемь кадильницѹ, глаголетъ мѣтвѹ предложенїа:

Бже, Бже нашъ, небный хлѣбъ, пицѹ всемѹ мїрѹ, Гда́ на-
шего и́ Бга́ Ииса́ Хр҃та́ пославый, Сща́ и́ и́збавителя́ и́
благодѣтеля́, бгослова́ща и́ ѡсвѣща́юща́ насъ, самъ бгословѣ
предложенїе сїе, и́ прїимѣ сѣ́ къ пренебный твоѡй жер҃твенникъ.
Помани́, ѡ́ко бгъ и́ члѣвколюбецъ, принесшихъ и́ и́же ради
принесо́ша: и́ насъ неосуждены сохрани́ во сщ҃еннодѣствїи
бж҃ественныхъ твоѡхъ тѣннъ. Ѣ́ко сщ҃иса́ и́ проглаго́сиса
пречтнѡе́ и́ великолѣпое́ и́ма твоѡе, О́ца́, и́ Сща́, и́ Ста́го Дха́,
нынѣ́ и́ прїисно, и́ во вѣки вѣкѡвъ, а́минь.

И́ поемъ творѣтъ ѡпѣетъ тѣмъ, глагола́ сщ҃е:

Слава́ тебѣ́, Хр҃тѣ́ Бже́, оупоканїе́ наше́, слава́ тебѣ́.

Дїаконъ: Слава́, и́ нынѣ́: Гди́, помнѣи́, трижды́. Бгословѣ́.

Сщ҃енникъ глаголетъ ѡпѣетъ.

Ѣ́це о́ко ѣтъ недѣла́:

Воскресый́ и́з мѣртвыхъ Хр҃тосъ́ истинный́:

Ѣ́це ли́ же ни́:

Хр҃тосъ́ истинный́ Бгъ́ нашъ, молїтвѣми пречїстѣма́ своѡ́ Мѣре́,
и́же во ст҃ыхъ О́ца́ нашегѡ Касї́ла, архїепископа́ кеесарїи́ каппадокїйскѣа́,
великагѡ, и́ вѣхъ ст҃ыхъ, помнѣетъ́ и́ спасетъ́ насъ, ѡ́ко бгъ́ и́
человѣколюбецъ.

Дїаконъ: а́минь.

По ѡпѣетѣ́ же кадїтъ́ дїаконъ ст҃ѡе́ предложенїе́: тѣ́же ѡходитъ́, и́ кадїтъ́ ст҃ю́
трапѣзѹ́ кр҃гомъ крестовїднѡ, глагола́ къ себѣ́:

Во грѣкѣ́ плѡтєки, во а́дѣ́ же сѣ́ дш҃їю́ ѡ́ко Бгъ́, къ раи́ же
сѣ́ разбойникомъ, и́ на прѣтолѣ́ бы́хъ сѣ́и́ Хр҃тѣ́, со О́цѣ́мъ и́
Дхѡ́мъ, вѣ́ исполнѣ́и неопїсаннѣ́и.

tele a dobrodince, žehnajícího nám a posvěcujícího nás, sám požehnej předložení toto a přijmi je na nadnebeský obětní oltář svůj. Rozpomeň se jako blahý a lidumil na ty, kdož je přinesli a za kteréž přineseno jest, a nás neodsouzeně zachovej v posvátném vykonávání Božských Tajin tvých. Aby se svétilo a velebilo přečestné a velikolepé jméno tvé, Otce i Syna i Svatého Ducha, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

Potom k zakončení proskomidie říká:

Sláva tobě, Kriste Bože, naděje naše, sláva tobě!

Diákon: Sláva Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen. Hospodi, pomiluj. Hospodi, pomiluj. Hospodi, pomiluj. Požehnej!

Kněz říká malé propuštění: (Vstavší z mrtvých) Kristus, pravý Bůh náš, na přímluvy přečisté Matky své, svatého otce našeho Basila Velikého, archiepiskopa Caesareje Kappadocijské, i všech svatých, nechť smiluje se nad námi a spasí nás jako blahý a lidumil.

Diákon: Amen.

Po tomto zakončení okuřuje diákon svaté předložení, pak odchází ke svatým dveřím, odhrnuje oltářní oponu a poté okuřuje svatý prestol okolo na způsob kříže, celý oltář, ikonostas, kněze a celý chrám, řka pro sebe (při okuřování prestolu):

Ve hrobě s tělem, v pekle s duší co Bůh, v ráji pak s lotrem a na trůně s Otcem a Duchem, vše nevystižitelně naplňuje, byl jsi, Kriste!

A pak okuřuje dál, říká žalm 50. / 51.: Smiluj se nade mnou, Bože...

Po okouření chrámu vchází diákon opět do oltáře, okuřuje svatý prestol a kněze; poté odloží kadidelnici a přistupuje ke knězi. Postavivše se oba před svatým prestolem, modlí se každý pro sebe (kněz se vztaženýma rukama), říká:

Králi nebeský, Utěšiteli, Duchu pravdy, jenž jsi všude přítomen a vše naplňuješ, poklade blaha a dárce života, přijď a usidliž se v nás a očistiž nás od všeliké skvrny a spasiž, Blahý, duše naše. *(Jedenkrát)*

Таже ѱаломъ ѿ.

И покладѣвъ стѣнище же и храмъ весь, вхóднѣхъ пакнъ во стѣнѣи Олтáръ, и покладѣвъ стѣню трапéзѹ пакнъ, и сщѣнника, кадиальницѹ оуѣво ѿлагáетъ на мѣстѣо своѣ, самъ же прихóднѣхъ ко іерéю. И стáвшѣ вкѣпѣ прѣдъ стѣною трапéзою, покланáютсѣ трѣижды, вхъ свѣѣ молáщеся, и глаголюще:

Црѣю нѣбный, Оутѣшителю, Дѹше истинны, иже вездѣ съи и всѣмъ исполнѣнъ, сокрóбнице благѣхъ и жнзни подáтелю: прїиди и вселѣся въ ны, и ѡчнстн ны ѿ всáкѣа сквѣрны, и спаси, блáже, Дѹшы нáшá.

Слáва въ вышнихъ Бѣѹ, и на землѣи мїрѣхъ, въ члѣвѣцѣхъ елговолѣнїе. **Двáжды.**

Гдн, оутѣнѣ моѣ ѿвѣрзеши, и оутѣа моѣ возвѣстáтъ хвалѹ твоѣ.

Таже цѣлѹтъ, свáщенникъ оуѣво стѣоу ѡвѣе, дїáконъ же стѣню трапéзѹ. И поелѣмъ подклонѣвъ дїáконъ своѣо главѹ свáщенникѹ, держáа и Овáрь тремѣ перѣтгы дееныа рѣкн, глаголетъ:

Врѣмá сотворїти Гдн, владыко, благословн.

Свáщенникъ, знáменѹа ѡд, глаголетъ:

Блгословѣнъ Бѣѹ нáшъ, вседá, нынѣ и прїенѹ, и во вѣкн вѣкѹвъ.

Таже дїáконъ: Помолїея ѡ мнѣ, владыко свáтѣи.

Сщѣнникъ: Да испрáвнѣхъ Гдѣ стѹпѣи твоѣ.

И пакн дїáконъ: Поманн ма, владыко стѣи.

Сщѣнникъ: Да поманѣтъ тл Гдѣ Бѣѹ во црѣтѣи своѣмъ, вседá, нынѣ и прїенѹ, и во вѣкн вѣкѹвъ.

Дїáконъ же рѣкхъ: ѿмнн.

И поклонїея, нѣхóднѣхъ свѣрными двѣрми, понѣже црѣкѣа двѣрн до вхóда не ѿвѣрзáютсѣ. И стáвъ на Овѣчномъ мѣстѣѣ, прáмѹ стѣиѹ двѣрѣи, покланáе тсѣа со елгоговѣнїемъ, трѣижды, глагола въ свѣѣ:

Гдн, оутѣнѣ моѣ ѿвѣрзеши, и оутѣа моѣ возвѣстáтъ хвалѹ твоѣ.

И поелѣмъ начинáетъ глаголати: Блгословн, владыко.

И начинáетъ свáщенникъ: Блгословѣно црѣтѣо:

Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj, lidem dobrá vůle. (*Dva-krát; kněz se vztaženýma rukama.*) *Po ukončení se vždy ukloní a přežehnají.*

Hospodine, rty mé otevři a ústa má zvěstovati budou chválu tvou. (*Bez vztažených rukou; ukloní se a přežehnají.*)

Nato políbí – kněz svatě evangelium (a prestol) – diákon svatý prestol. Pak diákon, skloniv hlavu svou ke knězi a drže orar třemi prsty pravice, dí:

Čas jest sloužiti Hospodinu. Požehnej, vladyko!

Kněz (žehناه mu): Požehnán jest Bůh náš, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův.

Diákon: Amen. Pomodli se za mne, vladyko svatý!

Kněz: Hospodin nechť vede kroky tvé.

Diákon: Pamatuj na mne, vladyko svatý!

Kněz: Nechť pamatuje na tebe Hospodin Bůh v království svém, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův.

Diákon: Amen.

A pokloniv se, vychází z oltáře severními dveřmi (poněvadž svaté dveře se otvírají až před malým vchodem) a postaviv se na příslušném místě, naproti svatým dveřím, pokloní se, přežehná se zbožně třikrát, říká pro sebe:

Hospodine, rty mé otevři a ústa má zvěstovati budou chválu tvou.

Nato hlasitě začíná dle následujícího postupu.

Koná-li kněz proskomidii bez diákona, vynechávají se slova diákonova i odpovědi kněze na ně. (Dále se při liturgii vynechávají tiché dialogy mezi knězem a diákonem a různé diákonovy výzvy – např. „Požehnej, vladyko!“ apod. Jinak kněz říká a koná, co přísluší diákonovi, sám.)

Slouží-li svatou liturgií více kněží, koná proskomidii pouze jeden z nich. V době proskomidie čte žalmista hodinky: třetí a šestou (počáteční ohlas kněze na začátku čtení hodinek je místo ohlasu před přípravou Beránka).



Вѣдати подоваѣтъ: ѿце безъ дѣакона сѣдѣтъ іерей, въ проskomидѣи дѣаконскихъ словъ, и на литургии предъ сѣлѣмъ, и на шкѣтъ сѣдѣ: Благоговѣи владыко, и Прокондѣ владыко, и время сотворити, да не глаголетъ, точию ѣктеніи и чиновное предложеніе. ѿце же соборомъ сѣдѣтъ ещеніи мнози, дѣятво проskomидѣи єдинъ іерей токмо да творитъ, и глаголетъ ижеобразнаа: прочіи же сѣдѣтели ничтоже проskomидѣи ѡбоню да глаголетъ.

БОЖЕСТВЕННАА СѢДѢБА, И́ЖЕ ВО СВАТЫ́ХЪ О́ТЦА НАШЕГО ВАСИ́ЛА ВЕЛИ́КАГО.

дѣаконъ: Благоговѣи, владыко.

іерей: Благоговѣено царство, Отца, и Сына, и Святаго Дѣха, нынѣ и прѣсно, и во вѣки вѣковъ.

дѣаконъ: ѿмѣнь.

дѣаконъ: Мнромъ Гдѣ помѡлимъ.

дѣаконъ: Гдѣ, помѣлѣи.

☩ свѣшнѣмъ мѣрѣ, и спасѣніи дѣшъ нашнхъ, Гдѣ помѡлимъ.

дѣаконъ: Гдѣ, помѣлѣи.

☩ мѣрѣ всегѡ мѣра, благостоѣніи свѣтыхъ Божїихъ церквей, и соединѣніи вѣхъ, Гдѣ помѡлимъ.

дѣаконъ: Гдѣ, помѣлѣи.

☩ свѣтѣмъ храмѣ сѣмъ и съ вѣрою, благоговѣніемъ и стѣхомъ Божїимъ входѣцихъ вѡнь, Гдѣ помѡлимъ.

дѣаконъ: Гдѣ, помѣлѣи.

☩ господнѣ нашемъ Блаженнѣйшемъ митрополитѣ (ѿма рекъ), ѡ господнѣ нашемъ [ѿнѣ: шемъ архїепископѣ, ѿнѣ: (ѿма рекъ), четнѣмъ прескѣтеревѣ, во Хрѣтѣ дѣаконствѣ, ѡ всемъ прѣчтѣ и людемъ, Гдѣ помѡлимъ.

дѣаконъ: Гдѣ, помѣлѣи.



Božská služba svatého otce našeho Basila Velikého

Řád liturgie katechumenů

Diákon: Požehnej, vladyko!

Kněz: **B**lahosloveno budiž království Otce i Syna i Svatého Ducha, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen

Ektenie velká

Diákon: **V** pokoji k Hospodinu modleme se!

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za pokoj shůry a spásu duší našich k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za mír celého světa, za blaho svatých církví Božích a za sjednocení všech k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za svatý chrám tento a za vcházející v něj s vírou, zbožností a bázní Boží k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

☩ ст҃ранѣ на́шей, правѣтелехъ ѿ ко́ннствѣ ѿ̀, Гдѣ помóлимсѧ.

Лѣ́къ: Гдѣ, помѣ́лѣи.

☩ гра́дѣ се́мъ [и́ли]:
вѣ́ликомъ гра́дѣ, ст҃ранѣ ѿ вѣ́роу живѣщихъ въ нѣхъ, Гдѣ помóлимсѧ.

Лѣ́къ: Гдѣ, помѣ́лѣи.

☩ благоде́створѣнїи воздѣхавъ, ѿ нѣ́беснѣи пло́дѣвъ зе́мныхъ ѿ вре́менѣхъ мѣ́рныхъ, Гдѣ помóлимсѧ.

Лѣ́къ: Гдѣ, помѣ́лѣи.

☩ пла́чущихъ, пѣ́тешестѣщущихъ, недѣ́лщущихъ, ст҃ра́ждущихъ, плѣ́нннхъ, ѿ спасѣ́нїи ѿ́хъ, Гдѣ помóлимсѧ.

Лѣ́къ: Гдѣ, помѣ́лѣи.

☩ нѣ́збавитсѧ на́мъ ѿ вѣ́лика́а е́скорби, гнѣ́ва ѿ нѣ́жды, Гдѣ помóлимсѧ.

Лѣ́къ: Гдѣ, помѣ́лѣи.

Застѣ́пнѣ, спасѣ́нѣ, помѣ́лѣи ѿ сохрѣ́ннѣ на́сѣ, Бóже, тѣ́воею благода́тїю.

Лѣ́къ: Гдѣ, помѣ́лѣи.

Пре́свѣтѣю, пречѣ́стѣю, пре́благословѣ́ннѣю, сла́внѣю Владѣ́чнцѣ на́шѣ Богоро́днцѣ ѿ приснодѣ́вѣ Марїю, со вѣ́мнѣ свѣ́тымнѣ помѣ́нѣвшѣ, са́мнѣ себѣ, ѿ дрѣ́гѣ дрѣ́га, ѿ вѣ́сь живѣ́отѣ на́шѣ Хрѣ́стѣ Бóгѣ преда́ннѣ.

Лѣ́къ: Тѣ́чѣ, Гдѣ.

Возглаше́нїе:

И́ко подо́бѣтѣ тѣ́чѣ вѣ́ликаа сла́ва, чѣ́сть ѿ поклонѣ́нїе, ѿ́тцѣ, ѿ сы́нѣ, ѿ свѣ́томѣ дѣ́хѣ, ны́нѣ ѿ при́сно, ѿ во вѣ́кнѣ вѣ́кѣвъ.

Лѣ́къ: а́минь.

Za vladyku našeho metropolitu (*jméno*) [za vladyku našeho (archi-) episkopa (*jméno*)], za důstojné kněžstvo, diákonstvo v Kristu, za veškeré duchovenstvo a lid k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za vlast naši a její představitele k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za město toto [vesnici tuto, svatý monastýr tento], za všechna města a země i za ty, kteří podle víry v nich žijí, k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za příznivé počasí, za hojnost plodů zemských a za pokojné časy k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za cestující po zemi, vodě i vzduchem, za nemocné, trpící, zajaté a za spásu jejich k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Abychom vysvobozeni byli od všelikého soužení, hněvu a nouze, k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodatí (milostí) svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Nejsvětější, nejčistší, nejblahoslavenější a slavné Vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie se všemi svatými pamětlivi jsouce, sami sebe i druh druhu a veškeren život náš Kristu Bohu poručme.

Věřící: Tobě, Hospodine.

Kněz: **N**eboť tobě náleží všeliká sláva, čest a klanění, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

И поётъа пѣрвыи антифѡны ѿ пѣвцѣвъ. Свѣщенникъ же глаголетъ тайно молитвѣ пѣрваго антифѡна. Діаконъ же поклонивъа оугрѣпартъ ѿ мѣста своего, и ѡшѣдъ стѡитъ предъ икѡною Христовою, держѣ и ѡрѣръ тремя прѣрѣты десныа рѣки.

Молитва пѣрваго антифѡна:

Гди Бѡже нашъ, сгѡже держѣва несиказѣнна, и слава непорѣтижѣма, сгѡже милость безмѣрна, и человекѡлюбѣе нензрѣченно: самъ, Владыко, по благоутрѡбѣю твоемѣ, призри на ны, и на свѣтлый храмъ сей, и сотвори сѣ нами, и молѣцимся сѣ нами, бо гѣтыа милостри твоѡ и щедрѡты твоѡ.

По исполненіи же антифѡна, пришедъ діаконъ, и стѣвъ на обѣчѣемъ мѣстѣ, и поклонивъа, глаголетъ:

Пѣки и пѣки миромъ Гдѣ помѡлимѣа.

Діакъ: Гдѣ, помѣлѣи.

Заетѣпѣи, спѣси, помѣлѣи и сохрани насѣ, Бже, твоѣю блгодѣтѣю.

Діакъ: Гдѣ, помѣлѣи.

Превѣтѣю, прѣчетѣю, прѣблгословѣннѣю, славиѣю блчцѣ нашѣ Бѣ и приснодѣлѣ дѣрию, со вѣки стѣми помѡнѣвшие, самѣ себе, и дрѣгѣ дрѣга, и вѣсь живѡтѣ нашѣ Хрѣтѣ Бгѣ предадимѣ.

Діакъ: Тѣтѣ, Гдѣ.

Возглашеніе:

Гко твоѡ держѣва, и твоѣ сѣтъ царѣтво, и сила, и слава, ѡтца, и сына, и свѣтагѡ дѣха, нынѣ и присно, и во вѣки вѣкѡвъ.

Діакъ: ѡминѣ.

И поётъа подѡкнѣ ѿ пѣвцѣвъ вторыи антифѡны. Діаконъ же подѡкнѣ творѣтѣ, ѣкоже и въ пѣрвой молитвѣ.

Kněz tiše čte modlitbu první antifony. Diákon, pokloniv se, odstoupil již před ohlasem kněze ze svého místa a stanul před ikonou Kristovou, drže orar třemi prsty pravice.

Věřící lid zpívá 1. antifonu: Dobrořeč, duše má, Hospodinu...

Modlitba první antifony:

Hospodine, Bože náš, jehož vláda jest nevýslovná a sláva nevýstižná, jehož milost jest nezměrná a lidumilnost nevypravitelná: Ty sám, Vládce, shlédni na nás a na svatý chrám tento podle milosrdenství svého a prokaž nám i všem, kteří se s námi modlí, hojné milosti a slitování svá.

Po dokončení antifony stane diákon znovu před svatými dveřmi, pokloniv se a přezhnav, praví:

Opět a opět v pokoji k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodati svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Nejsvětější, nejčistší, nejblahoslavenější a slavné Vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie se všemi svatými pamětlivi jsouce, sami sebe i druh druhá i veškeren život náš Kristu Bohu poručme.

Věřící: Tobě, Hospodine.

Kněz: **N**eboť tvá jest vláda a království i moc a sláva, Otce i Syna i Svatého Ducha, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Kněz tiše čte modlitbu druhé antifony. Diákon činí podobně jako předešle.

Věřící lid zpívá 2. antifonu: Jednorozený Synu a Slovo Boží...



Молитва второго антифона:

ГДН БО́ЖЕ НА́ШИХ, СПАСИ́ ЛЮ́ДИ ТВОѦ И́ БЛАГОСЛОВИ́ ДОСТОА́ННІЕ ТВОЕ́, И́ ПОЛНѢ́НІЕ ЦѢ́РКВЕ ТВОЕѦ СОХРА́ННІ, ѠСВѢ́ТНІ ЛЮ́БЛЦЫА БЛАГОЛѢ́ПІЕ ДО́МУ ТВОЕГѠ: ЧТѢ́ХИ ВОСПРОСЛА́ВИ БОЖЕ́СТВЕННОЮ ТВОЕ́Ю СИ́ЛОЮ, И́ НЕ ѠСТА́ВИ НА́СЯ, ѠПОВА́ЮЩИХ НА ТѦ.

Та́же дѣ́якоиз: Па́ки и́ па́ки ми́ромъ ГДЪ ПОМО́ЛИМЯ.

Лѣ́икъ: ГДН, ПОМИ́ЛШІ.

Застѣ́пні, спѣ́си, поми́лшї и́ сохрани́ нася, БЖЕ́, ЧВОЕ́Ю БЛГОДА́ТІЮ.

Лѣ́икъ: ГДН, ПОМИ́ЛШІ.

Пресѣ́шю, пресѣ́шю, пресѣ́гословѣ́нншю, сла́вншю БЛЧЦЪ НА́ШЪ БЦЪ И́ ПРИСНОДѢ́В МРІ́Ю, СО ВѢ́КМИ СѢ́ЫМИ ПОМА́НШВШЕ, СА́МИ СЕБѢ, И́ ДРЪГЪ ДРЪГА, И́ ВѢ́Ь ЖИВО́ТЪ НА́ШИХ ХРІ́ТЪ БГЪ ПРЕДА́ДИМЪ.

Лѣ́икъ: ТЕБѢ́, ГДН.

Возгласі́ніе:

ГКО БЛА́ГЪ И́ ЧЕЛОВЕ́КОЛЮ́БЕЦЪ БО́ГЪ СІ́НІ, И́ ТЕБѢ́ СЛА́ВЪ ВОЗЫ́ЛАЕМЪ, ѠТЦЪ, И́ СЫ́НЪ, И́ СВѢ́ТОМУ́ ДЪХЪ, НЫ́НѢ́ И́ ПРИ́СНО, И́ ВО ВѢ́КИ ВѢ́КѠВЪ.

Лѣ́икъ: А́МИНЬ.

Молитва третьего антифона:

И́ЖЕ ѠБЩЫА СІ́А И́ СОГЛѢ́НЫА ДАРОВА́ВЫИ НА́МЪ МОЛІ́ТВЫ, И́ЖЕ И́ ДВѢ́МА, И́ЛИ ТРѢ́МЪ, СОГЛА́ШЮЩИМЯ Ѡ́ И́МЕНИ ТВОЕ́МЪ, ПРОШѢ́НІА ПОДА́ТИ ѠБѢ́ЩА́ВЫИ: СА́МЪ И́ НЫ́НѢ́ РА́ВЪ ТВОИ́ХЪ ПРОШѢ́НІА КЪ ПОЛѢ́ЗНОМУ́ И́ПО́ЛНИ, ПОДА́А НА́МЪ И́ ВЪ НАСТО́АЩЕМЪ ВѢ́ЦѢ́ ПОЗНА́НІЕ ТВОЕ́А И́СТИНЫ, И́ ВЪ БЪ́ДУЩЕМЪ ЖИВО́ТЪ ВѢ́ЧНЫИ ДА́РЪА.

Здѣ́ Ѡтвѣ́зajúтєа двѣ́ри на ма́лый вхо́дъ.

ПѢ́КАЕМЪ ЖЕ ТРѢ́ЕМЪ А́НТИФОНЪ Ѡ́ ПѢ́ВЦѢ́ВЪ, И́ЛИ БЛАЖѢ́ННАМЪ, А́ЩЕ́ СѢ́ТЬ НЕДѢ́ЛА. СГДА́ ПРИ́ДУТЪ НА »СЛА́ВА«, СВѢ́ЩЕННИКЪ И́ ДѢ́ЯКОИЪ, СГѢ́ВШЕ ПРЕДЪ СВѢ́.

Modlitba druhé antifyny:

Hospodine, Bože náš, spasiž lid svůj a požehnej dědictví svému, zachovej plnost církve své, posvěť ty, kdož milují krásu domu tvého, oslav je Božskou mocí svou a neopouštěj nás, doufající v tebe.

Znovu diákon: Opět a opět v pokoji k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodatí svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Nejsvětější, nejčistší, nejblahoslavenější a slavné Vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie se všemi svatými pamětlivi jsouce, sami sebe i druh druhá i veškeren život náš Kristu Bohu poručme.

Věřící: Tobě, Hospodine.

Kněz: **N**eboť dobrotivý a lidumilný Bůh jsi ty, a tobě chválu vzdáváme, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Modlitba třetí antifyny:

Ty, jenž jsi nám tyto společné a jednomyslné modlitby daroval a který jsi slíbil, že splníš prosby, shodnou-li se na čem dva neb tři ve jménu tvém, sám i nyní prosby služebníků svých k užítku splniž tím, že udělíš nám v nynějším věku poznání pravdy tvé, v budoucím pak daruješ nám život věčný.

Věřící lid zpívá 3. antifonu (resp. *Blahoslavenství, je-li neděle či svátek*):
V království svém rozpomeň se na nás, Bože...

Teď se otevírají svaté dveře k malému vchodu. Kněz s diákonem stojíce před svatým prestolem, učiní tři poklony a při každé se pokřížují. Pak kněz vezme svaté evangelium, podává je diákonu a obcházejí zprava

тѣю трапѣзю, творѣтъ поклѣны трѣи. Тѣже прѣѣмъ свѣщенникъ свѣтѣе ѡвѣ-
гелѣе, даѣтъ дѣакоу, и ѡдѣтъ ѿ деенѣа странѣ созадѣ престѣла, и тѣко
ѡзшедше свѣерноу странѣоу предѣдѣцѣмъ ѡмъ лампадамъ, творѣтъ малѣи
входъ, и стѣвше на ѡбѣчѣемъ мѣстѣ, приклонѣютъ ѡба главы, и дѣакоу
рекшѣ:

Гдѣ помѣнѣа.

Глаголетъ свѣщенникъ мѣтѣвѣ входѣ тѣино.

Молѣтка входѣ:

Бладѣко Гдѣ Бо́же на́шихъ, ѡстѣвнѣый на небесѣхъ чѣны и
кѣвѣнствѣа ѡггѣхъ и ѡрѣггѣхъ, въ слѣженѣе твоеѣ слѣвы: со-
твори со входѣмъ на́шимъ входѣ свѣтѣхъ ѡггѣловъ кѣтѣи,
со слѣжѣцѣхъ на́мъ, и со славогѣловѣцѣхъ твоѣ блѣгѣтъ. Гѣкѣ
подѣкѣтъ тѣѣ вѣкѣа слѣва, чѣтъ, и поклѣнѣе, ѡтѣцѣ, и
ѡынѣ, и свѣтѣмъ дѣхѣ, нынѣ и прѣсно, и во вѣкѣи вѣкѣѣѣ.
Аминѣ.

Молѣтѣѣ же скончѣвшѣа, глаголетъ дѣакоу ко свѣщенникѣ, показѣаи кѣ
кѣтѣѣ деенѣю, держѣа кѣщѣѣ и ѡрѣѣ трѣѣмъ прѣрѣты:

Благѣловѣи владѣко, свѣтѣи входѣ.

И свѣщенникъ блѣгѣловѣа глаголетъ:

Благѣловѣи входѣ свѣтѣхъ твоѣхъ, вѣгдѣ, нынѣ и прѣсно, и во
вѣкѣи вѣкѣѣѣ.

Пѣѣмъ дѣакоу подѣтъ ѡвѣгелѣе свѣщенникѣ, и цѣлѣтъ ѡѣенникѣ ѡвѣе.

Ипѣлнѣшѣа же конѣчноу трѣпарѣ, входѣтъ дѣакоу посредѣ, и стѣвше предѣ
ѣрѣѣмъ, возвышѣѣтъ малѣ рѣцѣѣ, и показѣа свѣтѣе ѡвѣе, глаголетъ вѣгѣлѣе-
но:

Прѣмѣдрѣстѣ, прѣстѣи.

Тѣже, поклѣнѣа еѣмъ и свѣщенникѣ созадѣ ѡвѣ, входѣтъ ко свѣтѣи
ѡтѣрѣ. И дѣакоу ѡѣко полагаѣтъ еѣѣе ѡвѣе на еѣѣѣ трапѣзѣѣ.

Иѣкѣѣи же поѣтъ:

kolem svatého prestolu. Vyjdou severními dveřmi a kráčejí za světloňosem, nesoucím rozžatou svíci, konají malý vchod a postaví se naproti svatým dveřím. Oba skloní hlavu. Diákon praví:

K Hospodinu modleme se!

Kněz tiše říká modlitbu malého vchodu:

Vládce, Hospodine, Bože náš, jenž jsi ustanovil na nebesích řády a voje andělů a archandělů ke službě slávy své, se vchodem naším spoj i příchod svatých andělů, kteří by tobě s námi spolusloužili a spoluoslavovali dobrotu tvou. Neboť tobě náleží všeliká sláva, čest a klanění, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

Po skončení modlitby ukazuje diákon k východu, drže orar třemi prsty (položiv si evangelium na levou stranu prsou či na levé rámě), a praví knězi:

Požehnej, vladyko, svatý vchod!

Kněz tiše žehná vchod:

Požehnaný jest vchod svatých tvých, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův.

Nato diákon podává knězi evangeliář k políbení a po ukončení zpěvu, postaviv se dopředu před kněze, naproti svatým dveřím, pozdvihuje svaté evangelium, volaje:

Velemoudrost, povznesme se!

Pak se oba ukloní a vcházejí do svatého oltáře. Diákon položí svaté evangelium na svatý prestol. Mezitím se kněz pokloní, přežehná se a políbí ikonu Spasitele, obrátí se k lidu, požehná světloňose, a obrátí se k ikoně Bohorodice, před níž se pokloní a políbí ji, načež vejde do oltáře.

Věřící lid zpívá: »Pojďte, pokloňme se...«

Pojďte, pokloňme se a padněme před Kristem. Synu Boží, ve svatých podivuhodný, spasiž nás, zpívající tobě: Alleluja.

(Jedenkrát)

Je-li neděle: Synu Boží, jenž jsi vstal z mrtvých...

Je-li svátek Bohorodice: Synu Boží, na přímlyvy Bohorodice...

Прїидїте, поклонїмса, ѿ припадѣмъ ко ХрїстѸ. Спасї ны, Сыне Божїи, во сватѣхъ дївехъ сїи, поющїа ти, аллїлїа. (Ѣдїножды)

ѿце же недѣла: Божїеречїи ѿз мѣртвѣхъ поющїа ти, аллїлїа. (Ѣдїножды)

Таже: Ѿвѣчїиѹ тропарї.

Сїцїенникъ же глаголетъ мѣтѣхъ сїи:
Молїтка трїсвѣтаго пѣнїа:

Нѣже ст҃їи, ѿже ко сватѣхъ почиваѣи, ѿже трїсвѣтѣмъ глаголомъ ѿ серафїмѣхъ воспѣваѣмъ, ѿ ѿ херувїмѣхъ славословїемъ, ѿ ѿ вса́кїа небесныа сілы поклоняѣмъ: ѿже ѿ небытїа во ѣже бытїи приведїи вса́ч҃скаа, создавѣи челоувѣка по ѿбразѸ твоемѸ ѿ по подобїю, ѿ вса́кнмъ твоїмъ дарованїемъ ѿукраївѣи: даѿи просѣщемѸ премѸдрость ѿ ра́зумъ, ѿ не презираѿи согрѣшающаго, но полагаѿи на спасенїе поканїе: сподобнѣи насъ, смиреннѣхъ ѿ недостоїннѣхъ рабѣхъ твоїхъ, ѿ вса́ часѣхъ сїи ст҃ати предъ славою свѣтаго твоегѡ жертвенника, ѿ должное тебѣ поклоненїе ѿ славословїе приносїти: самъ, Владыко, прїимї ѿ ѿ ѡубѣхъ насъ грѣшнѣхъ трїсвѣтѸ пѣснь, ѿ поубѣтї ны благодѣїю твоею. Простї намъ вса́кое согрѣшенїе, вольное же ѿ невольное. Ѿсвѣтї наша дѣши ѿ тѣлеса, ѿ даждь намъ вса́ преподобїи служїти тебѣ вса́ днїи живота нашего: молїтвѣмъ свѣтаго Богородїцы, ѿ всѣхъ свѣтѣхъ, ѿ вса́ка тебѣ благоудївнѣхъ.

Ѣгда же пѣвцы прїидѸтъ на послѣднїи тропарї, глаголетъ дїаконъ ко іереевѣ, приклонїи вѣспѣ главѸ, ѿ ѿрарѣ вса́ рѣцѣ держа трїемї персѣткѣ:

Благословї, Владыко, время трїсвѣтаго.

Іерей же, знаменѸа с҃гѡ, глаголетъ:

На́къ свѣтѣхъ с҃и, Боже нашъ, ѿ тебѣ славу возсылаемъ, ѾтцѸ, ѿ Сыну, ѿ свѣтомѸ дѣхѸ, нынѣ ѿ прїсно.

Poté se zpívají tropary a kondaky dne.



Kněz říká modlitbu trojsvaté písně:

Svatý Bože, jenž ve svatých spočíváš, jenž jsi trojsvatým hlasem serafinů opěvován, cherubíny oslavován a veškerými mocnostmi nebeskými uctíván; jenž jsi z nejsoucna ve jsoucnost veškerenstvo přivedl, člověka dle obrazu a podoby své stvořil a ozdobil jej všelikým darem svým; jenž prosícímu dáváš moudrost a poznání a nepohrdáš hříšníkem, ale ukládáš mu pokání ke spasení; jenž jsi nás, ponížené a nehodné služebníky své, učinil hodnými, abychom i v tuto hodinu stáli před slávou svatého obětního stolu tvého a náležitě uctívání a slavosloví tobě přinášeli: Ty sám, Vládce, přijmi i z úst nás, hříšných, trojsvatou píseň a navštiv nás dobrotou svou; odpusť nám všechny hříchy naše, úmyslné i neúmyslné. Posvěť duše i těla naše a dopřej nám, abychom ve svatosti sloužili tobě po všechny dny života svého, na přímluvy svaté Bohorodice i všech svatých, tobě po všechny věky se zalíbivších.

Když se zpívá poslední tropar (resp. kondak), praví diákon knězi, skloniv hlavu a drže orar třemi prsty pravice:

Požehnej, vладыko, čas trojsvaté písně!

Kněz pak, požehnav jej, zvolá:

Neboť svatý jsi, Bože náš, a tobě slávu vzdáváme, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky.

Скончавшѣся же тропарю, приходитѣ дѣаконы вѣнзѣ стѣхъ двѣри, и показавши
 Ѡраремѣ, пѣрвѣе оуѣво ко икѡнѣ хрѣтовѣ глаголетѣ:

Гдѣи, спасѣи благочестнѣвѣма, и оуслыши ны.

Тѣже наводитѣ, глагола ко вѣнѣ стоащымѣ велеглаеню:

И ко вѣки вѣкѡвѣхъ.

Ликъ: ѿмѣнь.

Прѣвѣаеѣ же триневаѣтомѣ, глаголютѣ и еамни, іерей же и дѣаконы, тринеѣоѣ,
 творащѣ вѣщпѣ и поклоны три предѣ стѣою трапѣзою.

На гѣовлѣніе и вѣ великѣю же сѣвѣотѣ поютѣ (вмѣстетѣ же тринеѣаго) еѣ:
 Ѣлицы ко хрѣта крѣтѣстѣа, ко хрѣта овлекѡбетѣа: ѿлавлѣа.

Тѣже глаголетѣ дѣаконы ко іерейо:

Повелѣи, владыко.

И ѡходитѣ кѣ горнемѣ мѣстетѣ, и еѣенник ѡходѣ глаголетѣ:

Благословѣнѣ грдѣи ко ѿма Господне.

Дѣаконы: благословѣи, владыко, горни прѣстѡла.

Іерей же: благословѣнѣ сѣи на прѣстѡлѣ славы царствѣа твораѣо, сѣдѣи
 на хрѣвѣимѣхъ, вѣсѣдѣа, нынѣ и прѣенѣо, и ко вѣки вѣкѡвѣхъ.

По исполнѣніи тринеѣаго, дѣаконы прѣшедѣ предѣ свѣтѣа двѣри, глаголетѣ:

Вѡнмемѣ.

Іерей же возглашатѣтѣ: **И** ѿрѣ вѣѣмѣхъ.

И чтѣѣхъ глаголетѣ: И дѣхови твораѣо.

И пакѣ дѣаконы: **П**ремѣдрѡстѣ.

И чтѣѣхъ, прѡкіменѣ, ѡсалѡмѣ давидѡвѣ.

Посѣм дѣаконы: **П**ремѣдрѡстѣ.

И чтѣѣхъ надписѣніе апѡстола: дѣѣанѣи стѣхъ апѣхъ чтѣніе. **И**ли: совѡрнаго
 послѣанѣа іѡковѣа **И**ли: петрѡва чтѣніе. **И**ли: вѣ римѣанѡмѣ **И**ли: ко-
 рѣнѣанѡмѣ **И**ли: галаѣтѡмѣ послѣанѣа свѣтѣаго апѡстола Павѣа чтѣніе.

Nato diákon (není-li diákon, pak se toto vynechává) vychází svatými dveřmi z oltáře a ukazuje orarem nejprve na ikonu Kristovu, volá:

Hospodine, spasiž zbožné a vyslyš nás.

Diákon se obrací k lidu a provolává:

Až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Věřící lid zpívá Trojsvatou píseň:

Svatý Bože, svatý Silný, svatý Nesmrtelný, smiluj se nad námi (*tříkrát*). Sláva Otci, i Synu, i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen. Svátý Nesmrtelný, smiluj se nad námi. Svátý Bože, svatý Silný, svatý Nesmrtelný, smiluj se nad námi.

Za zpěvu kněz i diákon říkají také „trisagion“, společně činíce poklony před svatým prestolem.

Na Zjevení Páně a na velkou sobotu se místo „trisagion“ zpívá: „Kteřížkoli v Krista pokřtěni jste, Krista jste oblékli. Alleluja.“

Pak praví diákon knězi:

Poveliž, vladyko!

Nato se odebírají k hornímu místu. Kněz cestou říká:

Požehnaný, jenž se běře ve jménu Páně.

Diákon: Požehnej, vladyko, horní trůn!

Kněz: Požehnaný jsi na trůně království svého, jenž na cherubínech počíváš, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův. Amen.

Po dokončení pěni „trisagia“ praví diákon, který vyšel před svatě dveře:

Pozor mějme!

Kněz (žehnaje lid): Pokoj všem.

Žalmista:

Diákon: **V**elemoudrost!

Žalmista čte prokimen z žalmu Davidova.

Diákon (po ukončení zpěvu prokimenu): Velemoudrost!

И пакы діаконъ: **К**ОНМЕМЪ.

апостола же чтѣмъ, алаѣѣа же пѣваемъ, діаконъ пріемъ кадильницъ и дѣлїамъ, приходитъ ко еванѣнникъ, и пріемъ благословенїе ѿ негоу, кадитъ свѣтъю трапѣзъ ѡкрестъ, и олтарь вѣсь, и сїѣнника.

Ипѣл же исполншѣса, глаголетъ еванѣнникъ: **М**иръ ти.

И чтѣецъ: и дѣхови твоемъ.

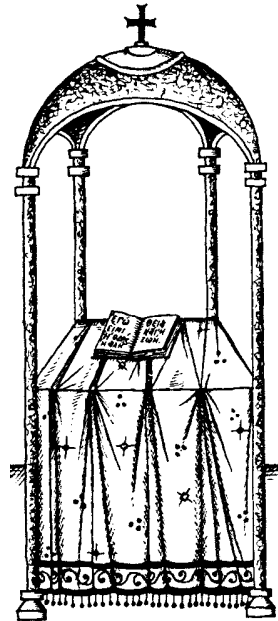
Діаконъ: **П**ремъдростъ.

И чтѣецъ: алаѣѣа.

сїѣнникъ же, стоѣ прѣдъ стѣю трапѣзоу, глаголетъ мѣтвѣ сїю.

Молитва прѣжде еванѣѣа:

Козїїѣи въ сердцахъ нашихъ, человекѣколюбче Владыко, твоегѣо богоразумїа нетлѣнный свѣтъ, и мысленныхъ нашихъ ѿкѣрзи Ѧчи, ко еванѣгельскихъ твоихъ проповѣданїи разумѣнїе. вложи въ насъ и стѣрахъ блаженныхъ твоихъ заповѣдей, да плѣтскїа похѣти всѣ поправше, дѣховное жителство прѣйдемъ, всѣ ѣже ко благоугождѣнїю твоемъ, и мѣдретвѣюще и дѣюще. Ты бо еси провѣщенїе дѣши и тѣлѣсхъ нашихъ, Хрїстѣ Бѣже: и тѣбѣ славу возсылаемъ, со безначальнымъ твоимъ Ѧтцѣмъ, и всесвѣтымъ и блгїмъ и животворѣщимъ твоимъ дѣхомъ, нынѣ и прїснѣ, и во вѣки вѣкѣвъ. Амѣнь.



Діаконъ же, кадильницъ шложивъ на ѡбычное мѣсто, приходитъ ко сїѣнникъ, и подклонивъ сѣмъ главъ свою, держѣ олтарь крайними прѣреты и ѡказѣа на стѣе еванѣе, глаголетъ:

Žalmista: Čtení z listu svatého apoštola ... (Čtení ze skutků apoštolských... Apod.)

Diákon: **P**ozor mějme!

Žalmista čte epištolu. (*Kněz se může posadit na své sedátko v oltáři.*)

Mezitím diákon vezme kadidelnici a kadidlo, přichází ke knězi a přijav od něho požehnání, okuřuje svatý prestol, celý oltář, svaté dveře, svaté ikony, kněze a lid.

Kněz (po ukončení čtení epištol): Pokoj tobě!

Žalmista: I duchu tvému.

Po přečtení apoštola se zpívá „alleluja“ (s příslušnými verši).



Diákon: **V**elemoudrost! (*Toto zvolání jen říkají-li se verše na alleluja.*)

Věřící: Alleluja, alleluja, alleluja.

Kněz stojí před svatým prestolem a říká tiše modlitbu před čtením evangelia:

Rozsviť v srdcích našich, lidumilný Vládce, nehynoucí světlo božského poznání svého a otevři duchovní oči naše k chápání evangelijních hlásání tvých; vlož v nás též bázeň blahoslavených přikázání tvých, abychom všechny tělesné žádosti přemáhající, duchovní život vedli, myslíce a činíce vše, v čem máš zalíbení. Neboť tys osvícení duší i těl našich, Kriste Bože, a tobě slávu vzdáváme, s bezpočátečným Otcem tvým a nejsvětějším i blahým a oživujícím Duchem tvým, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

Благословѣн, влады́ко, благовѣстѣнѣтелъ свѣтѣ́гѡ а́постола ѿ ѡ́бъагелѣ́гѡ
(ѿма рекъ).

Сщѣ́енникъ, зна́менѡ ѡ̀гò, глаго́летъ:

Бо́гъ, моли́твами свѣтѣ́гѡ, сла́внагѡ, всехвѣ́льнагѡ а́постола ѿ
ѡ́бъагелѣ́гѡ (ѿма рекъ) да да́стъ тебѣ́ глаго́лъ благовѣстѣ́ющемѡ сѣ́лоу
мно́гоу, во ѿсполне́нїе ѡ́бъагелѣ́гѡ возлюбленнагѡ Сѣ́на своегѡ, Го́спода
на́шего Іисѡ́са Хрѣ́ста.

ѿ пода́етъ ѡ́мѡ стѡ́е ѡ́вѣіе.

Дѣ́аконъ же ре́къ: ѿмѣ́нь.

ѿ поклонѣ́вѡ свѣтѡ́мѡ ѡ́бъагелѣ́ю, возметъ ѡ́, ѿ ѿзше́дъ свѣтѣ́ми двѣ́рми,
предхо́дѣщымъ ѡ́мѡ лампа́дамъ, прихѡ́дитъ ѿ стои́тъ на амво́нѣ, ѿнѣ на
о́чнненѣ́мъ мѣстѣ́.

ѿерѣ́й же, стѡ́д предъ свѣтѡ́у трапѣ́зѡу ѿ зрѣ́ къ зѡ́падѡ, возгласѣ́тъ:

Премѡ́дрѡстѣ́, прѡ́стѣн, о́уелѣ́шнмъ свѣтѣ́гѡ ѡ́бъагелѣ́гѡ.

Та́же свѣщѣ́енникъ: **Мѣ́ръ** всѣ́мъ.

Лѡ́дѣ: ѿ дѡ́ховѣ твоегѡ.

Дѣ́аконъ: **Ѹ** (ѿма рекъ) свѣтѣ́гѡ ѡ́бъагелѣ́гѡ чте́нїе.

Лѣ́къ: Сла́ва тебѣ́, Го́споди, сла́ва тебѣ́.

Свѣщѣ́енникъ: **Вѡ́нмемъ.**

ѿце́ же стѣ́тъ двѣ́ дѣ́акона, чѡ́ ѡ́дѣ́нъ да глаго́летъ:

Премѡ́дрѡстѣ́, прѡ́стѣн... Та́же, ѿ: Вѡ́нмемъ.

ѿсполнѣ́вшѡ ѡ́вѣію, глаго́летъ сщѣ́енникъ: **Мѣ́ръ** тѣ́, благовѣстѣ́ющемѡ.

Лѣ́къ: Сла́ва тебѣ́, Го́споди, сла́ва тебѣ́.

ѿ ѡ́ше́дъ дѣ́аконъ да́же до стѣ́нъ двѣ́рей, ѡ́да́етъ стѡ́е ѡ́вѣіе сщѣ́енникѡ, ѿ за-
тво́раютѣ́ пѣ́н стѣ́нъ двѣ́рей. Дѣ́аконъ, стѡ́въ на ѡ́бычнѣ́мъ мѣстѣ́,
начина́етъ сѣ́це:

Рѣ́емъ всѣ́ Ѹ́ все́мъ дѡ́шнѣ, ѿ Ѹ́ всегѡ́ помышлѣ́нїѡ на́шего рѣ́емъ.

Лѣ́къ: Гдѣ́, помѣ́лѣ.

Diákon, odloživ po okuřování kadidelnicí na její místo, přijde ke knězi, skloní hlavu, drže orar třemi prsty pravice, ukazuje jím na svaté evangelium a praví:

Požehnej, vладыko, zvěstovatele svatého apoštola a evangelisty (**jméno**)!

Kněz, žehnaje ho, dí: Bůh na přímluvy svatého slavného, všechvalného apoštola a evangelisty (**jméno**) dejž tobě hlas zvěstovati mocí velikou, aby se naplnilo evangelium nejmilejšího Syna jeho, Pána našeho Ježíše Krista.

A podává mu svaté evangelium.

Diákon: Amen. A pokloniv se svatému evangeliu, vezme je a vychází svatými dveřmi; spolu s ním jde od severních dveří na místo čtení světloňoš. Diákon se postaví na ambon nebo na místě určeném (na ambonu před svatými dveřmi se čte evangelium čelem k lidu; čte-li se uprostřed chrámu, pak čelem k oltáři).

Kněz (2. diákon) stojí před svatým prestolem, hledí k západu (k lidu) a zvolá:

Velemoudrost! Povznesme se a poslyšme svaté evangelium!

Kněz žehná lid: Pokoj všem.

Věřící: I duchu tvému.

Diákon: Od ... svaté evangelní čtení.

Věřící: Sláva tobě, Pane, sláva tobě.

Kněz (2. diákon): Pozor mějme! (*A předčítá se z evangelia.*)

Po ukončení evangelijského čtení dí kněz, žehnaje diákona:
Pokoj tobě, zvěstujícímu.

Věřící: Sláva tobě, Pane, sláva tobě.

Diákon přichází svatými dveřmi do oltáře a odevzdá svaté evangelium knězi, který je políbí a postaví na svatý prestol za antimins.

Následuje promluva kněze k věřícím (kázání též může být až ke konci svaté liturgie po zaambonové modlitbě). Káže se na ambonu.

Poté je možno zavřít svaté dveře. Diákon vyjde severními dveřmi (není-li kázání hned po evangeliu, podává evangeliář knězi ve svatých dveřích a sám zůstává před nimi na soleji), stane na obvyklém místě před svatými dveřmi, pokloniv se a přežehnáv, dí, drže orar třemi prsty pravé ruky:

Ektenie vroucí

Rceme všichni z celé duše a z celé mysli své rceme!

Господи вседержителю, Божже Отцех наших, молимъ ти ес, оуслыши и помилуй.

Ликъ: Гди, помилуй.

Помилуй насъ, Божже, по величїи милости твоей, молимъ ти ес, оуслыши и помилуй.

Ликъ: Гди, помилуй. (Трижды.)

Молитва прилежнаго моленїа:

Гди Божже нашъ, прилежное єе моленїе прїимъ ѿ твоихъ рабъ, и помилуй насъ по множеству милости твоеа, и щедроты твоа низпосли на ны, и на вса люди твоа, чающыя ѿ тебе богатыа милости.

Ѹще молимъ ѿ господїне нашемъ Блаженнѣйшемъ митрополитѣ (имя рекъ) [ѿ господїне нашемъ (высоко-) Превосвщеннѣйшемъ (или: илїи: (имя рекъ)], и всеї во Христѣ братїи нашей.

Ликъ: Гди, помилуй. (Трижды.)

Ѹще молимъ ѿ братїахъ нашихъ, свщенницехъ, священномонашехъ, и всемъ во Христѣ братствѣ нашемъ.

Ликъ: Гди, помилуй. (Трижды.)

Ѹще молимъ ѿ странѣ нашей, правителехъ и воннствѣ еа, да тнхое и безмолвное житїе поживемъ во всякомъ благочестїи и чистотѣ.

Ликъ: Гди, помилуй. (Трижды.)

Ѹще молимъ ѿ блаженныхъ и преподобныхъ, свтѣйшихъ патрїарсехъ православныхъ, и создателехъ свтаго храма егво [или: , и ѿ вѣхъ преждепочившихъ Отцехъ и братїахъ, здѣ лежащихъ и повсюду, православныхъ.

Ликъ: Гди, помилуй. (Трижды.)

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Hospodine, Vševládce, Bože otců našich, prosíme tebe, vyslyš nás a smiluj se!

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Smiluj se nad námi, Bože, podle velikého milosrdenství svého, prosíme tebe, vyslyš nás a smiluj se!

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Mezitím čte kněz tiše modlitbu vroucí ektenie:

Hospodine, Bože náš, snažnou tuto prosbu přijmi od služebníků svých a smiluj se nad námi podle množství milosrdenství svého, sešli slitování svá na nás i na všechen lid tvůj, očekávající od tebe hojné milosti.

(Poté rozprostře oba boční díly a spodní díl antiminsu.)

Ještě modlíme se za vladyku našeho metropolitu (**jméno**) [i za vladyku našeho (archi-) episkopa (**jméno**)] a všechny naše bratry v Kristu.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Ještě modlíme se za bratry naše, kněžstvo, mnišské duchovenstvo a všechno bratrstvo naše v Kristu.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Ještě modlíme se za vlast naši a její představitele ve správě státní i ve vojsku, abychom životy své tiše a pokojně strávili ve všeliké zbožnosti a čistotě.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Ještě modlíme se za blažené a věčné paměti hodné jejich svatosti pravoslavné patriarchy, za zakladatele svatého chrámu tohoto [svatého monastýru tohoto] i za všechny pravoslavné dříve zesnulé otce i bratry, zde a všude jinde odpočívající.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

ВѢЩЕ МОЛИМЕСЯ Ѡ ПЛОДОНОСИЦИХЪ И ДОБРОДУШЮЩИХЪ КО СЪТѢМЪ И
 ВРЕЧЕСТИИМЪ ХРАМѢ СЕМЪ, ТРЪЖДАЮЩИХЪ, ПОЮЩИХЪ И ПРЕДСТОЯЩИХЪ
 ЛЮДЕЖЪ, ѠЖИДАЮЩИХЪ Ѡ ТЕБѢ ВЕЛИКІА И КОГАТЫА МИЛОСТИ.

Ліікх: Гдн, помнлѣй. (Трїжды.)

Возгласїенїе:

ИКѠ МИЛОСТИВЪ И ЧЕЛОВѢКОЛЮБЕЦЪ БОГЪ СЪИ, И ТЕБѢ
 СЛАВЪ ВОЗЫЛАЕМЪ, ѠТЦѸ, И СЫНѸ, И СВЯТОМЪ ДЪХѸ,
 НЫНѢ И ПРИСНѠ, И ВО ВѢКИ ВѢКѠВЪ.

Ліікх: ѡминь.

ѡЩЕ ЛИ ВЪДЕТЪ Ѡ ѠУГОШИХЪ ПРИНОШЕНІЕ, ДІАКОНЪ ИЛИ СЦІЕННИКЪ СЛАГОЛЕТЪ
 СЪКРЕНІЮ СІЮ:

ПОМИЛѢЙ НАСЪ, БЖЕ, ПО ВЕЛИЦѢЙ МИЛОСТИ ТВОЕЙ, МОЛИМЪ ТИ СЪ,
 ѠУСЛЫШИ И ПОМИЛѢЙ.

Ліікх: Гдн, помнлѣй. (Трїжды.)

ВѢЩЕ МОЛИМЕСЯ Ѡ ѠУПОКОЕНІИ ДЪШИ ѠУГОШИХЪ РАВѠВЪ КОЖИХЪ (ИМА
 РЕЖЪ), И Ѡ СЖЕ ПРОСТИТИСЯ ИМЪ ВСАКОМЪ ПРЕГРѢШЕНІЮ, ВОЛЬНОМЪ ЖЕ
 И НЕКОЛЬНОМЪ.

Ліікх: Гдн, помнлѣй. (Трїжды.)

ИКѠ ДА ГДЪ БОГЪ ѠУЧИНИТЪ ДЪШЫ ИХЪ, ИДѢЖЕ ПРАВЕДНИИ ѠУПОКОЯЮТ-
 СЯ.

Ліікх: Гдн, помнлѣй. (Трїжды.)

МИЛОСТИ БОЖІА, ЦАРСТВА НЕБЕСНАГО, И ѠСТАВЛЕНІА ГРЕХѠВЪ ИХЪ, Ѡ
 ХРІСТА КЕЗЕМЕРТНАГО ЦАРА И БОГА НАШЕГО ПРОСИМЪ.

Ліікх: Подѡи, Гдн.

Дііаконх: ГдѸ помолнмел.

Ліікх: Гдн, помнлѣй.

Ještě modlíme se za ty, kteří přinášejí dary a kteří dobrodiní činí ve svatém a veledůstojném chrámě tomto, za přísluhující, zpívající a přítomný lid, očekávající od tebe velikých a hojných milostí.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Kněz: **N**eboť milostivý a lidumilný Bůh jsi ty, a tobě chválu vzdáváme, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Koná-li se služba za zesnulé, pak diákon či kněz pronáší ektenii tuto:

Smiluj se nad námi, Bože, podle velikého milosrdenství svého, prosíme tebe, vyslyš nás a smiluj se.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Ještě modleme se za pokoj duší zesnulých služebníků Božích (*jména*), i aby jim prominut byl všeliký hřích úmyslný i neúmyslný.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Abyste Hospodin Bůh umístil duše jejich tam, kde spravedliví odpočívají.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

O milost Boží, království nebeské a odpuštění hříchů jejich u Krista, nesmrtelného Krále a Boha našeho prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane.

Diákon: K Hospodinu modleme se. (*A odstoupí před ikonou Spasitele.*)

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Kněz říká modlitbu za zesnulé:

Bože duchů i všelikého těla, jenž jsi smrt přemohl, ďábla zmařil a světu svému život daroval: Ty sám, Pane, upokoj duše zesnulých služebníků svých (*jména*) v místě světla, v místě hojnosti, v místě pokoje, kdež pominula bolest, zármutek a lkaní. Všeliký hřích, jehož se zesnulí dopustili ať

Сщ҃енникъ:

Бо́же дѣхѡвъ и вѣлкіа плѡти, смѣрть попра́внѣи, и дѣвола оупразднѣивѣи, и живѡтѣ мѣрѣ твоѣмѣ дарова́вѣи: сѣмѣи, Гд҃и, покѡи дѣшы оубо́пшихъ рѣхъ твои́хъ (ѣмѣ рѣхъ), вѣ мѣстѣ свѣтлѣ, вѣ мѣстѣ злѣчнѣ, вѣ мѣстѣ покѡи́нѣ, ѡнѡдѣже ѡбѣже колѣзнь, печаль и воздыха́нїе. Вѣлкое согрѣше́нїе, содѣланое ѣмѣи сло́вомѣи, илѣи дѣломѣи, илѣи помышлѣнїемѣи, ѣкѡи бла́гїи чело́вѣколю́бецѣи Бѡ́гѣи, прѡстѣи. Ѣкѡи нѣсть чело́вѣкѣи, ѣже живѣи вѣдѣтѣи, и не согрѣши́тѣи: тѣи ко сѣднѣи то́кмѣи вѣзѣ грѣхѣи, пра́вда твоѡ пра́вда ко вѣкѣи, и сло́во твоѡ ѣстїна.

Возгласїа:

Ѣкѡи тѣи сѣи воокрепѣнїе и живѡтѣи и покѡи оубо́пшихъ рѣхъ твои́хъ (ѣмѣ рѣхъ), Хрїстѣ Бѡ́же на́ши, и тѣвѣи сѣлѣи воззыма́емѣи, со вѣзначальнымѣи твоимѣи Ѡтцѣмѣи, и прѣсвѣтлымѣи и бла́гимѣи и живѡтѡвѡра́щнѣи твоимѣи дѣхѡмѣи, ны́нѣи и прїсѣи, и ко вѣкѣи вѣкѡвъ.

Лѣикъ: ѣмѣнѣи.

Та́же дѣако́нъ: Помолѣтѣсѣи, ѡглаше́ннїи, Гд҃евѣи.

Лѣикъ: Гд҃и, помѣлѣи.

Вѣрнїи, ѡ ѡглаше́ннѣи помѡлѣсѣи, да Гд҃ь помѣлѣтѣи ѣхѣи.

Лѣикъ: Гд҃и, помѣлѣи.

Ѡглаше́тѣи ѣхѣи сло́вомѣи ѣстїны.

Лѣикъ: Гд҃и, помѣлѣи.

Ѡкрыѣтѣи ѣмѣи сѣна́ггелїе пра́вды.

Лѣикъ: Гд҃и, помѣлѣи.

Соеднѣи́тѣи ѣхѣи свѣтѣи своѣи соко́рнѣи и апо́стольстѣи церкѣи.

Лѣикъ: Гд҃и, помѣлѣи.

slovem, ať skutkem aneb pomyšlením, odpusť jim, jako dobrotivý a lidumilný Bůh. Neboť není člověka, jenž by živ byl a nehřešil, ty jediný jsi bez hříchu, spravedlnost tvá jest spravedlnost na věky a slovo tvé jest pravda.

Nahlas: **N**eboť ty jsi vzkříšení i život a pokoj zesnulých služebníků svých (jména), Kriste Bože náš, a tobě chválu vzdáváme s bezpočátečným Otcem tvým a přesvatým i blahým a oživujícím tvým Duchem, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.



Ektenie za katechumeny:

Diákon: [**K**atechumeni, modlete se k Hospodinu!]

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Věrní, modleme se za katechumeny, aby Hospodin smiloval se nad nimi.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Aby je naučil slovu pravdy. (Lze spojit s dvěma následujícími prosbami.)

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Aby zjevil jim evangelium spravedlnosti. (Při tom kněz rozprostře vrchní díl antiminsu.)

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Aby sjednotil je se svatou svou obecnou a apoštolskou církví.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Spasiž je, smiluj se nad nimi, zastaň se jich a ochraňuj je, Bože, blahodatí svou.

Спаси, помилуй, заступи и сохрани их, Боже, твоею благодатью.

Лик: Гди, помилуй.

Углашенни, главы ваша Гдєви приклоните.

Лик: Тебѣ, Гди.

Молитва ѡ углашенныхъ прежде свѣтаго возношенїа:

Гди Бже нашъ, иже на небѣхъ живый, и призираѣи на всѣ дѣла твоѣ, призри на рабы твоѣ углашенные, приклоншия своѣ вѣа предъ тобою: и даждь имъ легкїи гѣремъ, сотвори ихъ оуды чѣтны стѣа твоєѣ цркве, и сподоки ихъ бани пакычтїа, ѡсѣвленїа грѣхѡвъ, и ѡдежди негѣнїа, въ познанїе тебе истиннаго Бга нашего.

Возглашенїе:

Да и тїи ехъ нами слава чъ пречестное и великолѣпое ѣма твоє, Отца и Сына и свѣтаго Дха, нынѣ и прїсно, и во вѣки вѣковъ.

Лик: ѡмнїа.

И прочтѣтѣ антїмнїе свѣщенникъ.

Дїаконъ глаголетъ: Ѣлицы углашенни, изыдите.

Ѣце ли єсть второй дїаконъ, возглашетъ и тои: Углашенни, изыдите.

Тѣже пакн первый: Ѣлицы углашенни, изыдите. Да никто ѡ углашенныхъ: Ѣлицы вѣрнїи, пакн и пакн мирохъ Гдѣ помолнмѣ.

Лик: Гди, помилуй.

Ѣце ли же єдинъ єсть тоїю дїаконъ, или Ѣце ієрїи слажитъ безъ дїакона, тогда глаголетъ еце:

Ѣлицы углашенни, изыдите: углашенни, изыдите: Ѣлицы углашенни, изыдите: да никто ѡ углашенныхъ, Ѣлицы вѣрнїи, пакн и пакн мирохъ Гдѣ помолнмѣ.

Лик: Гди, помилуй.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Katechumeni, skloňte hlavy své před Hospodinem! (*A diákon odstoupí před ikonu Spasitele.*)

Věřící: Před tebou, Hospodine.

Modlitba za katechumeny, kterou čte kněz tiše při ektenii
nebo při sklánění hlav katechumenů:

Hospodine, Bože náš, jenž na nebesích přebýváš a ke všemu dílu svému přihlížíš, shlédni na služebníky své katechumeny, [kteří před tebou sklánějí šíje své,] a dejž jim jho své lehké, učin je důstojnými údy svaté církve své a uznej je hodnými koupele znovuzrození, odpuštění hříchů a roucha neporušitelnosti, k poznání tebe, pravého Boha našeho.

Kněz nahlas: **A**by i oni s námi velebili nejctěnější a velkolepé jméno tvé, Otce i Syna i Svatého Ducha, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Při slovech ohlasu je u nás zvykem činit svatou hubkou nad antiminsem kříž, pak ji políbit a odložit na kraj antiminsu.



[*První diákon:* Katechumeni, odejděte!

Druhý diákon, je-li: Katechumeni, vyjděte ven!

První diákon: Kdož jste katechumeny, vyjděte ven! Nikdo z katechumenů, nezůstávej zde! Věrní, opět a opět v pokoji k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.]

Slouží-li jen jeden diákon, či slouží-li kněz bez diákona, pak se volá takto:

[**K**atechumeni, odejděte! Kdož jste katechumeny, vyjděte ven! Katechumeni, odejděte! Nikdo z katechumenů, nezůstávej zde!]

Věrní, opět a opět v pokoji k Hospodinu modleme se.

Молѣтва вѣрныхъ пѣрва по простѣранїи антїмїнаса,
Юже свѣщенникъ глаголетъ чѣинно:

Ты Гдѣи показала єси намъ великое єе спасенїа чѣинство. Ты сподобила єси насъ смиренныхъ и недостойныхъ рабъ твоихъ, быти служителямъ стѣгнѣ твоимъ жертовника. Ты оудобна намъ силою стѣгнѣ твоимъ дѣла въ службѣ єе, да неосужденно стѣвше предъ стѣбою славою твоєю, принесемъ ти жертвѣ хваленїа: ты бо єси дѣйствуй всѣмъ во вѣкѣхъ. Дажь Гдѣи и ѡ нашихъ грѣбѣхъ, и ѡ людскихъ неведѣнїихъ, прїаѣтнѣи быти жертвѣ нашей и блгопрїаѣтнѣи предъ тобою.

Заступи, спаси, помилуй и сохрани насъ, Бже, твоєю благодѣтїю.

Лїкъ: Гдѣи, помилуй.

Дїаконъ: Премудрость.

Возгласенїе:

Ико подобаетъ тебѣ всѣа слава, чѣсть и поклоненїе, стѣцѣ и стѣнѣ и стѣтомъ дѣхѣ, нынѣ и прїенѣ, и во вѣки вѣковъ.

Лїкъ: Амїнь.

Дїаконъ: Паки и паки миромъ Гдѣи помолїмса.

Лїкъ: Гдѣи, помилуй.

Ѣгда свѣщенникъ єдинъ служитъ, єе не глаголетъ:

Ѣ свѣшнѣмъ мирѣ, и спасенїи дѣши нашихъ, Гдѣи помолїмса.

Лїкъ: Гдѣи, помилуй.

Ѣ мирѣ всегѣ миру, благодѣнїи свѣчїихъ Бжїихъ церквѣи и соеднѣнїи вѣкѣхъ, Гдѣи помолїмса.

Лїкъ: Гдѣи, помилуй.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Modlitba za věrné, první po rozprostření antiminsu, tichá:

Ty, Hospodine, jsi nám zjevil toto veliké tajemství spásy. Ty jsi učinil nás, ponížené a nehodné služebníky své, hodnými sloužit u svatého obětního stolu tvého. Uzpůsob nás mocí Svatého Ducha svého ke službě této, abychom neodsouzeně stanuvše před svatou slávou tvou, přinášeli tobě oběť chvály. Neboť všechno, *co je ke spáse*, ve všech činíš ty. Dejž, Hospodine, aby námi přinášená oběť za hříchy naše a nevědomost lidskou byla přijata a tobě příjemnou byla.

Zastaň se nás, spasíš nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodatí svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Diákon: Velemoudrost! *(A odstoupí před ikonu Spasitele.)*

Kněz: **N**eboť tobě náleží všeliká sláva, čest a klanění, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Diákon (kněz): **O**pět a opět v pokoji k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Slouží-li kněz sám, bez diákona, pak následující prosby vynechává.

Diákon (kněz nikoliv): Za pokoj shůry a spásu duší našich k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Diákon (kněz nikoliv): Za mír celého světa, za blaho svatých církví Božích a za sjednocení všech k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Diákon (kněz nikoliv): Za svatý chrám tento a za vcházející v něj s vírou, zbožností a bázní Boží k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Ѡ свѣтѣмъ храмѣ сѣмъ ѡ сѣ вѣроу, благоговѣнїемъ ѡ стѣрахомъ
Божїимъ вхождѣнїихъ въ оубъ, Гдѣ помолїмса.

Лїкы: Гдѣ, помїлѣй.

Ѡ ѡзбѣвїтсѣ намъ Ѡ всѣкїа скорби, гнѣва ѡ нѣжды Гдѣ помолїмса.

Лїкы: Гдѣ, помїлѣй.

Млѣтва вѣрныхъ вторѣа, ѡже сїѣнникъ глаголетъ тайно:

Бже повѣтїивый въ млѣти ѡ цедрѣтахъ смиренїе наше,
постѣивый насъ смиренныхъ ѡ грѣшныхъ ѡ недорѣдїиныхъ
рѣбъ твоїихъ предъ стѣю славою твоєю, слѣжїтїи стѣомѣ жерѣтвен-
никѣ твоемѣ: ты оубрѣпї насъ еїною стѣгвоу твоегѣ дѣа въ
слѣжбѣ еїю, ѡ даждь намъ слово ко Ѡверзѣнїе оубрѣтѣ нашнхъ,
ко ѣже призываетъ блгодѣтъ стѣгвоу твоегѣ дѣа на хотѣщїа
предложїтсѣ дѣры.

Застѣпї, спасї, помїлѣй, ѡ сохрани насъ, Бже, твоею блгодѣтїю.

Лїкы: Гдѣ, помїлѣй.

Дїаконъ: Премѣдрость.

Входѣтъ дїаконъ свѣрными двѣрми.

Возглашенїе:

Гко да подъ державою твоєю всегда храними, тебѣ
славу возсылаемъ, Отцѣ ѡ Сынѣ ѡ свѣтомѣ дѣхѣ,
нынѣ ѡ прїснѣ, ѡ ко вѣки вѣкѣвъ.

Лїкы: ѡмїнь.

ѡ Ѡверзѣютсѣ стѣа двѣрї.

Тѣже, херѣвїметѣй пѣснї пѣвѣемѣй, дїаконъ, прїемъ кадїальницѣ, ѡ фѣмїамъ
вложнѣ, прїходѣтъ ко сїѣнникѣ, ѡ прїемъ блгословенїе Ѡ негѣ, кадїтъ стѣю
трапѣзѣ Ѡкрѣетъ, ѡ олѣтарь всѣ, ѡ иконостѣа, тѣже сїѣнника, лїки ѡ люди,
глаголетъ же ѡ ѡ-ѡ ѡлоомъ, ѡ тропарї оумнѣтсѣльнѣ, ѣлїкѣ ѡзвѣлѣтъ.

Сїѣнникъ же глаголетъ тайно млѣтѣ.

Diákon (kněz nikoliv): Abychom vysvobození byli od všelikého souzení, hněvu a nouze, k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.



Modlitba za věrné – druhá, tichá:

Bože, jenž jsi v milosti a slitování *svém* navštívil nepatrnost naši a nás pokorné, hříšné a nehodné služebníky své jsi postavil před svatou slávu svou, abychom sloužili svatému obětnímu stolu tvému. Posilni nás mocí Ducha svého Svatého ke službě této a vlož do našich úst slova ke vzývání blahodati Svatého Ducha svého nad dary, jež mají být předloženy.

Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodatí svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Diákon: Velemoudrost!

Diákon vchází severními dveřmi do oltáře.

Kněz: **A**bychom pod vládou tvou povždy chráněni, tobě slávu vzdávali, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Моли́тва, ѿже творѣтъ свѣщенникъ къ себѣ,
херувѣмскою пѣснѣ пѣваемѣй:

Никто́же досто́ннъ ѿ свѣзавшихся плотскѣми похотьми и сластьми приходѣти, и ли приближити се, и ли слѣжити тебѣ, Царю славы: еже бо слѣжити тебѣ, велико и страшно и самѣмъ нечеснымъ силамъ. Но о́баче, незреченнаго ради и безмѣрнаго твоего человеколюбіа, непреложно и неизмѣнно быль еси человекъ, и архіерей намъ быль еси, и слѣженъ еси и безкрѣпныя жерты священнодѣйствіе предавъ еси намъ, яко Владыка всѣхъ: ты бо еди́нъ, Гди Бже нашъ, Владычествоваша нечесными и земными, иже на престолѣ херувѣмствѣ носимый, иже серафимовъ Гди и Царь Иерусалимъ, иже еди́нъ свѣтъ и во свѣтѣхъ почиваѣи. Та оубо молю еди́наго благого и благопослѣдѣнаго: призи на ма грѣшнаго и непотребнаго раба твоего, и шчисти мою душу и сердце ѿ совѣсти лѣжавы, и оудовли ма силою свѣтаго твоего Духа, облеченна благодѣтію свѣщенства, предста ти свѣтѣи твоеи еи трапѣзѣ и священнодѣйствоватьи свѣтоѣ и пречистое твое тело и чистую кровь: къ тебѣ бо приходя, приклоню мою кѣю, и молю ти е, да не ѿтвратиши лица твоего ѿ мене, ниже ѿринеши мене ѿ ѿтровок твоихъ: но сподоби причестнымъ тебѣ быти, мною грѣшнымъ и недостойнымъ рабомъ твоимъ, даромъ симъ: ты бо еси приносѣи и приносимый, и прѣемлѣи и раздаваемый, Хрѣте Бже нашъ, и тебѣ слава возсылаемъ, со безначальными твоимъ Отцѣмъ, и пресвѣтымъ и блгнымъ и животворѣющимъ твоимъ Духомъ, нынѣ и при се, и во вѣки вѣковъ. Аминь.

Исполнышымъ же моли́твѣ и каждѣнїю, священникъ и діаконъ, ставше предъ сгою трапѣзою, глаголютъ херувѣмскую пѣснь, трижды: по ко́емждо же кончанїи, покланяются по еди́ноци.

Řád liturgie věrných

Otevírají se svaté dveře. Poté je zpívána Cherubínská píseň, při níž diákon vezme kadidelnici a vloží kadidlo, obdržev od kněze požehnání, okuřuje svatý prestol kolem i celý oltář, ikonostas, kněze a lid, říká tiše žalm 50. / 51. a kající tropary podle svého přání. Mezitím čte kněz tichou modlitbu.

Modlitba, kterou koná kněz potichu
za zpěvu Cherubínské písně:

Nikdo z těch, kdož jsou spoutáni tělesnými žádostmi a slastmi, není hoden přistupovati nebo přibližovati se k tobě či sloužiti tobě, Králi slávy. Vždyť tobě sloužiti jest veliké a strašné i samým mocnostem nebeským. Avšak ty z nevýslovné a nezměrné lidumilnosti své stal ses bez proměny a beze změny člověkem, stal ses naším veleknězem a jakožto Vládce všech, odevzdal jsi nám posvátnou službu této liturgické a nekrvavé oběti, neboť ty sám jediný, Pane, Bože náš, vládneš nade vším nebeským i pozemským; jenž jsi nesen na trůně cherubíny, jsi Pán serafinů a Král Israelský, jako jediný Svatý ve svatých spočíváš. Tebe, jediného dobrého a ochotně naslouchajícího, tedy prosím: Shlédni na mne, hříšného a neužitečného služebníka svého, a očisť duši mou i srdce mé od svědomí zlého a učiň mne způsobilým mocí Svatého Ducha svého, abych oděn jsa v blahodať kněžství, stál před tímto svatým stolem tvým a vykonal posvátný řád *Tajiny* tvého svatého a přecistého Těla i drahocenné Krve, neboť k tobě přicházím se skloněnou šíjí svou a modlím se k tobě: Neodvracej tváře své ode mne, aniž vylučuj mne z *počtu* služebníků svých, ale učiň mne hodným, aby přineseny tobě byly mnou, hříšným a nehodným služebníkem tvým, dary tyto, neboť ty sám jsi ten, který obětuje a obětován jest, přijímá *dary* a sám je rozdáván, Kriste, Bože náš, a tobě slávu vzdáváme, s bezpočátečným Otcem tvým a přesvatým i blahým a oživujícím Duchem tvým, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

Щи́енникъ: **И**же херувѣмы тайнѡ ѡбразѡюще, и животворѡщиѡ Трѡницѣ трисѡвѣтѡу пѣнь припѣвающе, великое нынѣ житѣйное ѡложимъ попечѣнїе.

Дїаконъ: **И**ко да царѡ всѣхъ подїмемъ, аггльскимъ невїднѡ дорѣногїма чїнми. **И**лнѡдїа, **и**лнѡдїа, **и**лнѡдїа.

и сїе вх великїи четвертѡкы точїю поетєа:

Вечерн твоѡ тайнѡмъ днѣсь, снѣ бжїи, причѡстника мѡ прїимн: не кѡ врагѡмъ твоимъ тайнѡ повѣмъ, ни локзѡнїа тн дѡмъ **и**ко **и**зда, но **и**ко разбѡнникъ исповѣдаю тѡ: поманї ма гдї во црѣвїи твоѡмъ. **и**лнѡдїа, **и**лнѡдїа, **и**лнѡдїа.

Вх великѡу же свѣтѡу поютъ сїе:

Да молчїтъ всѡкаа плѡть человекѡ, и да стѡитъ со стрѡхомъ и трѣпетѡмъ и ничтѡже земное вх свѣѣ да помышлѡетъ. Црѣ во црѣтвѡующихъ, и гдѣ гдѣствѡующихъ, приходїтъ заклатїса, и дѡтїса вх свѣѣ вѣрнымъ. Предходѡтъ же семѡ лицы аггльстїи, со всѡкимъ начѡломъ и влѡстїю, многѡчїтїи херувѣми, и шестѡкрилатїи серафїми, лица закрьвающе и вопїюще пѣнь: **и**лнѡдїа, **и**лнѡдїа, **и**лнѡдїа.

Тѡже ѡходѡтъ вх предложѣнїе, предходѡщїи дїаконѡ, и кадїтъ іерей свѡтѡа, вх свѣѣ молѡса:

Бѡже, ѡчїстї мѡ грѣшнаго. (Трїжды)

Дїаконъ глагѡлетъ ко щїенникѡ: Возмн, владѣко.

и щїенникъ, взѣмъ воздѡхъ, возлагѡетъ на лѣвое рамо сѣгѡ, глагѡла:

Возмнѣте рѡкн вѡша во свѡтѡа, и благословїте гдѡ.

Тѡже свѡтїи дїакоз прїемъ, поставлѡетъ на главѡ дїакѡна, со всѡкимъ внїманїемъ и благоговѣнїемъ, имѣетъ же вхспѣ дїаконъ и кадїльницѡ на сдїнѣмъ ѡ перстѡкъ деснѡа рѡкн. Самъ же свѡтїи потїръ вх рѡцѣ прїемлетъ, и неходѡтъ ѡба свѣрною странѡю, предходѡщїмъ имъ лампадамъ (и ѡходѡтъ хрѡмъ, молѡцїса).

Дїаконъ глагѡлетъ:

Věřící lid zpívá Cherubínskou píseň: Cherubíny tajemně představující a oživující Trojici trojsvatou píseň pějíce, všechny nyní světské odložme péče!

Po okouřování a modlitbě kněz i diákon, stojíce pak před svatým prestolem, říká jí třikrát „Cherubínskou píseň“ a pokaždé se jednou pokloní:

Kněz (se vztaženými rukama): **Ch**erubíny tajemně představující a oživující Trojici trojsvatou píseň pějíce, všechny nyní světské odložme péče!

Diákon: **A**bychom přijali Krále všech, andělskými řády neviditelně se slávou provázeného. Alleluja, alleluja, alleluja.

Na velký čtvrtek se místo Cherubínské písně zpívá:

Za účastníka večere své tajemně, Synu Boží, přijmi mne dnes. Neboť nezjevím tajemství nepřátelům tvým, aniž políbení tobě dám jako Jidáš, ale jako onen lotr vyznávám tebe: „Rozpomeň se na mne, Pane, v království svém.“ **Diákon:** Alleluja, alleluja, alleluja.

Na velkou sobotu se zpívá:

Umlkňte, smrtelníci, a stůjte se strachem a třesením, a na nic pozemského nepomýšlejte. Neboť Král kralujících a Pán panujících přichází, aby se obětoval a dal za pokrm věřícím. **Diákon:** Před ním jdou vojska andělská s veškerým knížetstvem a mocnostmi, mnohoci cherubíni a šestikřídlí serafíni, tvář svou zakrývajíce a píseň pějíce: Alleluja, alleluja, alleluja.

Poté se znovu společně klanějí, přičemž kněz políbí svatý antimins a svatý prestol, diákon svatý prestol, uklánějí se lidu a odcházejí oba k žertveníku, kde kněz okouřuje předložené dary, říkáje tiše:

Bože, očistiž mne hříšného. (Třikrát)

Diákon nato říká knězi: Vezmi, vладыko!

Kněz, sňav z darů velkou pokrývku (aer), položí ji diákonu na levé rameno, řka:

Vztáhněte ruce své ke svatyni a dobrořečte Hospodinu.

Nato vzav svatý diskos, položí jej s veškerou pozorností a zbožností na hlavu diákona (nebo mu jej podá do rukou, aby držel diskos ve výši čela); diákon má zá-

Господина и Отца нашего Блаженнѣйшаго митрополита (има рекъ), [Господина нашего (высоко-) Превосвѣщеннейшаго (архї-) епископа (има рекъ) (егоже есть окарты)] и великое епископство православныхъ, и всехъ свѣщеннической и монашеской чины, и причетъ церковный, да поманетъ Гдѣ Бгъ во царствїи своемъ, всегда, нынѣ и присно, и во вѣки вѣковъ.

Таже свѣщенникъ:

Братїю ст҃аго храма ево, вѣсх и вѣхх православныхъ хрїстіанъ да поманетъ Гдѣ Бгъ во царствїи своемъ, всегда, нынѣ и присно, и во вѣки вѣковъ.

Вшедъ же діаконъ внѣтъ свѣтыхъ дверей, стонѣтъ ѡдеснѣю: и хотѣши свѣщенникъ внѣти, глаголетъ къ немъ діаконъ:

Да поманетъ Гдѣ Бгъ свѣщенство твоѣ во царствїи своемъ.

И ещенникъ къ немъ:

Да поманетъ Гдѣ Бгъ священнодіаконство твоѣ во царствїи своемъ, вегда, нынѣ и присно, и во вѣки вѣковъ.

И ещенникъ оубо поставлетъ свѣтый потїръ на свѣтѣю трапѣзѣ. Свѣтый же діаконъ вземъ со главы діакона, поставлетъ и той на свѣтѣю трапѣзѣ, глагола:

Благообразный Іѡаннѣ, съ дрѣва снемъ пречистоѣ тѣло твоѣ, плащаницею чистою ѡбвѣвъ, и конѣми во гробѣ нѡвѣ покрывъ положи.

Во гробѣ плѡтски, во ѡдѣ же съ дѡшїю ѡакъ Бгъ, въ раї же съ разбойникомъ, и на престолѣ вѣлхъ еси, Хрїстѣ, со Отцемъ и дѡхомъ, вѣл исполнѣннъ непїсанный.

Оакъ живонѡсецъ, оакъ раѣ краснѣйшїй, констїиннъ и чертога великаго царикаго показѣл свѣтлѣйшїй, Хрїстѣ, грѡбъ твоѣ, ие точннкъ нашего воскресѣнїѣ.

roveň zavěšenu na jednom z prstů pravé ruky i kadidelnici. Kněz sám pak vezme svatý kalich, načež oba vycházejí severními dveřmi, kráčejí za světloňosem (procházejíce chrámem s modlitbou). Nakonec stanou před svatými dveřmi a obrátí se čelem k lidu. Cestou a poté stojíce na soleji, říkají:

Diákon: **N**a vladyku našeho metropolitu (jméno) [na vladyku našeho (archi-) episkopa (jméno)], na veškeré pravoslavné archierejstvo, všechno důstojné kněžstvo, diákonstvo v Kristu, mnišstvo a služebnictvo církevní nechť rozpomene se Hospodin Bůh v království svém, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův.

(Diákon hned poté odchází do oltáře.)

Věřící: Amen.

Kněz: **N**a zakladatele, dobrodince a obec svatého chrámu tohoto (na naše nemocné i na zesnulé bratry naše), na vás i všechny pravoslavné křesťany nechť rozpomene se Hospodin Bůh v království svém, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův.

(Žehná kalichem a odchází do oltáře.)

Věřící: Amen.

Věřící lid zpívá druhou část Cherubínské písně (nebo jiného zpěvu, který se pěje na velký čtvrtek či velkou sobotu):

Abychom přijali Krále všech, andělskými řády neviditelně se slávou provázeného. Alleluja, alleluja, alleluja.

Diákon, přišed do oltáře, stojí po pravé straně prestolu a drží diskos ve výši hlavy; když přichází kněz, praví k němu diákon:

Nechť rozpomene se Hospodin Bůh na kněžství tvé v království svém.

Kněz nato dí diákonu: Nechť rozpomene se Hospodin Bůh na diákonství tvé v království svém, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův. Amen.

Pak postaví svatý kalich na svatý prestol, požehná světloňoši (zavře svaté dveře a zatáhne oponu). Bere svatý diskos s hlavy diákona, postaví jej na svatý prestol, řka:

Šlechetný Josef, s dřeva sňav přečistě tělo tvé, plátnem čistým je ovinul a pokryv je věcmi vonnými, ve hrob nový je položil.

Тáже покрѣвцы о́ркѡ взѣмх ѿ сщѣннагѡ дѣскаго, ѱ сѣгаѡ потѣра, полагаѣтъ на єдинѣй странѣ сѣгѡ трапѣзы. Воздъхх же ѿ дѣакона ра́ма взѣмх, ѱ покадѣвх покрываѣтъ ѱмх сѣгѡ, глаго́ла:

Благообразный Іѡсифъ, сѡ дрѣва снѣмх пречѣстѡе тѣло тѡѡ, плацанницею чѣстѡю ѡбѣвх, ѱ конѡми во грѣбѣ нѡвѣ покрѣвх положи.

ѱ прѣѣмх кади́льницѣ ѿ дѣаконовѣ рѣкѣ, кади́тъ сѣгѡ трижды, глаго́ла:

О́бляжи, Гдѣ, благоволеніѣмх тѡѡмх сщѡна, ѱ да сози́ждѣтѣ сѣчѣны іерусалимскѣа: тогдѡ благоволиши жерѣтѣв прѡвды, возношеніѣ ѱ всеожега́смаа, тогдѡ возложѡтъ на олѣтарь тѡѡй тельцы.

ѱ ѡдавх кади́льницѣ (ѱ ѡпѣетвх фелѡнѣ), приклонѣвх главѣ, глаго́летѣ дѣако́нѣ:

Помани ма, брѡте ѱ соелѣжнѣтелю.

ѱ дѣако́нѣ кх немѣ:

Да поманѣтъ Гдѣ Бгѣ свѡщенствѡ тѡѡѡ во царствѣи своѡмх.

Тáже ѱ дѣако́нѣ, поклони́вх ѱ сѡмх главѣ, держѡ вкѣпѣ ѱ орѡры трѣмѣ сѣрѣты десницы, глаго́летѣ во сщѣнникѣ:

Помоли́сѡ ѡ мнѣ, влады́ко свѡчѣй.

ѱ свѡщенникѣ: Дъхх свѡчѣй найдетѣ на тѡ, ѱ сѡла вышнѡгѡ ѡсѣнѣтъ тѡ.

ѱ дѣако́нѣ: То́йже дъхх содѣѣетѣветѣ намѣ всѡ днѣ живѡтѡ нашегѡ.

ѱ па́кѣ то́йже: Помани ма, влады́ко свѡчѣй.

ѱ свѡщенникѣ: Да поманѣтъ тѡ Гдѣ Бгѣ во царствѣи своѡмх, всѣгдѡ, нынѣ ѱ приенѡ, ѱ во вѣкѣи вѣкѡвх.

ѱ дѣако́нѣ, рѣкѣ: ѡмнѣ,

ѱ цѣловѡвх десницѣ сщѣнника, ѱсходѣтъ сѣквернымѣ дѡверѣми, ѱ сѣгѡ на ѡкѣчѣемх мѣстѣ, глаго́летѣ:



Ve hrobě tělem, v pekle s duší co Bůh, v ráji pak s lotrem a na trůně s Otcem i Duchem, vše nevystižitelně naplňuje, byl jsi, Kriste.

Jako životonosec, krásnější než ráj, vpravdě skvělejší než každá královská komnata, ukázal se, Kriste, hrob tvůj, pramen našeho vzkříšení.

Potom vezme pokrývku se svatého diskosu, položí ji na levou stranu svatého prestolu, pak sejme pokrývku se svatého kalicha a položí ji na pravou stranu svatého prestolu. Nato vezme velkou pokrývku (aer) s ramene diákona a okouří ji a pokrývá jí svatý diskos i kalich, řka:

Šlechetný Josef, s dřeva sňav přecistě tělo tvé, plátnem čistým je ovinul a pokryv je věcmi vonnými, ve hrob nový je položil.

I vzav kadidelnici z ruky diákona, okuřuje svaté dary třikrát, řka:

Prokaž dobrodiní Sionu, Hospodine, v zalíbení svém; nechť zbudovány jsou zdi jerusalemské. Tehdy zalíbíš sobě oběť spravedlnosti, žertvu a celopaly; tehďáž beránky na oltář tvůj klásti budou.

A odloživ kadidelnici (a spustiv felon), nakloní hlavu k diákonovi, řka:

Rozpomeň se na mne, bratře spolusloužící!

Diákon: Rozpomeň se Hospodin Bůh na kněžství tvé v království svém.

A skloniv i on hlavu, drže orar třemi prsty, dí knězi:

Pomodli se za mne, vladyko svatý!

Kněz: Duch Svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího zastíní tě.

Diákon: Tentýž Duch nechť spolupůsobí s námi po všechny dny života našeho.

A ihned: Rozpomeň se na mne, vladyko svatý!

Kněz: Rozpomeň se na tě Hospodin Bůh v království svém, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův.

Diákon: Amen.

A políbiv pravici kněze, vychází z oltáře severními dveřmi a postaviv se před svaté dveře, dí:

Испóлнимъ молѣтвѣ ѡ́нашѣ Гдѣви.

Лѣкы: Гдѣ, помѣлѣй.

Ѹпредложѣнныхъ четвѣрыхъ дарѣхъ, Гдѣ помóлимъ.

Лѣкы: Гдѣ, помѣлѣй.

Ѹстѣмъ храмѣ е́мъ, ѡ́ еъ вѣрою, кѣлоговѣнїемъ ѡ́ стрѣхомъ кѣжїимъ вхóдѣцихъ вóнь, Гдѣ помóлимъ.

Лѣкы: Гдѣ, помѣлѣй.

Ѹнзбѣвѣтїемъ нѣмъ ѿ вѣлїкѣи екорѣи, гнѣва ѡ́ нѣжды, Гдѣ помóлимъ.

Лѣкы: Гдѣ, помѣлѣй.

Застѣпнѣ, епаснѣ, помѣлѣй ѡ́ сохранѣ нѣсѣ Бжѣ твоѣю кѣгодѣтїю.

Лѣкы: Гдѣ, помѣлѣй.

Анѣ вѣсѣгò совершѣнна, свѣта, мѣрна ѡ́ вѣзгрѣшна, оу́ Гдѣ прóсимъ.

Лѣкы: Подѣй, Гдѣ.

Ѹгѣла мѣрна, вѣрна настрѣвнїка, храни́тѣла дѣшїхъ ѡ́ тѣлѣсѣхъ нѣшїхъ, оу́ Гдѣ прóсимъ.

Лѣкы: Подѣй, Гдѣ.

Процѣнїѣ ѡ́ ѿставлѣнїѣ грѣхóвѣхъ ѡ́ прегрѣшѣнїѣхъ нѣшїхъ, оу́ Гдѣ прóсимъ.

Лѣкы: Подѣй, Гдѣ.

Дóбрыхъ ѡ́ полѣзныхъ дѣшїамъ нѣшїмъ, ѡ́ мѣра мѣровнѣ, оу́ Гдѣ прóсимъ.

Лѣкы: Подѣй, Гдѣ.

Прóчѣе вѣремъ живóтѣ нѣшегò вѣ мѣрѣ ѡ́ покалѣнїи екончѣтнѣ, оу́ Гдѣ прóсимъ.

Лѣкы: Подѣй, Гдѣ.

Doplňme modlitbu naši k Hospodinu.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za předložené důstojné dary k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za svatý chrám tento a za vcházející v něj s vírou, zbožností a bázní Boží k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Abychom vysvobozeni byli od všelikého soužení, hněvu a nouze, k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodati (milostí) svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Abychom celý den dokonale, svatě, pokojně a bez hříchu strávili, Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Za anděla pokoje, věrného vůdce, ochránce duší a těl našich, Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Za odpuštění a prominutí hříchů a poklesků našich Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Za to, co je dobré a užitečné duším našim, a za mír světa Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Abychom ostatní čas života svého v pokoji a pokání skončili, Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Хрѣтіанскїа кончіны живото̀а на̀шегѡ, безболѣзненны, непорѣдны, мїрны ѝ до̀брагѡ шѡвѣта на стѣашнѣмѡ сѣдїци Хрѣто̀вѣ про̀сїмѡ.

Дїкѡ: Подїи, Гдї.

Престѣлю, пречѣтлю, преклѡсловеннлю, сла̀внлю влчцѣ на̀шѣ Бѣцѣ, ѝ приснодѣл Мрїю со вѣкми стѣыми поманѣвше, сла̀ми себе, ѝ дрѣгѡ дрѣга, ѝ всеѣ живото̀чѡ на̀шѣ Хрѣтѣ Бгѣ предадїмѡ.

Дїкѡ: Тевѣ, Гдї.

*Мїтѡка приноше́нїа,
по поста́вленїи вѣ́стѡвенныхъ даро̀вѡхъ на стѣ́мѣхъ престоло̀вѣ.*

Гдї Бже на̀шѡ, создáвкый на̀сѡ, ѝ введїи вѡ жїзнь сїю̀, показáвкый на̀мѡ пѣтїи во спасенїе, даровáвкый на̀мѡ нѣныхѡ тáинѡх ѡ̀кровенїе: ты̀ во сїѝ положївкый на̀сѡ вѡ слѡжбѣ сїю̀, сїлюю̀ Дха̀ твоегѡ̀ стáгѡ. Блго̀волїи о̀у̀вѡ Гдї, кы̀тїи на̀мѡ слѡжїтелѣмѡ нѡ̀вагѡ твоегѡ̀ завѣта, слѡгáмѡ стѣыхѡ твоеихѡ тáинствѡх, прїмїи на̀сѡ приклицáющїихѣ стѡмѣ твоемѣ жер̀твенникѣ, по мно̀жествѣ мїлостїи твоеѡ, да бѣдемѡ достѡйни приноситїи тевѣ словеннлю сїю̀ ѝ безкрѡвнлю жер̀твѣ ѡ̀ на̀шнѡх согрѣшенїнѡх ѝ ѡ̀ людскїхѡ нечѣжествїнѡх: ю̀же прїемѡ во стѣи́и ѝ пренѣный, ѝ мысленный твѡи́ жер̀твенникѡ, вѡ коню̀ блго̀ухáнїа, вознїспослãи на̀мѡ блгодáть стáгѡ твоегѡ̀ Дха̀. Прїзри на ны̀ Бже, ѝ виждь на слѡжбѣ сїю̀ на̀шѣ, ѝ прїмїи ю̀, ꙗ̀коже прїáлѡ сїѝ ꙗ̀велевы дáры, нѡ̀евы жер̀твы, ꙗ̀враїмова всеплáдїа, мѡу̀сїеѡва ѝ ꙗ̀рѡнѡва сїцїенствѡ, самѣилоѡ мїрнаа. ꙗ̀коже прїáлѡ сїѝ ѡ̀ стѣыхѡ твоеихѡ áплѡ истиннлю сїю̀ слѡжбѣ, сїце ѝ ѡ̀ рѣкѡх на̀сѡ грѣшнѡх прїмїи дáры сїã вѡ блгостїи твоеї́ Гдї: ꙗ̀кѡ да сподоблѡшеѣа слѡжїтїи безъ поро̀ка стѡмѣ твоемѣ жер̀твенникѣ, ѡ̀кращемѡ мздѣ вѣрнѡх ѝ мѣдрѡх строїтелей вѡ дѣнь стѣашный создáвнїа твоегѡ̀ прáвѣднãгѡ.

Za křesťanské skonání života našeho, bez bolesti, bez zahanbení, v pokoji a za dobré zodpovídání se na hrozném soudu Kristově prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Nejsvětější, nejčistší, nejblahoslavenější a slavné Vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie, se všemi svatými pamětlivi jsouce, sami sebe i druh druhá i veškeren život náš Kristu Bohu poručme. (*Diákon, pokloniv se a přežehnav, odstupuje před ikonu Spasitele.*)

Věřící: Tobě, Hospodine.

Modlitba přinášení Darů Bohu, po jejich uložení na svatý prestol:

Hospodine, Bože náš, jenž jsi nás učinil a k životu tomuto přivedl, cesty ke spasení nám ukázal a zjevení nebeských tajů daroval; ty jsi nás ke službě této mocí Ducha svého Svatého ustanovil. Dej nám tedy svolení, Hospodine, býti služebníky Nové tvé smlouvy, vykonavateli svatých Tajin tvých. Přijmi nás, přistupující ke svatému obětnímu stolu tvému, *Bože*, podle mnohé milosti své, abychom hodnými se stali přinést ti liturgickou tuto a nekrvavou oběť za hříchy naše a nevědomost lidskou. Přijav tuto oběť na svatý, nadnebeský a duchovní oltář svůj jako vůni příjemnou, sešli nám blahodať Ducha svého Svatého. Shlédni na nás, Bože, a popatř na tuto službu naši a přijmi ji, jako jsi přijal dary Ábela, oběti Noe, zápaly Abrahama, služby kněžské Mojžíše i Árona, pokojné oběti Samuele. Jako jsi přijal pravou tuto službu od svatých svých apoštolů, tak přijmi i z rukou nás hříšných Dary tyto, Hospodine, v dobrotě své. Abychom hodnými se stali bezchybně sloužit svatému obětnímu stolu tvému, a obdrželi tak odměnu věrných a moudrých správců ve strašný den spravedlivé odplaty tvé.



Возглашініе:

Шедрѡтами ѣдинороднаго Сѣна твоегѡ, съ нѣмже бл҃госло-
вѣнхъ ѣси, со пресѣтымъ и бл҃гнѣмъ и жнвотворѣцимъ твоимъ
Дѣхомъ, нынѣ и приешо, и во вѣки вѣкѡвъ.

Лѣкх: ѡмнѣнь.

Іерей: **М**иръ всѣмъ.

Лѣкх: и дѣхови твоемѹ.

Діаконъ: **В**озлюбимъ дръгъ дръга, да ѣдинномыслѣемъ исповѣмы.

Лѣкх: Оца, и Сѣна, и Сѣаго Дѣа, Трѣцѹ ѣдиносѹщнѹю, и нераздѣльнѹю.

Сщ҃енникхъ покланѣтелъ трѣжды, глагола тѣишо:

Возлюблю тѣа, Гдѣи, крѣпосте моа, Гдѣ оутвержденіе моє, и при-
кѣжнице моє. [Трѣжды.]

И цѣлѹетъ етѣа еице, ѣакоже естѣ покровѣны, перѣкѣ верхѹ етѣаго діаконъ: тѣже
верхѹ етѣаго потирѣа, и край етѣаго трапѣзы предъ сокою. ѡще ли вѣдѹтѣ еваѣи-
ннѡвъ два, илѣи множае, то и онѣи цѣлѹютъ етѣаа вѣи, и дръгъ дръга въ рамена.
Настѡаитель же глаголетъ: Хрѣтѡсъ посредеѣ насъ. И ѡвѣщѣаетъ цѣлобавнѣи: и ѣстѣ, и
вѣдетъ. Тѣакоже и діаконѣи, ѡще вѣдѹтѣ два илѣи трѣи, цѣлѹютъ кѣиждо Орѣръ своѣи
идѣже крѣта Образъ, и дръгъ дръга въ рамена, тожде глаголюще, ѣже и еваѣинни-
цы. Подѡкнѣ же и діаконхъ спокланѣтелъ, на нѣмже етѡитѣ мѣстѣи, и цѣлѹетъ
Орѣръ своѣи, идѣже ѣстѣ крѣта Образъ, и глаголетъ велегласно:

Двѣри, двѣри, премѣдрѡстѣю вѡнмемъ.

Сщ҃енникъ же воздвизаетъ воздѣхъ, и держитъ надъ етѣими дарми. ѡще же илѣи
вѣдѹтѣ сщ҃енницы елѣжѣици, тѣакоже воздвизаютъ етѣи воздѣхъ, и держатъ
надъ етѣими дарми, потрѣлающе, и глаголюще кѣ себѣ, ѣакоже и людеи, исповѣданіе
вѣры:

Вѣрѹю во ѣдинаго Бѣа Оца вседержителя, творца нѣѹ и землѣи,
вѣидимыхъ же всѣмъ и невѣидимыхъ. И во ѣдинаго Гдѣа Иѣса Хрѣта,
Сѣна Бѣжѣа, ѣдинороднаго, иже ѡ Оца рожденнаго прѣжде всѣхъ
вѣкхъ: свѣта ѡ свѣта, Бѣа истинна ѡ Бѣа истинна, рожденна, не со-
творѣнна, ѣдиносѹщна Оцѹ, и мже вѣа кѣша. **Н**асъ ради человекхъ, и

Kněz: Slitovností jednorozeného Syna tvého, s nímž veleben jsi s přesvatým, blahým a oživujícím Duchem tvým, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Kněz: Pokoj všem.

Věřící: I duchu tvému.

Diákon: Milujme druh druhu, abychom jednomyslně vyznávali.

Věřící: Otce i Syna i Svatého Ducha, Trojici jednobytanou a nerozdílnou.

Kněz se klaní třikrát a říká tiše:

Milovati budu tebe, Hospodine, sílo má; Hospodin jest hradba má a útočiště mé. *(Třikrát)*

A políbí pokryté svaté Dary: nejprve aer nad svatým diskosem, pak nad kalichem a nakonec okraj svatého prestolu. Jsou-li kněží dva neb více, tedy i oni všichni takto líbají svaté Dary, jeden po druhém, a poté i jeden druhého na ramenou. Svěcením starší vždy řekne: „Kristus uprostřed nás,“ a mladší odvěti: „Jest a bude.“

Stejně tak diákon, jsou-li dva neb tři, políbí jeden každý svůj orar tam, kde je znamení kříže, a pak jeden druhého na ramenou, říkajíce totéž, co kněží. Podobně i diákon, který stojí před svatými dveřmi, políbí svůj orar tam, kde je znamení kříže, a volá hlasitě:

Diákon: Dvěře, dvěře! Pozor mějme k velemoudrosti!

Kněz sejme se svatých Darů aer, pozdvihne jej a drží nad svatými Dary. Slouží-li více kněží, spolupozdvihují aer a drží společně nad svatými Dary, chvějíce (potřásající) jím a říkajíce potichu (spolu s věřícími) Vyznání víry.

Žalmista: Věřím v jednoho Boha, Otce, Vševládce, Stvořitele nebe a země, všeho viditelného i neviditelného.

I v jednoho Pána, Ježíše Krista, Syna Božího, jednorozeného a z Otce zrozeného přede všemi věky. Světlo ze Světla, Boha pravého z Boha pravého, rozeného, nestvořeného, jednobytného s Otcem, skrze něhož vše učiněno bylo. Jenž pro nás lidi a pro naše spasení sestoupil

нашего ради спасения, шедшаго из небес, и воплотившагося во Дха Свята и Мрина Девы, и вочеловчившаго. Распятаго же за ны при понтийскых Царехъ Шлацехъ, и страдавша, и погребенна. И воскресшаго в третий день по писаниемъ. И возшедшаго на небеса, и седяща одесную Оца. И паки грядущаго со славою, судити живымъ и мертвымъ, егоже црствю не будетъ конца. И в Дха Святаго, Гда, животворцаго, иже во Оца ичходившаго, иже со Оцемъ и Сномъ спокланяема и славлена, глаголющаго пророки. Во едину стью сокорную и апльскую црковь. Исповдаю едино крщение, во отвачленіе греховъ. Чаю воскресна мертвыхъ: и жизни вшущаго века. Аминь.

Діаконъ величяно: Станемъ добрѣ, станемъ со страхомъ, конемъ, стое возношеніе в мрѣ приносити.

Діакъ: Милость мира, жертва хваления.

И священникъ оуко вземъ воздхъ во стыхъ, и целовавъ и, полагаетъ на едино мрето, глагола: Благодать гда: Діаконъ же поклонивъ, входитъ во стый олтарь. И приимъ рпидъ, вчетъ стла клоговчнню.

Свациенникъ возглаголю:

Благодать Гда нашего Ииса Хрста, и любви Бга и Оца, и причастіе Святаго Дха, вшди со вѣми вами.

Діакъ: И со дхомъ твоимъ.

Сціенникъ: Горѣ и мѣнимъ сердца.

Діакъ: И мамы ко Гдѣ.

Сціенникъ: Благодаримъ Гда.

Діакъ: Достойно и праведно есть, поклонитица Оцу, и Сну, и Святому Дху, Трѣмъ единосущнымъ и нераздельнымъ.

Сціенникъ приклоняетъ молитва:

Сый Блго, Гди Бже Оте вседержителю поклоняемый, достойно яко востинну, и првно и мѣпо великолчпю стынни твою, текѣ хвалити, текѣ пѣти, текѣ клоговчити,

s nebe, vtělil se z Ducha Svatého a Marie Panny a člověkem se stal. Jenž za nás ukřižován byl pod Pontským Pilátem, trpěl a pohřben byl. A třetího dne vstal z mrtvých podle Písem. Vystoupil na nebesa a sedí po pravici Otce. A znovu přijde se slávou soudit živé i mrtvé; jeho království nebude (mít) konce.

I v Ducha Svatého, Pána, oživujícího, jenž z Otce vychází a s Otcem i Synem spoluctěn a spoluoslavován jest a mluvil skrze proroky.

I v jednu svatou, obecnou a apoštolskou církev.

Vyznávám jeden křest na odpuštění hříchů.

Očekávám vzkříšení mrtvých a život věku budoucího. Amen.

Diákon hlasitě: **S**tůjmež pevně, stůjmež s bázní, pozor mějme a v pokoji přinesme svatou oběť!

Věřící: Milost pokoje, oběť chvály.

Kněz políbí aer a pokládá jej složený na jeho místo na prestole. Diákon při zvolání kněze: „Blahodať Pána našeho...“ se pokloní a vchází do svatého oltáře. Vezme ripidu a ovívá jí zbožně svaté Dary (není-li ripidy, činí tak jedním z pokrovců).

Kněz, žehnaje lid: **B**lahodať Pána našeho Ježíše Krista a láska Boha Otce a účastenství Svatého Ducha budiž se všemi vámi.

Věřící: I s duchem tvým.

Kněz se vztaženýma rukama: **V**zhůru srdce!

Věřící: Máme k Pánu.

Kněz se vztaženýma rukama: **V**zdávejme díky Hospodinu!

Věřící: Důstojno a spravedlivo jest klaněti se Otc i Synu i Svatému Duchu, Trojici jednobytné a nerozdílné.

Kněz se sklání a pronáší modlitbu svaté anafory:

Vládce, Hospodine, Bože, Otče vševládnoucí (Jsoucí), uctíváný! Jest vpravdě důstojno a spravedlivo i patřično velikoleposti tvé svatosti tebe chválit, tebe opěvovat, tobě dob-

тѣбѣ кланатиса, тѣбѣ бл҃годарити, тѣбѣ славити ѣди́наго вои́с-
тиннѣ сущаго б҃га, и тѣбѣ приносити ср҃дцемъ сокр҃ушеннымъ, и
дѣхомъ смиренїа словеснѣю сїю слѣжебѣ нашѣ: ѡакѡ ты єси
дарова́кый намъ познанїе твоеѡ истины. И ктѡ доволенъ
возглаголати сїлы твоѡ, слышаны сотвори́ти всѡ хвалы́
твоѡ, илѣ повѣдатѣ всѡ чл҃дееѡ твоѡ ко всѡко вре́мѡ бл҃го;

Бл҃го всѣхъ, Гд҃и нб҃се и земли, и всѡ твѡри, видимыя же
и невидимы: сѣдѡи на прѣтолѣ славы, и призираѡи б҃сзаны,
безначальне, невидиме, непостижиме, неописанне, неизмѣнене
О́че Гд҃а нашегѡ Ииса Хр҃ста великагѡ б҃га и б҃гсп҃сителя, оупованїа
нашегѡ, иже єсть О́бразъ твоеѡ бл҃гости: печатѣ равноо́браз-
наѡ, въ себѣ показѡа тѡ О́ца, слово живѡе, б҃гъ истинный,
превѣчнаѡ премѣдростѣ, живѡтъ, ѡсцѣенїе, сїла, свѣтъ истин-
ный, иже дѣхъ с҃тъи и живїа: дѣхъ истины, сїноположенїа
дарова́нїе, ѡкр҃ученїе вѣдущагѡ наследїа, нача́токъ вѣчныхъ
бл҃гъ, животвора́щаѡ сїла, истѡчникъ ѡсцѣенїа, ѡ негѡже
всѡ твѡри словеснаѡ же и оумнаѡ оукрѣплѡема тѣбѣ слѣжитъ,
и тѣбѣ приносѣщное возсылаетъ славословіе, ѡакѡ всѡч҃скаѡ
равѡтна тѣбѣ.

Тѣбѣ ко хвалѡтъ ѡг҃ли, ѡр҃хаг҃ли, прѣтолѣ, гдѣствїа, нача́ла,
влѡсти, сїлы и многоочитїи хер҃вїми: тѣбѣ предстоѡтъ
О́крестъ серафїми, шестѣ кр҃илъ єди́номѣ, и шестѣ кр҃илъ
єди́номѣ: и двѣма оубѡ покрываю́тъ лица своѡ, двѣма же
но́ги, и двѣма летѡюще, взыкаю́тъ єди́нъ ко др҃гомѣ,
неперестѡнными оусты, немѡчными славословенїми.

Возгласнѡ сцѣенникъ:

Повѣднѣю пѣснь поюще, вопїюще, взыкающе
и глаголюще.

rořečit, tobě se klanět, tobě děkovat, tebe jediného pravého Boha oslavovat a tobě přinášet se srdcem zkroušeným a duchem pokorným liturgickou tuto službu naši, neboť tys daroval nám poznání pravdy své. Dokáže snad kdo vylíčit moc tvou, slyšitelným učinit všechno chválení tebe, Vládce, aneb vyprávět o všech divech tvých, *jež konáš* v každý čas?

Vládce všech, Hospodine nebes i země a všeho stvoření viditelného i neviditelného, jenž na trůně slávy sedíš a do propasti shlížíš, bezpočátečný, neviditelný, nepostizitelný, nevýslovný, neměnný, Otče Pána našeho Ježíše Krista, velikého Boha a Spasitele, naděje naší, jenž jest obraz dobroty tvé, věrná *tvá* pečeť, v sobě vyjevujícího tebe, Otce. On jest Slovo živé, Bůh pravý, předvěčná moudrost, život, posvěcení, moc, světlo pravé. Skrze něho zjevil se Duch Svatý, Duch pravdy, dar synovství, závdavek budoucího dědictví, počátek věčných blah, síla oživující, pramen posvěcení, z něhož všechno rozumné a duchovní stvoření se posilňujíc, před tebou se klaní a k tobě ustavičnou vysílá chvalořeč, neboť všechno slouží tobě.

Tebe chválí andělé, archandělé, trůnové, panstva, knížectva, mocnosti, síly i mnohoocí cherubíni, kolem tebe stojí serafíni, šest křídel má každý z nich, dvěma totiž zakrývají tváře své, dvěma pak nohy a dvěma létajíce, volají jeden k druhému neumlkajícími ústy nepřestávající chvalozpěvy.

Kněz hlasitě:

Vítěznou píseň zpívajíce, volajíce, hlásajíce a pravíce:

Věřící lid zpívá: Svatý, svatý, svatý jest Hospodin zástupů (Savaof). Plna jsou nebesa i země slávy tvé. Požehnaný, jenž se bere ve jménu Páně.

V této chvíli diákon, odloživ ripidu a přešed předtím kolem prestolu na levou stranu, vezme svatou hvězdicí se svatého diskosu a činí jí znamení

kříže nad ním. Poté políbiv ji, složí ji a položí na svatý prestol. Pak přejde opět na pravou stranu svatého prestolu, vezme ripidu a věje jí tiše a s plnou pozorností a bází nad svatými Dary.

Kněz se modlí:

S těmito blaženými mocnostmi, Vládce lidumilný, i my hříšní voláme a pravíme: Vpravdě svatý jsi a přesvatý, a nezměrná jest velkolepost svatosti tvé. Ctihodný jsi i ve všech skutcích svých, neboť spravedlivě a podle pravého úsudku jsi ve všem nakládal s námi.

Vytvořil jsi člověka, vzav *k tomu* prach země; učinil jsi jej dle obrazu svého, Bože, poctu mu tím prokázav. Umístil jsi jej do ráje rozkoše, zaslíbiv mu nesmrtelnost života a sladkost věčného blaha v zachovávaní přikázání tvých. Když však tebe, Boha pravého, který jej stvořil, *člověk* neuposlechl a klamem hadovým se nechal svést, a svými hříchy pak umrtven byl, vyhnal jsi jej podle spravedlivého soudu svého, Bože, z ráje do světa tohoto a navrátil jsi jej zemi, ze které byl vzat. — Leč uchystal jsi mu spásu skrze znovuzrození v samém Kristu tvém. Neodvrátil ses totiž zcela od stvoření svého, Blahý, a nezapomněl jsi na dílo rukou svých, ale pro milosrdenství své a z milosti své navštěvoval jsi nás rozličnými způsoby: posílal jsi proroky; činil mocné *skutky* skrze svaté své, kteří v každém pokolení tobě se zalíbili; mluvil jsi k nám ústy služebníků svých proroků, předpovídaje nám blížící se spasení; dal jsi zákon na pomoc a anděly jsi na stráž postavil.

Když se pak čas naplnil, mluvil jsi k nám v samém Synu svém, jímž i věky jsi učinil. On je září tvé slávy i zobrazení tvé Osoby a udržuje vše hlasem *slova* moci své. Rozhodl se *však* nelpět na rovnosti tobě, Bohu a Otcí, *a tak* ač byl Bůh, *zrozený*

сѣ́аніе сла́вы твоеѡ, ѿ начертáнїе ѹпо́стáси твоеѡ, но́гá же всѡ́ глаго́ломъ сѣ́лы своѡ, не хищѣніе непщевѡ ѣ́же бы́ти ра́венъ тебѣ́ Б҃҃҂ ѿ О́цѡ, но б҃҃҂ сы́н прѣвѣ́чннн, на землѣ́ гáвнѣа, ѿ члѣ́комъ споживѣ́: ѿ ѿ́ дѣ́вы ст҃ы́а вполóциа, исто́цин себѣ́, зрѣ́къ раба́ прїе́мъ, сообра́женъ кы́къ члѣ́л смирѣ́нїа нáшегѡ, да нáсъ сообра́зны сотвори́тъ о́бразъ сла́вы своѡ.

Понѣ́же бо челове́комъ грѣ́хъ вни́де въ мѣ́ръ, ѿ грѣ́хомъ смѣ́рть, блáговоли́ е́дннорóднн твое́н б҃҃҂, сы́н въ нѣ́дрѣ́хъ тебѣ́ Б҃҃а ѿ О́цѡ, кы́къ ѿ́ жены́ ст҃ы́а Б҃҃цы ѿ приснодѣ́вы Мрї́н, кы́къ под́ за́кономъ, ѡ́судїти грѣ́хъ плóтїю́ своѡю́, да во́ а́дамѣ́ оумира́юще, ѡ́животвори́тъа въ самóмъ хрѣ́стѣ́ твое́мъ, ѿ по́жнвъ въ мѣ́рѣ́ сѣ́мъ, давъ́ повелѣ́нїа спáсїтельнаа, ѡ́стáвнвъ нáсъ прѣ́лести́ і́доласкѣ́а, приведе́ въ познáнїе тебѣ́ истинна́гѡ Б҃҃а ѿ О́цѡ, стáжáвъ нáсъ себѣ́ лю́ди ѿзбрáнны, цр́кое сцѣ́нїе, гáзыкъ ст҃ъ: ѿ ѡ́чїстїкѡ́ водóю, ѿ ѡ́ст҃нвъ дхóмъ ст҃ы́мъ, даде́ себѣ́ ѿзмѣ́нъ смѣ́рти, въ нѣ́йже держї́ми бѣ́хомъ, прóдани под́ грѣ́хомъ, ѿ сошѣ́дъ крѣ́томъ во́ а́дъ, да ѿспóлннть собо́ю всѡ́, разрѣ́шн болѣ́знь смѣ́ртннъ, ѿ воскресѣ́ въ трѣ́тїй дѣ́нь, ѿ п́уть сотвори́въ всѡ́кóю плóтїю́, ѣ́же ѿз мѣ́ртвнхъ воскресѣ́нїемъ, гáкъ не бáше мóцїно держї́мъ бы́ти тлѣ́нїемъ начáльннкъ жї́знь, бы́сть начáтокъ оумѣ́ршнхъ, перворождѣ́нъ ѿз мѣ́ртвнхъ, да в́дѣтъ сáмъ всѡ́, во всѣ́хъ пѣ́рвенствóахъ: ѿ возшѣ́дъ на нѣ́бá, стѣ́де ѡ́десн́ю вели́чествóа твоегѡ́ на вы́сокихъ, ѿже ѿ прї́детъ воздáти комѣ́ждо по дѣ́ломъ сѣ́гѡ.

ѡ́стáвн же нáмъ воспо́мнãнїа спáсїтельнагѡ́ своегѡ́ страдáнїа сѣ́а, гáже предложї́хомъ по сѣ́гѡ зáповѣ́демъ. Хотѡ́ бо ѿзбѣ́ти на больн́ю ѿ приснопáмáтнню́, ѿ животвори́щїю́ свою́ смѣ́рть, въ нóщї, въ ню́же преда́ше себѣ́ зá живóтн мѣ́ра, прїе́мъ хлѣ́въ на ст҃ы́а своѡ ѿ прѣ́чтыа рѣ́ки, показáвъ тебѣ́ Б҃҃҂ ѿ О́цѡ, блáгодарнвъ, блáгословнвъ, ѡ́ст҃нвъ, преломнѣ́въ,

před všemi věky, na zemi se zjevil a s lidmi žil. Z Panny svaté se vtělil, sebe samého snížil, vzezření služebníka přijav. Tělu ponížení našeho se připodobnil, aby učinil nás podobnými obrazu slávy své.

Vždyť skrze člověka hřích vstoupil do světa a skrze hřích smrt, a proto jednorozený Syn tvůj, jsoucí v náruči tvé, Boha a Otce, narozený z ženy, svaté Bohorodice a vždycky Panny Marie, jsa podroben zákonu, ráčil v těle svém odsoudit hřích, aby ti, kteří v Adamovi umírají, oživeni byli v samém Kristu tvém. A pobyv na světě tomto, dal spasitelná nařízení, odvrátil nás od klamu modloslužby a přivedl nás k poznání tebe, pravého Boha a Otce. Získal nás jako lid svůj vyvolený, královské kněžstvo a národ svatý. Očistiv nás vodou a posvětiv Duchem Svatým, dal sebe jako výkupné smrti, v jejíž *moci* jako zaprodání hříchu jsme byli drženi. Skrze kříž sestoupil do podsvětí, aby naplnil sebou všechno a rozlomil mučivé *okovy* smrti. Vstal pak z mrtvých třetího dne a otevřel každému tělu cestu ke vzkříšení z mrtvých, ježto záhuba nedokázala se zmocnit Původce života. Stal se tím prvotinou *ze* zemřelých, prvorozeným z mrtvých, aby ve všem a mezi všemi prvenství měl. Vystoupil *pak* na nebesa a usedl po pravici velebnosti tvé na výsostech a přijde odplatit každému podle skutků jeho.

Zanechal však nám ke vzpomínání spasitelného utrpení svého to, co jsme ti *zde* dle přikázání jeho předložili. Chtěje se totiž vypravit na věčně památnou, dobrovolnou a životodárnou smrt svou, v noci, v níž vydal sebe za život světa, vzal chléb do svatých a přečistých rukou svých a ukázav jej tobě, Bohu a Otci, díky činil, požehnal, posvětil, rozlomil a –

И ВОЗГЛАСИШО ГЛАГОЛЕТХ СІЕ:

АДДЕ С҃Т҃ЫМЪ СВОИМЪ ОУЧЕНИКОМЪ И АПЛОМЪ, РЕКЪ: ПРИИМИТЕ, ГАДИТЕ, СІЕ ЖЕЗТЬ Ч҃ЕЛО МОЕ, ЖЕ ЗА ВЪ ЛОМИМОЕ ВО УСТАВЛЕНІЕ ГРЕХОМЪ.

Лікі: ІМНЬ.

СЕМЪ ЖЕ ГЛАГОЛЕМОМЪ, ПОКАЗЕТХ ЕВАНГЕЛНИКЪ ДІАКОНЪ С҃Т҃ЫЙ ДІСКОСЪ, ДЕРЖА И ОРАРЬ ТРЕМИ ПЕРСТЫ ДЕСНИЦЫ. ПОДОБНѢ, И ЖДА ГЛАГОЛЕТХ ЕВАНГЕЛНИКЪ: ПИИТЕ О НЕА ВІ: ПОКАЗЕТХ И СМЪ С҃Т҃ЫЙ ПОЧІРЬ.

С҃ЦІЕННИКЪ В҃ТАЙ: ПОДОБНѢ И ЧАШЪ О ПЛОДА ЛОЗНАГО ПРИЕМЪ, РАСТВОРИМЪ, БЛАГОДАРИМЪ, БЛАГОСЛОВИМЪ, УС҃Т҃ИМЪ,

И ПАКИ ВОЗГЛАШАЕТХ СІЕ:

АДДЕ С҃Т҃ЫМЪ СВОИМЪ ОУЧЕНИКОМЪ И АПЛОМЪ, РЕКЪ: ПИИТЕ О НЕА ВІ, СІА ЖЕЗТЬ КРОВЬ МОА НОВАГО ЗАВѢТА, ГЖЕ ЗА ВЪ И ЗА МИНОГІА ИЗЛИВАЕМАА, ВО УСТАВЛЕНІЕ ГРЕХОМЪ.

Лікі: ІМНЬ.

С҃ЦІЕННИКЪ ПРИКЛОНИМЪ ГЛАВЪ, МОЛИТЕА В҃ТАЙ:

ГІЕ ТВОРИТЕ ВЪ МОЕ ВОСПОМИНАНИЕ: ЖЛИЖДИ БО ЛЦЕ ГЖЕ ХЛѢБЪ СІИ, И ЧАШЪ СІЮ ПІЕТЕ, МОЮ СМЕРТЬ ВОЗВѢЩАЕТЕ, МОЕ ВОСКРІИЕ ИСПОВѢДАЕТЕ. ПОМИНАЮЩЕ ОУВО, БЛКО, И МЫ СПАСИТЕЛЬНАА ЖГО СТРАДАНИА, ЖИВОТВОРАЩІИ КР҃ТХ, ТРИДЕННОЕ ПОГРЕБЕНИЕ, ЖЖЕ ИЗ МЕРТВЫХЪ ВОСКРІИЕ, ЖЖЕ НА НЕСА ВОЗШЕЛТВИЕ, ЖЖЕ УДЕСНЮ ТЕБЕ БГА И ОЦА С҃ДАЧЕНІЕ, И СЛВНОЕ И СТРАШНОЕ ЖГО ВТОРОЕ ПРИШЕЛТВИЕ,

ВОЗГЛАШАЕТХ С҃ЦІЕННИКЪ:

ТВОА О ТВОИХЪ ТЕБѢ ПРИНОСАЩЕ, О ВРѢХЪ И ЗА ВЛ.

СЕМЪ ЖЕ ГЛАГОЛЕМЪ, ДІАКОНЪ УЛАГЕТХ РІПАДЪ, И ПРЕЛОЖЪ РЩЦѢ КР҃ТОСВЯЗНИКЪ, И ПОДЕМЪ С҃Т҃ЫЙ ДІСКОСЪ, И С҃Т҃ЫЙ ПОЧІРЬ, И ПОКЛОНИТЕА ОУМИЛЕННѢ.

Kněz nahlas pronáší ustanovující věty tajemné večeře:

Dal svatým svým učedníkům a apoštolům, řka: **Veźměte, jezte, to jest Tělo mé, kteréž za vás lámáno jest na odpuštění hříchů.**

Věřící: Amen.

Při těchto slovech kněz i diákon, který drží orar třemi prsty pravice, ukazují na svatý diskos. Po nich se s úklonou přežehnají. (Podobně pak i při druhé větě: „...Pijte z něho všichni,“ ukazují na kalich a klanějí se.)

Kněz se tiše modlí: Podobně vzal i kalich a smísiv v něm plod vinné révy s vodou, díky činil, požehnal, posvětil a –

Kněz znovu nahlas: **D**al svatým svým učedníkům a apoštolům, řka: **Pijte z něho všichni, to jest Krev má Nového zákona, která se za vás a za mnohé vylévá na odpuštění hříchů.**

Věřící: Amen.

Kněz sklání hlavu a modlí se potichu:

To činite na mou památku; neboť kolikrátkoli byste jedli chléb tento a kalich tento pili, smrt mou zvěstovati a mé zmrtevýchvstání vyznávati budete. Pročež i my, Vládce, vzpomínajíce spasitelné jeho utrpení, oživující kříž, třídní pohřbení, z mrtvých vzkříšení, na nebe vystoupení, po pravici tebe, Boha a Otce, usednutí i slavný a strašný příchod jeho druhý, –

Kněz nahlas:

Tvoje z tvého tobě přinášíme pro vše a za vše.

Při těchto slovech diákon, odloživ ripidu, přeloží ruce ve způsob kříže, uchopí levou rukou svatý kalich, pravou pak rukou svatý diskos a pozdvihuje je do výše (činí s nimi nad antiminsem znamení kříže), skloniv při tom hlavu.

Ді́якъ: Тебѣ́ поѣ́мъ, тебѣ́ бл҃гоглаго́внѣмъ, тебѣ́ бл҃годарѣ́ннѣмъ, Гд҃и, ѿ мо́лннѣ ти е́си, бж҃е на́шъ.

Сщ҃іенникъ приклонѣ́ннѣхъ главо́у, мо́лителѣ вѣ́тай:

Гегѡ́ радѣ, вл҃ко пресвѣ́тѣй, ѿ мѣ́ грѣ́шнѣи ѿ недосвѣ́тѣи рабѣ́ твоѣ́и, сподо́бльши́и еѣ́ слѣ́жити стѡ́мѣ́ твоѣ́мѣ́ жер-
твенникѣ́, не радѣ́ прáвдѣ на́шнѣхъ, не бѡ́ сотвори́хомъ что́ бл҃го на землѣ́, но радѣ́ мл́чѣи твоѣ́ѣ ѿ щедрѡ́тѣ твоѣ́хъ, ꙗ́же ѿзлѣ́лѣхъ е́си когáтнѡ на ны́, дерзвóюще приближа́емѣ е́стѡмѣ́ твоѣ́мѣ́ жертвенникѣ́: ѿ предлѡ́жше вѣ́стооубрáзнаѣ стáгѡ тѣ́лѣ ѿ кро́ве хр҃тá твоѣ́гѡ, тебѣ́ мо́лимѣѣ, ѿ тебѣ́ призывáемѣ, стѣ́ е́стѣхъ: бл҃гоколѣ́ннѣмъ твоѣ́ѣ бл҃гости, прѣ́нтѣ́ дх҃ѣ́ твоѣ́мѣ́ стѡ́мѣ́ на ны́, ѿ на предлежáщѣмъ дáры е́си, ѿ бл҃гвѣ́стити ѿ, ѿ ѡ́стѣ́тити, ѿ показáтити,

ѿ дѣ́якоу прихѡ́дитѣ́ вл҃нзѣ́ ко іерѣ́ю ѿ глаго́летѣ́ тайно́у:

Бл҃гогловѣ́ вл҃ко, стѣ́и хлѣ́бѣхъ.

Сщ҃іенникъ же́ востáкѣхъ, знáменуетѣ́ трижды́ стѣ́и дáры, глаго́ла:

Хлѣ́бѣхъ о́убѡ е́си, е́ѣмоѣ чѣ́тнѡѣ тѣ́ло Гд҃а ѿ бж҃а ѿ св҃ѣа на́шегѡ і́иса хр҃тá.

Дѣ́якоу: ѿмѣ́нь.

ѿ пáкѣ дѣ́якоу:

Бл҃гогловѣ́ вл҃ко, стѣ́ю чáшѣ.

Сщ҃іенникъ же́ благогловáла́ глаго́летѣ́:

Чáшѣ же́ е́си, е́ѣмѡю чѣ́тнѡю кро́вь Гд҃а ѿ бж҃а ѿ св҃ѣа на́шегѡ і́иса хр҃тá.

Дѣ́якоу: ѿмѣ́нь.

ѿ пáкѣ дѣ́якоу гáлетѣ́:

Бл҃гогловѣ́ вл҃ко, ѡ́ко́л.

Věřící lid zpívá: Tebe opěváme, tobě dobrořečíme, tobě děkujeme, ó Pane, a modlíme se k tobě, Bože náš.

Kněz skloniv hlavu, modlí se tiše:

Proto, Vládce přesvatý, i my hříšní a nehodní služebníci tvoji, učiněni hodnými sloužití svatému obětnímu stolu tvému, nikoliv pro spravedlnosti naše, neboť nevykonali jsme nic dobrého na zemi, ale z milosti tvé a pro slitováním tvá, jež jsi vylil hojně na nás, s odvahou přibližujeme se ke svatému obětnímu stolu tvému; a předloživše způsoby svatého Těla a Krve Krista tvého, tebe prosíme a tebe vzýváme, Svatý svatých, aby dle přivolení dobroty tvé sestoupil Duch tvůj Svatý na nás i na předložené Dary tyto, požehnal je, posvětil a učinil –

Diákon přistupuje blíže ke knězi a praví tiše:

Požehnej, vladyko, svatý chléb!

**Kněz se napřímí a činí postupně třikrát znamení kříže nad svatými Dary.
Nejprve žehná svatý chléb, řka:**

Chléb tento — samým drahocenným Tělem Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista.

Diákon a všichni, kteří to slyšeli: Amen.

Nato diákon opět praví tiše:

Požehnej, vladyko, svatý kalich!

Kněz žehná svatý kalich, řka:

Kalich pak tento — samou drahocennou Krví Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista.

Diákon: Amen.

Poté diákon znovu tiše praví:

Požehnej, vladyko, obojí!

СВЯЦЕННИКЪ ЖЕ, БЛГОСЛОВААА ОКОА СТАА РДКОЮ, ГАЕТЪ:

ИЗЛАЊННЮ ЗА МІРСКІЙ ЖИВОТЪ.

ДІАКОНЪ: ІМІНЬ, ІМІНЬ, ІМІНЬ.

СВЯЦЕННИКЪ ЖЕ МОЛНТЕА:

НАСЪ ЖЕ ВСКЪХЪ, ѿ ЄДИНАГѦ ХЛѢБА И ЧАШИ ПРИЧАЦІАЮЩИХЪ, СОЕДИНИ ДРЪГЪ КО ДРЪГЪ, ВО ЄДИНАГѦ ДХА СТАГѦ ПРИЧАСТІЕ: И НИЕДИНАГО НАСЪ ВЪ СЪДЪ ИЛИ ВО ѠСЪЖДЕНІЕ СОТВОРИ ПРИЧАСТИТЕА СТАГѦ ТЧЛА И КРОКЕ ХРТА ТВОЕГѦ: НО ДА ѠКРАЦЕМЪ МЛТЬ И БЛГТЬ СО ВСКЪМИ СТЫМИ, ѿ ВКА ТЕКѢ БЛГОДГОДИКШИМИ, ПРАОЦЫ, ОЦЫ, ПАТРІАРХИ, ПРРОКИ, АПЛЫ, ПРОПОВѢДНИКИ, БЛГОВѢСТНИКИ, МЧНИКИ, ИСПОВѢДНИКИ, ОУЧИТЕЛЬМИ, И СО ВСАКИМЪ ДХОМЪ ПРВНЫМЪ ВЪ ВКРѢ СКОНЧАВШИМЪ.

И ПРИЕМЪ КАДИЛО, СЦЕННИКЪ ГЛАГОЛЕТЪ ВОЗГЛЕНО:

ИЗРАДНО Ѡ ПРЕКАТЧЕИ, ПРЕЧИСТЧЕИ, ПРЕБЛАГОСЛОВЕНЧЕИ, СЛАВЧЕИ БЛАДЫЧИЦЕ НАШЕЙ, БОГОРОДНИЦЕ И ПРИНОДКЧЕ Марин.

И КАДИТЪ ПРЕД СТОЮ ТРАПЕЗОЮ ТРИЖДЫ.

ДІАКОНЪ ЖЕ КАДИТЪ СТУЮ ТРАПЕЗУ ѠКРЕТЪ, И ПОМИНАЕТЪ ІАЖЕ ХОЦЕТЪ ЖИВЫА И МСРЧВЫА.

ЛИКЪ ПОЕТЪ: Ѡ ТЕКѢ РАДЪТЕА, БЛГОДАТНАА, ВСАКАА ТВАРЬ, АГГЛЫКІЙ СОБОРЪ И ЧЕЛОВЧЕСКІЙ РОДЪ, ѠСЦЕННЫЙ ХРАМЕ, И РАДО СЛОВЕСНЫЙ, ДКВЕТВЕННАА ПОХВАЛО, ИЗ НЕАЖЕ БГЪ ВОПЛОТЧЕА, И МЛНЕЦЪ БЫСТЪ, ПРЕЖДЕ ВЪСКЪ СЫИ БГЪ НАШИ: ЛОЖЕИНА ВО ТВОА ПРТОА СОТВОРИ, И ЧРЕВО ТВОЕ ПРОСТРАНЧЕ НБЪ СОДЛА. Ѡ ТЕКѢ РАДЪТЕА, БЛГОДАТНАА, ВСАКАА ТВАРЬ, СЛВА ТЕКѢ.

ІЦЕ ЛИ ВЪ ВЕЛІКІЙ ЧЕТВЕРТОКЪ, ИЛИ ВЪ ВЕЛІКЮ СЪБКОУТЪ, ТОГДА ПОЕТЪ ІРМОСЪ .Г.-А ПЧЕНИ, ДНЕ ТОГѦ.

ІЕРЕЙ ЖЕ ПРИКЛОНЧЕА МОЛНТЕА:

СТАГѦ ІѦАННА ПРОРОКА, ПРЕДЧЕИ И КРЕСТИТЕА, СТЫХЪ И ВЕХВАЛНЫХЪ АПТѦАХЪ, СТАГѦ ИАКЪ, СГѦЖЕ И ПАМАТЬ

Kněz, žehnaje oboje – svatý chléb i svatý kalich – dí:

Prolitou za život (a spásu) světa.

Diákon: Amen. Amen. Amen.

A ihned se oba třikrát přežehnají a hluboce se klanějí.

Poté nakloní diákon hlavu ke knězi: Pamatuj na mne hříšného, vладыko svatý. Načež odstoupí na své původní místo (ovívá ripidou jako dříve).

Kněz skloněn, tiše se modlí:

Nás pak všechny, z jednoho chleba a kalicha přijímající, sjednot' druh s druhem v účastenství jediného Du-cha Svatého. Dej, aby nikdo z nás nepřijal svatého Těla a Krve Krista tvého v soud neb k odsouzení, ale abychom všichni milosti a blahodati dosáhli se všemi svatými, kteří se od věků zalíbili tobě: praotci, otci, patriarchy, proroky, apošto-ly, kazateli, evangelisty, mučedníky, vyznavači, učitelé a s každým duchem spravedlivým u víře skončivším.

Kněz přijme kadidelnici a praví hlasitě:

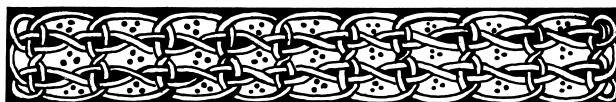
Zvláště s nejsvětější, nejčistší, nejblahoslavenější a slavnou Vlákyní naší, Bohorodicí a vždycky Pannou Marií.

A kněz okuřuje třikrát před svatým prestolem.

Poté diákon okuřuje svatý prestol ze všech stran, vzpomínaje všech, jichž chce, živých i mrtvých.

Věřící: Všechno stvoření, andělský sbor a lidské pokolení raduje se z tebe, blahodati obdařená, chráme posvátný a ráji duchovní, chloubu panenství, z níž Bůh se vtělil a dítětem se stal před všemi věky jsoucí Bůh náš, neboť On lůno tvé trůnem svým učinil a útrobu tvou rozlehlejší než nebesa utvořil. Všechno stvoření raduje se z tebe, blahodati obdařená. Sláva tobě!

Je-li velký čtvrtek nebo velká sobota či určený svátek, zpívá se místo „Všechno stvoření“ irmos deváté písně kánonu toho dne.



соверша́емъ, ѿ всѣхъ стѣхъ твои́хъ, ѿже молитвами побѣти́ насъ, Бже, ѿ помани́ всѣхъ прѣжде оубо́шнихъ, ѿ надежди́ воскресѣ́нїа жи́зни вѣчна́а.

Здѣ сїе́нникъ поминáетъ, ѿже хощетъ, живыхъ ѿ оумѣршихъ, ѿ живыхъ оубо́ глаголетъ:

Ⲅ спасѣ́нїи, побѣ́нїи, ѿста́вленїи грѣхѡ́въ рабѡ́въ вѣ́нхъ ѿ́мкх.

Ⲅ оумѣ́ршихъ же глаголетъ:

Ⲅ покѡ́н, ѿ ста́вленїи дѣшнѣ раба́ твоегѡ ѿ́мкх, на мѣстѣ́ свѣтлѣ́, ѡнѡ́дѡже ѡвѣ́же печáль, возды́ханїе: оупокѡ́н, Бже насъ, ѿ покѡ́н ѿхъ, ѿдѣ́же прїсѣ́аетъ свѣ́тъ лицá твоегѡ.

По сїхъ глаголетъ:

Ⲅ щѣ́ мо́лимъ ти еá, помани́ Гдѣ стѣ́ю твою́ сокѡ́рнѡю ѿ а́пльскѡю цѣ́ковъ, ѿже ѡ конѣ́цѣ дáже до конѣ́цѣ вселѣ́ннаа, ѿ оуми́рнѣ ю, ѿже на́дáлъ сїи́ чѣтно́ю крѡ́вїю Хрѣ́та твоегѡ, ѿ стѣ́и хрáмъ сїи́ оубтвѣ́днѣ дáже до скончáнїа вѣ́ка.

Помани́ Гдѣ, ѿже дáры сїá твѣ́ прїнѣ́шихъ, ѿ ѿ нѣхже, ѿ ѿ ѿнже, ѿ за нѣхже сїá прїнесѡ́ша. Помани́ Гдѣ, плодоно́сáцихъ, ѿ добродѣ́вора́цихъ во стѣ́хъ твои́хъ цѣ́квахъ, ѿ помнѣ́нїи оубѡ́гїа: воздáждь ѿмъ богáтыми твои́ми ѿ нѣны́ми даровáнїи, дáрѡи ѿмъ вѣ́стѡ земнѣ́хъ нѣнаа, вѣ́стѡ вре́менныхъ вѣ́чнаа, вѣ́стѡ тлѣ́нныхъ неглѣ́ннаа. Помани́ Гдѣ, ѿже вѣ́ пѣ́чїнахъ, ѿ горáхъ, ѿ вертѣ́пѣхъ, ѿ прѡпáстѣхъ земнѣ́хъ. Помани́ Гдѣ ѿже вѣ́ дѣ́вствѣ́ ѿ б́гоговѣ́нїи, ѿ побѣ́днѣствѣ́, ѿ вѣ́ чїстѣ́мъ жи́тельствѣ́ прѣкывáюцихъ.

Помани́ Гдѣ, вѣ́кое начáло ѿ влáсть, ѿ ѿнже вѣ́ палáтѣ́ вѣ́чїю насъ ѿ всѣ́ вѡ́нствѡ: б́гїа во б́гѡсти́ соблуднѣ́, дѣ́квѣ́ б́гнѣ сотворнѣ́ б́гѡстїю́ твою́.

Kněz se modlí se skloněnou hlavou:

Se svatým prorokem, předchůdcem a křtitelem Janem, svatými a všechvalnými apoštoly, svatým (jméno), jehož památku slavíme, i se všemi svatými tvými, na jejichž přímlyvy navštív na nás, Bože.

A rozpomeň se na všechny dříve zesnulé v naději vzkříšení k životu věčnému.

Nyní kněz vzpomíná, koho chce, živé i zesnulé. Při vzpomínce na živé říká:

Za spásu, navštívení, prominutí hříchů pro služebníky Boží (jména).

Při vzpomínce na zemřelé dí:

Za pokoj a spočinutí duší služebníků tvých (jména) v místě světla, kde pominuly zármutek a lkaní. Dejž jim odpočinutí, Bože náš. Uděl jim pokoj tam, kde svítí světlo tváře tvé.

Poté praví:

Ještě prosíme, rozpomeň se, Hospodine, na svatou svou obecnou a apoštolskou církev, jež se šíří od jednoho konce světa až na druhý, a uděl jí klid. Vždyť jsi ji drahocennou krví Krista svého zbudoval. Upevni i svatý chrám tento až do skonání věků.

Pamatuj, Hospodine, na ty, kteří dary tyto tobě přinesli, i na ty, pro něž a skrze něž, i za co byly přineseny. Pamatuj, Hospodine, na ty, kteří ti přinášejí oběti, a na všechny dobrodince ve svatých chrámech tvých i na ty, kteří jsou pamětlivi chudých. Odplť jim hojnými svými a nebeskými dary; obdaruj je za pozemské nebeským, za dočasné věčným, za pomíjející nepomíjejícím. Pamatuj, Hospodine, na ty, kteří jsou na pouštích, v horách, v jeskyních a v doupatech země. Pamatuj, Hos-

Помани Гдѣ, предстаѡщыа люди, ѡ ради бл҃гословныхъ
 винъ ѡстаѡвльшихѡ, ѡ помилуй ѡхъ ѡ насъ по многѡеѡтѡвѡ
 ти твоѡ: сокровѣница ѡхъ ѡсполни всѡкагѡ бл҃га, сѡпрѡжѡстѡ
 ѡхъ въ мирѣ ѡ единомыслиѡ соблюди, младѣнцы воспитай,
 юность настѡви, старѡсть поддержи, малодѡшныа ѡучѣши,
 растѡчѣныа собери, прельщѣныа ѡбрати, ѡ совокзпѡ стѣѡи
 твоѡи сокорнѣи ѡ апѡстѡлѡстѣи цркви. Стѡжѡсмыа ѡ дѡхѡвѡ
 нечѡстѡхъ свокодѡ, плаѡяущыма сплѡвай, ѡтѡешѣтѡвѡщыма
 шѣтѡвѡи, вѡвнѡцамъ престѡни, иерѡхъ защѡти, плѣнѣныа
 ѡзѡви, недѡгѡющыа ѡсѡвлѡ, на сѡдищи, ѡ въ рѡдѡхъ, ѡ въ
 затѡчѣнѡихъ, ѡ въ гѡрыкѡихъ раѡтѡхъ, ѡ всѡкой скорѡи, ѡ нѡж-
 дѣ ѡ ѡбѡстоѡнѡи сѡщѡихъ. Помани Бжѣ, ѡ всѣхъ трѣбѡущѡихъ
 великагѡ твоѡгѡ бл҃гѡстѡрѡбѡи, ѡ любѡщѡихъ насъ, ѡ ненавѡдѡ-
 щѡихъ, ѡ заповѣдавѡшихъ намъ недѡстѡйнымъ молѡтѡисѡ ѡ
 нѡихъ: ѡ всѡ люди твоѡ помани Гдѣ Бжѣ насъ, ѡ на всѡ ѡзѡи
 когѡтѡю твоѡю мѡтѡ, всѣмъ подаѡ ѡже ко спасѣнѡю прѡщѣнѡ:
 ѡ ѡхъже мы не поманиѡхомъ, не вѣдѣнѡемъ, ѡли забвѣнѡемъ, ѡли
 многѡеѡтѡвѡмъ ѡменъ, самъ помани Бжѣ, всѣдѡй когѡждѡ
 вѡзрастѡ ѡ ѡменовѡнѡе, всѣдѡй когѡждѡ ѡ ѡтѡрѡбы мѡтере
 сѡгѡ.

Ты ко сѣи Гдѣ, пѡмѡщъ безпѡмѡщнымъ, надежда
 безнадѣжнымъ, ѡбѡреѡсмыма спасѡитель, плаѡяущыма
 престѡнище, недѡгѡющыма врачѡ: самъ всѣмъ всѡ бѡди,
 всѣдѡй когѡждѡ, ѡ прѡщѣнѡе сѡгѡ, дѡмъ, ѡ потрѣѡ сѡгѡ.
 ѡзѡви Гдѣ градъ сѡи (ѡли всѣ сѡи, ѡли стѡю ѡбѡитель сѡи), ѡ всѡкѡи градъ
 ѡ странѡ, ѡ глѡда, гѡвѡительстѡва, трѡса, потѡпа, ѡгни, мѡчѡ,
 нашѣтѡвѡ ѡноплѣмѣннѡихъ ѡ междѡѡѡбныа бранѡ.



podine, na ty, kteří v panenství (cudnosti), zbožnosti a zdrženlivosti (asketicky) žijí, i na ty, kteří v čistém životě přebývají.

(Rozpomeň se, Pane, na zbožný a Krista milující pravoslavný duchovní rod náš.) Pamatuj, Hospodine, na všechny vládce a správce; na bratry naše ve správě státní i ve vojsku. Dobře v dobrotě zachovej a zlé dobrými učíš dobrotou svou.

Pamatuj, Hospodine, na přítomný zde lid i na ty, kteří z vážných příčin se nedostavili. Smiluj se nad nimi i nad námi dle hojné milosti své. Pokladnice jejich naplň všelikým dobrem, manželství jejich v pokoji a jednomyslnosti udržuj; dítka vychovávej, mládež nauč, stáří podpírej, malomyslné utěš, rozptýlené shromáždí, pobloudilé navrať a spoj se svatou svou obecnou a apoštolskou církví. Trápené od duchů nečistých osvoboď. Plav se s plavíci, cestuj s cestujícími. Vdov se zastañ, sirotky ochraň, zajaté vysvoboď, nemocné zhoj. Rozpomeň se, Bože, na ty, kteří jsou v obžalobě, v dolech, ve vyhnanství a těžkých pracech a ve všelikém soužení, nouzi a neštěstí. Rozpomeň se, Bože, i na všechny, kteří potřebují velkého milosrdenství tvého, na milující nás i nenávidící nás; i na ty, kteří žádali nás nehodné, abychom se za ně modlili. Pamatuj i na všechny lidi své, Hospodine, Bože náš, a na všechny vylíj hojnou milost svou, dávaje všem, zač prosí ke spáse. A na ty, na něž jsme z nevědomosti neb zapomenutí aneb pro množství jmen nevzpomněli, ty sám se rozpomeň, Bože, vědoucí stáří a pojmenování každého, znající každého od útroby matky jeho.

Neboť ty jsi, Hospodine, pomoc bezpomocných, naděje beznadějných, zachránce bouří zmítaných, přístav plavících se, lékař nemocných. Sám všem budiž vším, znaje každého i prosby jeho, dům i potřeby jeho. Ochraňuj, Hospodine, toto město (ves

И возглаголетъ священникъ:

Въ первыихъ поманнѣ, Гдѣи, господина и Отца нашего Блаженнѣйшаго митрополита (имѣ рекъ) [и (высоко-) Превослѣщеннѣйшаго (архї-) епископа (имѣ рекъ)], егѡже [и хже] дарѡи стѣимъ твоимъ црквамъ, въ мирѣ, цѣлѣ [цѣлыхъ], честна [чтнхъ], здравѣ [здравыхъ], долгоденствѡюща [долгоденствующихъ], правѣ правѣца [правѣщихъ] слово твоєѡ истинны.

И пѣвцы поютъ: И всѣхъ, и всѣ.

Священникъ же молитѣа втай:

Поманнѣ Гдѣи, всѣко епископство правослѣвныхъ, правѣ правѣца слово твоєѡ истинны.

Поманнѣ Гдѣи, по множествѣ щедротъ твоихъ, и моѣ недостѡинство, прости ми всѣкое согрѣшенїе, вольное же и невольное: и да не моихъ ради грѣхѡвъ возвраннши бгдѡдѣти стѣгѡ твоєѡ дха ѡ предлежащихъ дарѡвъ.

Поманнѣ Гдѣи пресвѣтерство, еже во хртѣ діаконство, и весь священнической чинъ, и ннединагоже насъ пограмнши, ѡкреститъ стѡлѣщихъ стѣгѡ твоєѡ жертвенника.

Посѣти насъ блгостїю твоєю Гдѣи, гвнѣа намъ когѣтymi твоимъ щедрѡтами: блгостворены и полезны воздѣхи намъ дарѡи: дожди мирны земли къ плодонѡсїю дарѡи. Блгословнѣ вѣнѣцъ лѣта блгости твоєѡ: оутолнѣ раздѡры церквей, оугаснѣ шатѣнїѣ языческаѣ, еретическаѣ востѣнїѣ екорѡ разорнѣ снлою стѣгѡ твоєѡ дха. Всѣхъ насъ прїимнѣ въ црство твоєѡ, сыны свѣта и сыны дне показавый, твоѡ миръ и твоѡ любовь дарѡи намъ Гдѣи бже нашихъ: всѣ ко воздѣлѣ снѣ намъ.

tuto, monastýr tento) a každé město i zemi od hladu, moru, zemětřesení, potopy, ohně, meče, vpádu cizozemců a občanské války.

Kněz ohlas:

Nejprve rozpomeň se, Hospodine, na vladyku našeho metropolitu (jméno) [i na vladyku našeho (archi-) episkopa (jméno)] a zachovej ho [je] svaté církvi své v pokoji, neporušeného [neporušené], počestného [počestné], zdravého [zdravé], dlouho žijícího [žijící] a řádně hlásajícího [hlásající] slovo pravdy tvé.

Věřící: I na všechny. (I na všechny a na vše.)

Kněz se tiše modlí:

Rozpomeň se, Hospodine, na veškerý pravoslavný episkopát, řádně hlásající slovo pravdy tvé.

Pamatuj, Hospodine, dle mnohé slitovnosti své i na mne nehodného, odpusť mně všelike prohřešení úmyslné i neúmyslné, a neodvracej pro hříchy mé blahodať Ducha svého Svatého od předložených Darů.

Pamatuj, Hospodine, na kněžstvo, diákonstvo v Kristu i na veškeré duchovenstvo, a nezahanbuj ni jediného z nás, stojících kolem svatého obětního stolu tvého.

Navštiv nás vlídností svou, Hospodine, zjev se nám hojným svým slitováním. Mírné a prospěšné počasí nám dej a tiché deště zemi k úrodnosti daruj. Požehnej rok korunou dobrotivosti své. Zažehň rozkoly církevní, zchlad' zpupnost pohanů, povstávání bludů mocí Ducha svého Svatého záhy znič. Přijmi nás všechny do království svého, ukaž nás jako syny světla a syny dne; daruj nám pokoj svůj a lásku svou, Hospodine, Bože náš, neboť vše, *co máme dobrého*, obdrželi jsme od tebe.

Возглашáетъ цѣѣнникъ:

И дáждь нáмъ ѣднѣмн оубѣтѣи и ѣднѣмъ сѣрдцемъ слáвити и воспѣвáти пречѣтноѣ и великолѣпоѣ имá твоѣ, Оца, и Сна, и Свѣаго Дха, нынѣ и прѣсно, и во вѣки вѣкѣвъ.

Ликъ: ѡмнѣ.

Цѣѣнникъ, ѡбращáетъ ко дверѣмъ и благоговáлá, глаголетъ:

И да вѣдѣтъ мѣловати великаго Бга и Свѣа нашего Ииса Хрѣта со вѣки вѣки.

Ликъ: И со дхѣмъ твоимъ.

Дѣаконъ, прѣемъ время ѡ свѣѣнника, и нзшѣдъ, стáвъ на ѡбѣчномъ мѣстѣ, глаголетъ:

Всѣ стѣа помѣнѣше, пáки и пáки мѣромъ Гдѣ помѣнимсá.

Ликъ: Гдѣ, помѣнѣи.

Ѡ прннесѣнныхъ и ѡсвѣѣнныхъ четныхъ дарѣхъ, Гдѣ помѣнимсá.

Ликъ: Гдѣ помѣнѣи.

Ико да члвѣколюбецъ Бгъ нашъ прѣемъ ѡ во стѣи и пренѣи и мѣсленный свѣи жѣртвенникъ, въ коню блгоухáнѣа дхѣвнаго, вознесеѣетъ нáмъ вѣжѣтвеннѣю блгодáть и даръ свѣаго Дха, помѣнимсá.

Ликъ: Гдѣ, помѣнѣи.

Ѡ нзбáвители нáмъ ѡ всѣа екорби, гнѣва и нзжды, Гдѣ помѣнимсá.

Ликъ: Гдѣ, помѣнѣи.

Застѣпѣи, спасѣи, помѣнѣи и сохрани нáсъ, Бже, твоѣю блгодáтѣю.

Ликъ: Гдѣ, помѣнѣи.

Днѣ всегѣ совершѣнна, свѣта, мѣрна и безгрѣшна, оу Гдѣ прѣемъ.

Kněz nahlas: **A** dej nám jedněmi ústy a jedním srdcem slaviti a opěvovati nejuctívanější a velikolepé jméno tvé, Otce i Syna i Svatého Ducha, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Kněz žehnaje lidu, dí hlasitě: **A** milost velikého Boha a Spasitele našeho Ježíše Krista budiž se všemi vámi.

Věřící: I s duchem tvým.

Ektenie prosebná

Diákon vychází severními dveřmi z oltáře
a postaviv se před svaté dveře, praví:

Vzpomenuvše na všechny svaté, opět a opět v pokoji k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za přinesené a posvěcené drahocenné Dary k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Aby lidumilný Bůh náš, přijav je na svatý nadnebeský a duchovní oltář svůj jako příjemnou vůni duchovní, seslal nám Božskou blahodat a dar Svatého Ducha, modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Abychom vysvobozeni byli od všelikého soužení, hněvu a nouze, k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodatí (milostí) svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Abychom celý den dokonale, svatě, pokojně a bez hříchů strávili, Hospodina prosme.

Лі́нкx: Пода́й, Гд̑н.

А́ггѣла мѣрна, вѣчна наставника, хранителя душ и члѣсѣх наших, оу́ Гд̑а прѣснмх.

Лі́нкx: Пода́й, Гд̑н.

Про́цієнїа и ѡставлєнїа грѣхѡвѣх и прегрѣшенїй наших, оу́ Гд̑а прѣснмх.

Лі́нкx: Пода́й, Гд̑н.

Дѡбрых и полѣзных душамъ нашим, и мѣра мѣровн, оу́ Гд̑а прѣснмх.

Лі́нкx: Пода́й, Гд̑н.

Прѡчее вре́мѣа живѡтѣа нашегѡ вѣ мѣрѣ и пока́нїи конча́ти, оу́ Гд̑а прѣснмх.

Лі́нкx: Пода́й, Гд̑н.

Хрѣ́тіанскїа конча́ны живѡтѣа нашегѡ, безбо́лѣзненны, непорѣдны, мѣрны и дѡбрагѡ ѡвѣста на стращнѣмъ сѣдїици хрѣ́товѣ прѣснмх.

Лі́нкx: Пода́й, Гд̑н.

Соєднєнїє вѣры, и прича́стїе сѣ́агѡ дѣа испросїше, сѣми себѣ, и дрѣгѣ дрѣга, и весь живѡтѣа наш хрѣ́тѡу бгѡу преда́мъ.

Лі́нкx: Тебѣ, Гд̑н.

Сѣ́еннїкх мо́лїтѣа втѣй:

Бже́ нашѣ, бже́ спаса́ти, ты́ насѣ на́дчи бгѡдари́ти тѣа доу́сто́йноу ѡ бгѡдѣлнїихъ твоихъ, и́хже сотвори́лѣ сѣи, и твори́ши сѣ нами. Ты́ бже́ нашѣ, прїе́мый дѣры сѣа, ѡчи́сти насѣ ѡ всѣкїа сквѣрны плѡти и дѣха, и на́дчи соверша́ти сѣ́кїю вѣ стращѣ твоє́мъ: ѣкѡ да чїстѣмъ свѣдѣ́тельствѡмъ совѣ́сти нашеа, прїе́млюще ча́сть сѣ́кїи твоихъ, соєднї́мѣа сѣ́омѡу тѣ́лѡу и кро́ви хрѣ́та твоєгѡ: и прїе́мше и́х доу́сто́йнѣ,

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Za anděla pokoje, věrného vůdce, ochránce duší a těl našich, Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Za odpuštění a prominutí hříchův a poklesků našich Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Za to, co je dobré a užitečné duším našim, a za mír světa Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Abychom ostatní čas života svého v pokoji a pokání skončili, Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Za křesťanské skonání života našeho, bez bolesti, bez zahanbení, v pokoji a za dobré zodpovídání se na hrozném soudu Kristově prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Sjednocenost ve víře a účastenství Ducha Svatého vyprosivše, sami sebe i druh druhá i veškeren život náš Kristu Bohu poručme.

Věřící: Tobě, Hospodine.

Kněz se tiše modlí:

Bože náš, Bože spásy, nauč nás důstojně děkovati tobě za dobrodiní tvá, jež jsi nám udělil a jež s námi činíš. Ty, Bože náš, jenž jsi přijal Dary tyto, očisť nás od všeliké poskvrně těla i ducha. Nauč nás dosahovat posvěcení v bázni tvé, abychom s čistým svědectvím svědomí svého přijímajíce část svátostí tvých, sjednotili se se svatým Tělem a Krví Krista tvého, a hodně je přijmouce, měli Krista živoucího v srdcích svých a stali se chrámem Ducha tvého Svatého.

И мамы Хр҃та живѣща въ ср҃цахъ нашихъ, и вѣдемъ храмъ С҃тѣаго твоегѡ Д҃ха.

Ѣи Бже нашъ, и да ннединаго же насъ побинна сотвориши, страшнымъ твоимъ симъ и нечеснымъ тайнамъ, ниже немошна дшею и тѣломъ, ѡ еже недостойнѣ сихъ причащиса: но даждь намъ даже до послѣднѣаго нашегѡ здыханїа, достойнѣ прїимати надеждѹ ст҃ынь твоихъ въ напѣтїе жи́зни вѣчныхъ, во ѡвѣтъа бл҃гопрїятенъ, еже на страшномъ сдѣнцїи хр҃та твоегѡ: ѡакѡ да и мы со вѣми ст҃ыми, ѡ вѣка тебѣ бл҃гозгодившимъ, вѣдемъ причащеницы вѣчныхъ твоихъ бл҃гъ, иже оуготоваахъ с҃нїи любащымъ тѣа Гд҃и.

Сващеники возглаголетъ:

И сподоби насъ, бл҃го, со дерзновенїемъ, неосужденно смѣти призывати тебѣ, неаго Бга Оца, и глаголати.

Лѣдїе: Оче нашъ, иже с҃нїи на небѣхъ, да стїтсѧ и ма твоѣ, да прїидетъ царствїе твоѣ: да вѣдетъ вола твоѡ, ѡакѡ на небїи, и на землїи. Хлѣбъ нашъ насѣщный даждь намъ днесь, и ѡстави намъ долги наша, ѡакоже и мы ѡставаемъ должникомъ нашимъ: и не введи насъ во искушенїе, но избави насъ ѡ лукавагѡ.

Сващеники:

Гакѡ твоѣ с҃сть цр҃тво, и сила, и слава, Оца, и Сна, и С҃тѣаго Д҃ха, нынѣ и присно, и во вѣки вѣкѡвъ.

Лѣкъ: аминь.

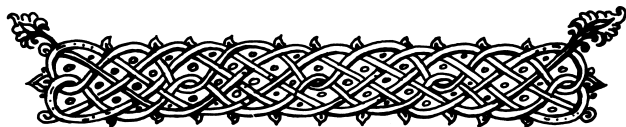
Сщеники: **И**ирихъ вѣемъ.

Лѣкъ: и дхови твоемѹ.

Дїаконъ: Главы ваща Гд҃ви приклонїте.

Лѣкъ: тебѣ, Гд҃и.

Ó, Bože náš, dejž, aby se nikdo z nás nestal vinným strašných těchto a nebeských Tajin tvých ani nemocným na duši i na těle kvůli nehodnému jejich přijetí, ale dej nám až do posledního našeho vydechnutí hodně přijímati část svátostí tvých na cestu k životu věčnému, k dobrému zodpovídání na strašném soudu Krista tvého. Abychom i my se všemi svatými, od věků tobě se zalíbivšími, Hospodine, stali se účastni věčných tvých blah, jež jsi připravil milujícím tebe.



Kněz hlasitě se vzhůru vztaženými rukama:

A učiň nás hodny, Vládce, abychom s důvěrou neodsouzeně směli vzývatí tebe, nebeského Boha Otce, a říkati:

Lid: Otče náš, jenž jsi na nebesích! Posvěť se jméno tvé, přijď království tvé, buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dejž nám dnes a odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme viníkům našim, a neuvoď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého.

Kněz: **N**eboť tvé jest království, moc i sláva, Otce i Syna i Svatého Ducha, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Kněz žehnaje lid: **P**okoj všem!

Věřící: I duchu tvému.

Diákon: **S**kloňte hlavy své před Hospodinem!

Věřící: Před tebou, Hospodine.

Сщѣнникъ мо́литѣа:

Блго Гдѣ, ѿче щедрѣтѣ, и Бже всѣкаго оутѣшенїа, приклоншыа тебѣ евоѡ главѣ блгоеловнѣ, ѡстѣи, соблюди, оукрѣпнѣ, оутверди, ѡ всѣкаго дѣла лѣкава ѡстави, всѣкомѣ же дѣлѣ блгомѣ сочѣтай, и сподѣки нежеждѣннѣо причаститица прѣчтыхъ снхъ и животворѣщихъ твоихъ тѣннхъ, во ѡставленїе грѣхѣвхъ, вѣ дѣа стѣаго причастїе.

Возгласъ

Блгодѣтїю, и щедрѣтáми, и человекѣколюбїемъ ѣдино-роднаго стѣа твоегѣ, сѣ нимже блгоеловѣннхъ ѣснѣ, со прѣстѣымъ и блгимъ и животворѣщимъ твоимъ дѣхомъ, нынѣ и прїснѣ, и во вѣки вѣкѣвхъ.

Днѣкхъ: ѡмннѣ.

Сщѣнникъ мо́литѣа:

Боннѣ, Гдѣ Иисе Хртѣ Бже нѣшнхъ, ѡ стѣаго жнлїца твоегѣ, и ѡ прѣстѣола славы царствїа твоегѣ, и прїиднѣ во ѣже ѡсвѣтити нѣсѣ, иже горѣ со ѿцѣмъ сѣдѣннѣ, и здѣ нѣмъ невиднѣо спрѣкывѣлнѣ: и сподѣки державнѣо твоѣю рѣкѣю прѣподѣти нѣмъ прѣчнѣстоѣ тѣло твоѣ и чѣстнѣю крѣвь, и нѣмнѣ вѣмъ людемъ.



стѣи молитѣкѣ глаголѣмѣннѣ, дѣаконхъ стѣоѡ прѣд стѣымн дѣвѣрѣмн, ѡполѣдетѣ ѡрарѣмъ крѣтовнѣннѣ. Тѣже поклонѣтѣа свѣщѣнникхъ, подѣкнѣ и дѣаконхъ, на нѣмже стѣоитѣ мѣстѣкѣ, глѣнца тѣннѣо, трїждѣ:

Бже, ѡчнѣсти мѣ грѣшнаго, и помнлѣннѣ мѣ.

стѣдѣ же кнѣднѣ дѣаконхъ сщѣнникѣа прѣстѣрѣоуца рѣцѣкѣ, и прикасѣоуца стѣомѣ хлѣбѣ, во ѣже сотворѣти свѣтѣо возношенїе, возгласнѣетѣ:

Kněz se modlí:

Vládce, Hospodine, Otče slitování a Bože veškeré útěchy, požehnej, posvěť, zachovej, posilni a upevni ty, kteří sklonili hlavy své před tebou. Odděl je od všelikého skutku zlého, spoj pak s každým dílem dobrým. Dejž jim neodsouzeně přijmout přečistě tyto a oživující tvé Tajiny na odpuštění hříchů, k účastenství Ducha Svatého.

Kněz: **B**lahodatí a slitovností i lidumilností jednorozného Syna tvého, s nímž blahosloven jsi, spolu s přesvatým, blahým a oživujícím Duchem tvým, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Kněz se modlí:

Slyš nás, Pane Ježíši Kriste, Bože náš, ve svatém sídle svém a na prestole slávy království svého. Přijď posvětit nás, jenž nahoře s Otcem na trůně sedíš a zde s námi neviditelně spolupřebýváš. Rač milostivě vladařskou rukou svou podat přečistě Tělo své a drahocennou Krev nám, a skrze nás lidu všemu.

Zatímco se kněz takto modlí, diákon, stojící před svatými dveřmi, se opasuje orarem křížem přes prsa. Pak oba říkají tiše na svém místě:

Bože, očistiž mne, hříšného, a smiluj se nade mnou.

(Třikrát. Přitom se pokaždé pokřijují a ukloní.)

Když kněz vztahuje ruce ke svatému chlebu a dotýká se jej, aby učinil svaté pozdvihování, zvolá diákon:

Pozor mějme!

Kněz pak zbožně pozdvihne svatý chléb, volaje:

Svaté svatým.

Věřící: Jeden Svatý, jeden Pán, Ježíš Kristus, k slávě Boha Otce. Amen.

В О Н М Е М Х .

Сщїенникъ же, возноса̀ еѣ́и хлѣ́къ, возгласи́етъ:

С Ч Ъ А Д С Ч Ъ М Х .

Діакъ: Бѣ́днѣхъ Сѣ́хъ, ѣ́днѣхъ Гѣ́хъ, ѣ́нѣхъ Хрѣ́то́сѣхъ, во сла́вѣ Бѣ́а О́ца, а́ми́нь.

И пою́тъ ли́цы кѣ́нѣоникъ днѣ́, или еѣ́агѡ.

Діа́конъ же вхо́дитъ во еѣ́и Олѣ́тарь, и еѣ́авъ ѡ́десѣ́но еѡа́щенника держа́-
щагѡ еѣ́и хлѣ́къ, глаго́летъ:

Раздро́кѣ, вѣ́ко, еѣ́и хлѣ́къ.

Сщїенникъ же раздро́каѡ и на четѣ́ре ча́сти со вни́маніемъ и благоговѣ́ніемъ,
глаго́летъ:

Р аздро́блѣ́етсѡ и раздѣ́лѣ́етсѡ а́гнецъ Бѣ́иъ,
раздро́блѣ́емый и нераздѣ́лѣ́емый, всегдѡ́ іа́до́мый и
никогда́же и́ждивѣ́емый, но прича́щаю́щымсѡ ѡ́сѡща́аи.

Діа́конъ же, показѡ́ ѡ́ра́емъ еѣ́и потѣ́ръ, глаго́летъ:

Испо́лни, вѣ́ко, еѣ́и потѣ́ръ.

Сщїенникъ же взѣ́мъ горѣ́ лежа́щю ча́стнцѣ́, іа́же, І́И́С, тѡвори́тъ еѡ не́ю крѣ́тъ верхѣ́
еѣ́агѡ потѣ́ръ, глаго́ла:

И сполне́ніе Дѣ́ха Сѣ́агѡ.

И та́къ вла́етъ во еѣ́и потѣ́ръ.

Діа́конъ: а́ми́нь.

И пріѣ́мѡ те́плотѣ́, глаго́летъ кѡ сщїенникѣ́:

Бѣ́гословѣ́, вѣ́ко, те́плотѣ́.

Сщїенникъ же бѣ́гословѣ́етъ, глаго́ла:

Б ѣ́гослове́нна те́плотѡ́ еѣ́и хъ тѡво́и хъ, всегдѡ́, ны́нѣ́ и прі́сно,
и во вѣ́ки вѣ́кѡ́въ, а́ми́нь.

И діа́конъ вни́етъ, ѣ́ликъ дово́льно, крѣ́тѡобра́зѣ́но внѣ́тъ еѣ́агѡ потѣ́ръ,
глаго́ла:

Т е́плотѡ́ вѣ́ры испо́ль Дѣ́ха Сѣ́агѡ, а́ми́нь.

Částice »IS«

 СІЮ ЧАСТЬ
ВПОТІРЪЗ ІІС
ВЛОЖИ

vlož do kalicha

Částice
»NI«
a »KA«
 ІІ СІМА ДВѢМА ЧАЃМА
ЛЮДИ ПРИЧАЩАЙ КЯ
jsou pro
přijímání
laikůmČástice
»CHS« je
 СЕЮ СЕБѢ
ИССЛЪЖИ ХС
ПРИЧАЩАЙ
ШЫА.
pro přijímání
duchovenstvu

Věřící lid dále zpívá zpěv ke svatému přijímání, jak se to náleží dle dne v týdně, svátku či památky slaveného svatého.

Diákon vchází jižními dveřmi do oltáře a postaviv se po pravici kněze, držícího svatý chléb, praví:

Rozdrob, vladyko, svatý chléb!

Kněz rozlamuje svatý chléb opatrně a zbožně na čtyři části a dí:

Drobí a rozděljuje se Beránek Boží, jenž se drobí a nedělí, povždy se požívá a nikdy neubývá, ale přijímající posvěcuje.

(O drobení svatého Beránka viz v liturgii sv. Jana Zlatoústého.)

Diákon pak ukazuje orarem na svatý kalich a praví:

Naplň, vladyko, svatý kalich!

Kněz, vzav svrchu ležící část »IS«, činí s ní kříž nad svatým kalichem, řka:

Plnost Ducha Svatého.

A vkládá ji do svatého kalicha.

Diákon: Amen.

A vzav horkou vodu, praví knězi:

Požehnej, vladyko, vroucnost.

И ѿста́вннхъ теплоуѣ, стои́тъ ма́ло пода́мѣ.

Сщѣ́енникъ же глаго́летъ: Діа́коне, присту́пи.

И прише́дъ діа́конъ твѣри́тъ покло́нъ благоговѣ́ннъ, прое́дъ проше́нїа. Сщѣ́енникъ же держа́ съи́и хлѣ́къ, дае́тъ діа́кону: и́ цѣло́ваѣхъ діа́конъ подаю́щю ѣ́мъ рѣ́къ, прїе́млетъ съи́и хлѣ́къ, глаго́ла:

Препода́ждь мнѣ́, вѣ́ко, ѣ́тно́е и́ съи́е тѣ́ло Гда́ и́ Бга́ и́ Сща́ на́шегѡ́ І́иса Хр́ста́.

Сщѣ́енникъ же глаго́летъ:

И́мкѡ́, свѣ́щеннодіа́кону́ препода́етъ ѣ́тно́е и́ съи́е и́ прече́нтое тѣ́ло Гда́ и́ Бга́ и́ Сща́ на́шегѡ́ І́иса Хр́ста́, во ѡ́ставле́нїе грѣ́хѡ́вхъ ѣ́гѡ́, и́ въ жи́знь вѣ́чнѡ́ю.

И ѡ́ходѣ́тъ соза́дѣ съи́а трапе́зы, приклонѣ́хъ главѣ́, и́ мо́литъ ѡ́акѡ́ и́ свѣ́енникъ.

Подобнѣ́ взѣ́мъ и́ свѣ́енникъ ѣ́днѣ́ частью́
съи́а хлѣ́ка, глаго́летъ:

Сѣ́тно́е и́ прече́нтое тѣ́ло Гда́ и́ Бга́ и́ Сща́ на́шегѡ́ І́иса Хр́ста́ препода́етъ мнѣ́, **и́мкѡ́**, свѣ́енникѡ́, во ѡ́ставле́нїе грѣ́хѡ́вхъ мо́ихъ, и́ въ жи́знь вѣ́чнѡ́ю.

И́ приклонѣ́хъ главѣ́ мо́литъ, глаго́ла:

Вѣ́рѡю, Гди́, и́ исповѣ́дѡю, ѡ́акѡ́ ты́ ѣ́си́ коні́стннѡ́ Хр́то́е, Снѣ́ Бга́ жива́гѡ, прише́дъи́ въ мі́ръ грѣ́шннѡ́ спа́стнѣ, ѡ́́ ннѣ́же пе́рвѡ́и ѣ́мъ ѡ́зъ: ѣ́ще вѣ́рѡю, ѡ́акѡ́ сї́е са́моѡ́ ѣ́сть прече́нтое тѣ́ло твое́, и́ сї́а ѣ́сть са́маа́ чече́наа́ кро́вь твоа́. Молю́са о́убѡ́ тебѣ́: помнѣ́и́ ма́, и́ прости́ ми́ прегрѣ́шенїа моа́ вѡ́льнаа́ и́ невѡ́льнаа́, ѡ́же сло́вома́, ѡ́же дѣ́лома́, ѡ́же вѣ́дѣ́нїема́ и́ невѣ́дѣ́нїема́: и́ сподо́би ма́ нево́джда́еннѡ́ причастнѣ́тнса́ прече́нто́у твое́му́ та́инствѡ́, во ѡ́ставле́нїе грѣ́хѡ́вхъ и́ въ жи́знь вѣ́чнѡ́ю.

Kněz, žehnaje vřelou vodu, dí:

Požehnána budiž vroucnost svatých tvých, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův. Amen.

Diákon pak vlévá, kolik je potřeba, na způsob kříže do svatého kalicha, řka:

Vroucnost víry plna Ducha Svatého. Amen.

Odloživ zbylou horkou vodu, stojí poblíž.

Kněz pak říká: Diákone, přistup!

Diákon přistoupiv, pokloní se zbožně, prosí za odpuštění a pokládá pravou ruku dlaní vzhůru na levou dlaň se slovy:

(Hle, přistupuji k nesmrtelnému Králi a Bohu našemu.) Podej mi, vладыko, drahocenné a svaté Tělo Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista.

Kněz pak (rozpůliv opatrně částici »CHS«) vezme svatý chléb, dává jej diákonovi na dlaň a praví:

Diákonu (jméno) podává se drahocenné a svaté a přečisté Tělo Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista, na odpuštění hříchů jeho a k životu věčnému.

Diákon, polbiv podávající ruku, přijímá svatý chléb (na složené dlaně) a odchází zpět, stane ze severní strany svatého prestolu; tam, skloniv hlavu, modlí se spolu s knězem: Věřím, Pane, a vyznávám...

Kněz: **H**le, přistupuji k nesmrtelnému Králi a Bohu našemu.

Kněz podobně jako diákon vezme jednu část svatého chleba, vloží si ji na pravou dlaň, řka:

Drahocenné a přesvaté Tělo Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista podává se mně, knězi (jméno), na odpuštění hříchů mých a k životu věčnému.

A skloniv hlavu, modlí se (společně s diákonem či ostatními duchovními):

Věřím, Pane, a vyznávám, že ty jsi vpravdě Kristus, Syn Boha živého, jenž jsi přišel na svět spasit hříšníky, z nichž první jsem já. Věřím také, že toto jest samo přečisté Tělo tvé a toto

Тáже: Вѣчерн твоѣа тáинныа, днѣсь ѿнѣ Бж҃їй, прича́стника мѧ прїимн: не вò врагѡмъ твои́мъ тáинъ повѣмъ, ни лобзáнїа тѣ дáмъ ꙗ́кѡ ѿда, но ꙗ́кѡ разбо́йникъ исповѣ́даю тѧ: помáни мѧ, Гд҃и, во цр҃квѣи твоѣмъ.

Да не въ сѣдъ илѣ во ѡсѣждѣнїе вѣдетъ мнѣ прича́щенїе ст҃ы́хъ твои́хъ тáинъ, Гд҃и, но во ищѣленїе дѡшнѣ и тѣла.

И тáкѡ причаща́ютеа въ рѣка́хъ держимаго со стрáхомъ и вѣщѣмъ ѡтвѣрженїемъ. Тáже востáвъ, прїемлетъ ѡвѣма рѣка́ма еа покрѡвцемъ ст҃ы́й по-
тѣрь, и причаща́етъ трижды и́з негѡ, глаго́ла:

Чтны́а и ст҃ы́а кро́ве Гд҃а Б҃га и Сп҃са нашегѡ І́иса Хр҃та, причаща́юса ѡ́зъ ра́къ Бж҃їй, сщ҃енникъ **ѿмѣкъ**, во ѡста́вленїе грѣхѡ́въ мои́хъ, и въ жн́знь вѣчнѡю, а́минь.

И тáкѡ евоѡ ѡвѣстѣ, и сщ҃еннаго потѣрь въ рѣкѣ́ держимымъ покрѡвцемъ (плáтомъ) ѡтѣрь, и глаго́летъ:

Се прикоснѣа ѡвѣстна́мъ мои́мъ, и ѡ́нметъ беззакѡ́нїа моѧ, и грѣхѣи моѧ ѡчи́ститъ.

Тáже призы́ва́етъ дїáкѡна, глаго́ла: Дїáкѡне, прїетѡпнѣ.

И дїáкѡнъ прїхѡ́дитъ и покланя́етъ сд҃иною, глаго́ла:

Сѣ прїхождѣ къ безземѣртномѣ Цр҃ю. **И:** Преподáждь ми, влады́ко, честнѡю и ст҃ю кро́вь Гд҃а и Б҃га и Сп҃са нашегѡ І́иса Хр҃та.

И глаго́летъ сщ҃енникъ:

Причаща́етъ ра́къ Бж҃їй дїáкѡнъ, **ѿмѣкъ**, чтны́а и ст҃ы́а кро́ве Гд҃а и Б҃га и Сп҃са нашегѡ І́иса Хр҃та, во ѡста́вленїе грѣхѡ́въ евои́хъ, и въ жн́знь вѣчнѡю.

Прича́стнѣвшѣа же дїáкѡнъ, глетъ сщ҃енникъ:

Сѣ прикоснѣа ѡвѣстна́мъ твои́мъ, и ѡ́нметъ беззакѡ́нїа твоѧ, и грѣхѣи твоѧ ѡчи́титъ.

[Зрнѣ] Подѡба́етъ вѣдати, ꙗ́кѡ ѡце сѣть хотѣ́щїи прича́стнѣа ст҃ы́хъ тáинъ, раздрѡкля́етъ сщ҃енникъ двѣ чáстн стáгѡ ѡгнѣа ѡста́вшыа, **ѣже, нѣ, и ѣже** вѧ,

jest sama drahocenná Krev tvá; i modlím se proto k tobě: Smiluj se nade mnou a odpusť mně hříchy mé úmyslné i neúmyslné, jichž slovem či skutkem, vědomě i nevědomě jsem se dopustil, a učíš mne hodným neodsouzeně přijmouti přečisté tvé Tajiny na odpuštění hříchů a k životu věčnému.

A dále: Za účastníka večere své tajemné, Synu Boží, přijmiž mne dnes; neboť nezjevím tajemství nepřátelům tvým, aniž políbení tobě dám jako Jidáš, ale jako onen lotr vyznávám tebe: Rozpomeň se na mne, Pane, v království svém.

Aby nebylo mně v soud nebo zatracení přijímání svatých tvých Tajin, ó Pane, ale k uzdravení duše i těla.

A tak přijímají kněz i diákon Tělo Páně, jež drží na rukou, s bázni a pevnou vírou. Pak se kněz napřímí, vezme iliton (liturgický ubrousek), oběma rukama uchopí svatý kalich a přijímá z něj třikrát se slovy:

Drahocennou a svatou Krev Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista přijímám já, služebník Boží, kněz (jméno), na odpuštění hříchů svých a k životu věčnému. Amen.

Nato osuší svá ústa a okraj svatého kalicha ilitonem, který drží v ruce, políbí svatý kalich a dí:

Hle, dotekl se úst mých, snímá nepravosti mé a očišťuje od hříchů mých.

Pak vyzve diákona slovy:

Diákone, přistup!

Diákon přistoupí a jednou se pokloní, řka: Hle, znovu přistupuji k nesmrtelnému Králi a Bohu našemu. **A hned:** Podej mi, vladyko, drahocennou a svatou Krev Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista.

Kněz pak dáváje diákonu píti ze svatého kalicha, praví:

Přijímá služebník Boží, diákon (jméno), drahocennou a svatou Krev Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista, na odpuštění hříchů svých a k životu věčnému.

Přijímajícímu diákonu kněz říká: Hle, dotekl se úst tvých, snímá nepravosti tvé a očišťuje od hříchů tvých.

на мѣлѣхъ чѣстницы, ѿкѡ кѣтъи вѣѣмъ причѣстниковѡмъ довольнѡ, ѿ тѣкѡ владѣетъ ѿхъ во еѣѣю чѣшѣ.

И покрывѣетъ еѣѣи потѣрѣхъ покрѡвцемъ, (подѡкнѣ ѿ на еѣѣи дѣисѡеъ возлагѣетъ звѣздѣицѣ ѿ покрѡвци).

Тѣже, причѣиенѣю совершившѣсѣ, еѣѣенникъ молѡнтсѣ:

Блгодѣримъ тѣ, Гдѣи Бѣже нѣшъ, ѡ причѣиенѣи еѣѣихъ прѣчѣтыхъ, беземѣртныхъ, ѿ нѣныхъ твоѣихъ тѣннхъ: ѿже дѣлѣхъ ѣи нѣмъ во блгодѣлѣнѣи, ѿ ѡсвѣцѣнѣи, ѿ ѿсѣѣленѣи дѣшъ ѿ тѣлѣеъ нѣшнхъ. Самъ блѣко вѣѣхъ, дѣждь кѣтъи нѣмъ причѣстѣю еѣѣгѡ тѣла ѿ крѡве Хрѣтѣа твоегѡ въ вѣѣрѣ непоетѣднѣ, въ любѡвъ нелицемѣрнѣ, въ прѣмноженѣи прѣмѣдрѡсти, во ѿсѣѣленѣи дѣшѣ ѿ тѣла, во ѡгнѣнѣи вѣлѣкагѡ сопротивнѣнагѡ, въ енакѣѣнѣи зѣповѣдѣи твоѣихъ, во ѡвѣѣтѣхъ блгопрѣдѣтенъ, ѿже на еѣѣрѣшнѣмъ еѣдѣици Хрѣтѣа твоегѡ.

И тѣкѡ ѡверзѣютъ двѣри еѣѣгѡ олтарѣ. И дѣакѡнъ, поклонѣвѣ еѣѣнонѣ, прѣемлетъ потѣрѣхъ со благоговѣнѣемъ, ѿ прѣходнтъ во двѣри, ѿ возноѣ еѣѣи потѣрѣхъ, показѣетъ ѿ людемъ, глагола:

Со еѣѣрѣхомъ вѣѣимъ ѿ вѣѣроу причѣстпѣте.

Дѣикъ: блгословѣнъ градѣи во ѿмѣ Гдѣне, Бѣгъ Гдѣ, ѿ гѣвѣсѣ нѣмъ.

Тѣже причѣстпѣютъ хотѣлѣи причѣстѣтсѣ: ѿ тѣкѡ ѿдѣтъ еѣѣнхъ по еѣѣномѣ, ѿ поклонѣютсѣ со вѣлѣѣмъ ѡмнѣнѣемъ ѿ еѣѣрѣхомъ, согѣннѣ рѣѣѣ къ пѣремъ ѿмѣце: тѣже прѣемлетъ вѣѣертѣсннѣмъ тѣѣны.

Еѣѣенникъ же причѣстпѣ еѣѣго (по ѡвѣѣчѣю ѡ тѣла ѿ крѡве гдѣни, со вѣлѣкнѣмъ ѡпасѣтѡмъ) глаголетъ:

Причѣстпѣетсѣ рѣѣѣ вѣѣѣи, ѿмѣкъ, ѣтнѣгѡ ѿ еѣѣгѡ тѣла ѿ крѡве Гдѣа ѿ Бѣга ѿ Спѣса нѣшегѡ ѿнѣса Хрѣтѣа, во ѡсѣѣвѣнѣи грѣѣхѡвѣ ѿ въ жѣзнь вѣѣчнѣю.

И дѣакѡнъ ѡтѣрѣетъ еѣмѣ ѡѣтнѣ плѣтѡмъ: ѿ ѣѣлѣетъ причѣстѣивѣеъ еѣѣю чѣшѣ, ѿ поклонѣвѣ ѡходнтъ.

И тѣкѡ причѣстпѣетсѣ вѣи.

Je nutno vědět, že jsou-li přítomni věřící, kteří budou přijímat svaté Tajiny, rozdělí kněz dvě zbylé části svatého Beránka («NI» a «KA») na malé částičky, aby stačily pro všechny přijímající, a vloží je do svatého kalicha. Z nich se podává přijímání.

Když kněz přenáší další části proměněného chleba do kalicha, říká: Vzkříšení Kristovo spatřivše, pokloňme se svatému Pánu Ježíši atd.
Svatý kalich pokrývá pokrovcem (ilitonem).

Děkujeme tobě, Hospodine, Bože náš, za přijímání svatých, nejčistších, nesmrtelných a nebeských Tajin tvých, jež daroval jsi nám jako dobrodiní k posvěcení a uzdravení duší a těl našich. Ty sám, Vládce všech, dejž, aby tato účast na svatém Tělu a Krvi Krista tvého byla nám k víře nezahanbené, lásce nelicoměrné, k rozhojnění moudrosti, k uzdravení duše a těla, k zapuzení všelikého odpůrce, k zachovávání příkázání tvých a k dobrému zodpovídání se na strašném soudu Krista tvého.

Před svatým přijímáním věřících se otevírají svaté dveře, diakon, pokloniv se jednou, vezme zbožně kalich od kněze, stane ve svatých dveřích, pozdvihuje kalich se svatými Tajinami před lidem a zvolá:

S bázní Boží a u víře přistupte!

Věřící: Požehnaný, jenž se bere ve jménu Páně. Bůh jest Hospodin a zjevil se nám.

Věřící, kteří jsou náležitě připraveni ke svatému přijímání, se shromažďují před svatým ambonem, pod kalichem, a modlí se jedněmi ústy poslední modlitbu před svatým přijímáním:

Věřím, Pane, a vyznávám, že jsi ty v pravdě Kristus, Syn Boha živého...

K přijímání přistupují jeden po druhém, klanějí se a s veškerým vnitřním pohnutím i bázní skládají ruce na prsou do podoby kříže, a tak přijímají Božské Tajiny.

Kněz podává svaté přijímání (Těla a Krve Páně, jak je obvyklé, s veškerou opatrností), řka:

Přijímá služebník Boží (jméno) drahocenné a svaté Tělo a Krev Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista na odpuštění hříchů a k životu věčnému.

По причащеніи же, входитъ іерей во еѣній олтѣрь, и поставлѣетъ еѣла на еѣлѣхъ престолѣ.

Тогда пріемъ діаконъ еѣній діаконъ верхъ еѣгѡ потирѣ, и глагола возкрѣенныя пѣени еѣла:

Возкрѣеніе Хрѣтово видѣвши, поклонимся еѣому Гдѣ Иисусу, единому безгрѣшному. Хрѣсту твоему поклоняемся Хрѣте, и еѣоуе возкрѣніе твоѣ поѣмъ и славимъ: ты бо еси Бгъ нашихъ, развѣ тебе иного не знаемъ, има твоѣ именуемъ. Приидите вси вѣрніи, поклонимся еѣому Хрѣтову возкрѣнію: еѣ бо прииде крѣтомъ радостъ всемъ міру. Вегда благоеловѣце Гда, поѣмъ возкрѣніе еѣгѡ: распѣте ко терпѣвѣхъ, смертѣю смертъ разрѣши.

Свѣтїса, свѣтїса, новыи іерузалїме, слава бо Гдн на тебе возїа. Анкѣи нынѣ, и веселиса сїѡне: ты же чита краѣшиса Бце, ѡ востанїи рѣтѣа твоегѡ.

Ѧ пасха велїа, и свѣщенїишаа, Хрѣте! Ѧ мудросте, и слово Бжїи и сіло! Подавай намъ истрѣе тебе причащѣтиса, въ невечернѣмъ дни царствїа твоегѡ.

Ѧтирѣтъ еѣоу гѣвою еѣлаѡ добрѣ,
со вниманїемъ и благоговѣнїемъ, глагола еловеѣ еѣла:

Ѧ мый, Гдн, грѣхїи поминѣвшиса заѣ кровїю твоею честною, млтвѣми еѣгѣхъ твоїхъ.

И покрывѣтъ еѣній потирѣ покрѡвемъ, подѡкнѣ и на еѣній діаконъ возлагѣтъ свѣздицъ и покрѡвцы. (Таже глаголетъ млтѣвѣ: Благодаримъ тѣ, вѣко чѣвѣколюбче, елгодѣтелю дѣши нашихъ:)



Diákon (nebo přísluhující) přidrží mezi kalichem a ústy přijímajícího rozprostřený iliton, jímž pak každému ihned po přijímání osuší ústa. Přijímající poté políbí svatý kalich dole, a poodstoupiv, pokloní se a pokřížuje; pak odchází. Podobně i ostatní přijímající.

Sbor nebo ostatní věřící zpívají: Tělo Kristovo přijměte, z pramene nesmrtnosti okuste.

Když poslední připravený věřící přijme Ježíše – Pána a Spasitele svého – do svých útroh, ukončí se pěni chvalozpěvem:

Alleluja, alleluja, alleluja.

Po ukončení přijímání odchází kněz do oltáře a postaví svatý kalich na svatý prestol. Není-li přijímajících, diákon ihned po slovech: „S bázní Boží...“ odevzdá svatý kalich knězi, který jej postaví na svatý prestol. Diákon rovněž odejde do oltáře a vzav svatý diskos a drže jej nad svatým kalichem, říká následující paschální písně:

Vzkříšení Kristovo spatřivše, pokloňme se svatému Pánu Ježíši, jedinému bezhříšnému. Kříži tvému klaníme se, Kriste, a svaté vzkříšení tvé opěváme a slavíme, neboť ty jsi Bůh náš, kromě tebe jiného neznáme a jméno tvé zýváme. Pojďte, všichni věrní, pokloňme se svatému Kristovu vzkříšení, neboť hle, skrze kříž přišla radost celému světu. Vždycky blahoslovíce Pána, opěváme vzkříšení jeho, neboť ukřížování přetrpěv, smrtí smrt zničil.

Skvěj se, skvěj se, nový Jerusaleme, neboť září na tobě sláva Hospodnova. Plesej nyní a vesel se, Sione! Ty pak, přečistá Bohorodice, ozdob se slávou ze vzkříšení toho, jehož jsi porodila!

Ó, Pascho veliká a nejposvátnější, Kriste! Ó Moudrosti a Slovo Boží a Sílo! Daruj nám opravdověji tebe přijímat v bezvečerném dni království tvého.

Stírá svatou hubkou důkladně a pozorně a se zbožností, co je na diskose (částěčky za svaté a za živé i zesnulé), do kalicha, řka tiše:

Smyj, Pane, hříchy zde vzpomenutých svou drahocennou Krví na přímlyvy svatých svých.

Pokrývá svatý kalich pokrovcem, uloží na svatý diskos svatou hvězdičku, svatou lžičku a ostatní pokrovce. Pokud ji ještě neříkal, tedy nyní kněz říká děkovnou modlitbu: „Děkujeme tobě, lidumilný Vládce, dobrodinče duší našich...“

Сщ҃енникѣ же благоговѣтъ лю́ди, приглаго́ла возглаго́лю:

Спаси́, Бже́, лю́ди твоѡ́, ѿ бл҃гоговѣ́ннѣ доустоѡ́нїе твоѡ́.

ѿ ѡбраща́ютсѧ дѡ́конѣ же ѿ сщ҃енникѣ къ ст҃ѣи́ трапѣзѣ́, ѿ кади́тъ сщ҃енникѣ
три҃жды, глаго́ла въ себѣ́:

Вознеси́сѧ на нѣ́бѧ, Бже́, ѿ по́ всѣ́хъ зе́млѧ сла́ва твоѡ́.

Лѣ́къ же поѡ́тъ:

Вѣ́дѣхо́мѣ свѣ́тъхъ ѿст҃иннѣхъ, прѣ́хо́мѣ дѡ́ха нѣ́наго, ѡ́бръѣто́хо́мѣ вѣ́рѡ
ѿст҃иннѣю, нераздѣ́льнѣи́ Трѣ́цѣ́ покланѡ́емсѧ: чѡ́ ко на́сѣ́ сп҃сѧ ѣ́тъ.

Та́же взѣ́мѣхъ сщ҃енникѣ ст҃ѣи́хъ дѡ́ко́сѣхъ, возлагѡ́тъ на гла́вѡ́ дѡ́кона, ѿ дѡ́конѣ
прѣ́емѣхъ ѿ бл҃гоговѣ́ннѣмѣхъ, зрѡ́ вѣ́къ къ двѣ́ремѣхъ, ничтѡ́же глаго́ла, ѡ́хѡ́днѣхъ въ
предло́женїе, ѿ поставлѡ́тъ ѿ сщ҃енникѣ же поклони́сѧ, ѿ прѣ́емѣхъ ст҃ѣи́хъ потѣ́ръ,
ѿ ѡбращѡ́тъ къ двѣ́ремѣхъ, зрѡ́ на лю́ди, глаго́летѣхъ чѡ́инѡ:

Благоговѣ́ннѣхъ Бг҃ѣ́хъ на́шихъ:

ѿ возглаго́лю:

Все́гдѧ, ны́нѣ ѿ прѣ́снѡ, ѿ ко́ вѣ́кѣхъ вѣ́кѡ́въ.

Лѣ́къ: ѡ́мнѣ́хъ.

Да ѿпо́лнѧтсѧ ѡ́утѣ́а на́ша хвалѣ́нїѧ твоѡ́гѡ, Гд҃и, ѡ́акѡ да поѡ́мѣхъ сла́вѡ
твоѡ́, ѡ́акѡ сподо́бнѧхъ ѣ́нѣ на́сѣ́ причастї́тсѧ ст҃ѣи́мѣхъ твоѡ́мѣхъ, вѣ́рѣт-
вѣ́ннѣмѣхъ, безме́ртнѣмѣхъ ѿ живо́творю́щнѣмѣхъ чѡ́иннѣмѣхъ, со́блудѣ́ на́сѣ́ ко
твоѡ́й ст҃ѣи́нѣ́ вѣ́сь дѣ́нь по́дчѣ́тсѧ прѡ́вѣ́дѣ́ твоѡ́й. ѡ́лнѧѡ́ѧ, ѡ́лнѧѡ́ѧ,
ѡ́лнѧѡ́ѧ.

ѿ ѿзше́дѣхъ дѡ́конѣ свѣ́рсною двѣ́рїю, ѿ стѡ́хъ на ѡ́бы́чномѣхъ мѣ́стѣхъ,
глаго́летѣхъ:

Прѡ́стї прѣ́имше́ вѣ́рѣствѣ́ннѣхъ, ст҃ѣи́хъ, прѣ́чтѣ́хъ, безме́ртнѣхъ,
небѣ́сныхъ ѿ живо́творю́щнѣхъ, ст҃ра́шнѣхъ хрѣ́то́вѣхъ чѡ́иннѣхъ, доустоѡ́-
нѡ бл҃годарѣ́мѣхъ Гд҃а.

Лѣ́къ: Гд҃и, помнѡ́ѧ.

Зачтѡ́пнѣ́, спаси́, помнѡ́ѧ ѿ со́хранѣ́ на́сѣ́ Бже́ твоѡ́ею́ бл҃гоуда́тїю.

Kněz, postaviv se do svatých dveří a žehnaje lidu, dí přítom hlasitě:

Spasíš, Bože, lid svůj a požehnej dědictví svému.

Kněz se obrací ke svatému prestolu, třikrát okuřuje svaté Dary na oltáři, rka potichu:

Povznesl ses na nebesa, Bože, a po celé zemi *se rozšířila* sláva tvá.

Věřící zpívají: Viděli jsme světlo pravé, přijali jsme Ducha nebeského, našli jsme víru pravou, nerozdílné Trojici klaníme se, neboť ta spasila nás.

Potom kněz vezme svatý diskos, postaví jej na hlavu diákona a diákon uchopiv jej zbožně, bere se do svatých dveří, pohledí z nich ven (k lidu) a pak odchází k žertveníku, na který diskos postaví. Kněz, pokloniv se, vezme svatý kalich, činí jím kříž nad antiminsem, říkáje tiše:

Požehnaný jest Bůh náš.

Poté stane ve svatých dveřích a žehnaje svatým kalichem lid, zvolá:

Vždycky, nyní i příště, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

A odejde k žertveníku, na který svatý kalich postaví a přijav kadidelnici, třikrát je okouří. Pak se postaví opět před svatým prestolem.

Věřící zpívají: Ať naplněna jsou ústa naše opěvováním slávy tvé a chválením tebe, ó Pane, že jsi uznal nás za hodné účastniti se svatých tvých Božských, nesmrtelných a oživujících Tajin. Zachovej nás v posvěcení svém, abychom po celý den učili se pravdě tvé. Alleluja, alleluja, alleluja.

Kněz skládá antimins. Diákon vychází severními dveřmi z oltáře a postaviv se před svaté dveře, pronáší ektenii:

Povznesme se! Přijavše Božské, svaté, přecisté, nesmrtelné, nebeské a oživující strašné Tajiny Kristovy, důstojně děkujeme Hospodinu.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Zastaň se nás, spasiš nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodati svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Лі́кх: Гдн, помі́лѣй.

Дѣнь вѣсь совершѣнх, ст҃х, міренх ѿ безгрѣшенх испросі́вше, самн себѣ ѿ дрѹгх дрѹга, ѿ вѣсь жнвѹтх на́шх Хр҃тѹ Б҃ѹ преда́дїмх.

Лі́кх: Тегѣ, Гдн.

Іерей же прѣлмо держѣò вѣліе, согнѹвх антїміненх, творїтх на́д нїмх кр҃тх.

Возгласїетх:

Ікѡ ты ѣси ѡсѣащєніе на́ше, ѿ тегѣ сла́вѹ возсыла́емх, О́цѹ, ѿ Сн҃ѹ, ѿ Ст҃омѹ Дх҃ѹ, нынѣ ѿ прїснѡ, ѿ во вѣкх вѣкѡвх.

Лі́кх: ѿмїнь.

Іерей: Сх міромх ѿзы́демх.

Лі́кх: Ѡ ѿмени Гдн.

Дїаконх: Гдѹ помѡлимсѧ.

Лі́кх: Гдн, помі́лѣй.

Мїтѡ заамвѡнна, возгласїема ѡ сїїенника:

Бл҃гословлѣнїи бл҃гословѣщїи тѣ, Гдн, ѿ ѡсѣащїи на тѣ ѡупѡка́ющїи, спасї л҃дї тѡѡ, ѿ бл҃гословїи достоѡнїе тѡѡ, ѿсполнѣніе цр҃кѡе тѡѡѡ сохрани, ѡсѣати л҃бѡщїи бл҃гослѣпїе дѡмѹ тѡѡѡ: ты тѣхх воспрѡслави бж҃єстѡенноу тѡѡѡю сїлоу, ѿ не ѡстѡви на́сх ѡупѡка́ющїх на тѣ. Мнрх мїровн тѡѡѡмѹ дѡрѹй, цѣркѡамх тѡѡнмх, сѡащєннїкѡмх, вѡннстѡвх, ѿ вѣсмх л҃дѡмх тѡѡнмх. Ікѡ вѣакоѡе да́нїе бл҃го, ѿ вѣаких дѡрх совершѣнх свѣше ѣстѡ, схѡдїи ѡ тегѣ О́цѡ свѣтѡвх: ѿ тегѣ сла́вѹ, ѿ бл҃годарѣніе, ѿ поклонѣніе возсыла́емх, О́цѹ, ѿ Сн҃ѹ, ѿ Ст҃омѹ Дх҃ѹ, нынѣ ѿ прїснѡ, ѿ во вѣкх вѣкѡвх.

Лі́кх: ѿмїнь.

Celý den dokonalý, svatý, pokojný a bezhříšný vyprosivše, sami sebe i druh druhá i veškeren život náš Kristu Bohu poručme! *(Pokřižovav se a pokloniv se, odstoupí před ikonu Spasitele.)*

Věřící: Tobě, Hospodine.

Kněz složiv svatý antimins a drže zpráva svaté evangelium, činí jím nad složeným antiminsem kříž a praví hlasitě:

Kněz: **N**eboť tys posvěcení naše, a tobě slávu vzdáváme, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Kněz, požehnav se, políbí svaté evangelium a vychází svatými dveřmi za ambon (nebo stojí směrem k ikoně Spasitele na ambonu), řka:

Odejděme v pokoji.

Věřící: Ve jménu Páně.

Diákon, obrácen mírně ke svatým dveřím: **K**Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Kněz, postaviv se pod ambonem, modlí se zaambonovou modlitbu (nahlas):

Hospodine, jenž blahoslovíš ty, kdož dobrořečí tobě, a posvěcuješ ty, kdož doufají v tebe, spasiž lid svůj a požehnej dědictví svému, zachovej plnost církve své, posvěť ty, kdož milují krásu domu tvého, proslav je Božskou mocí svou, a neopouštěj nás, doufající v tebe. Uděl pokoj světu svému, církvím svým, kněžím, vlasti naší a všemu lidu svému. Neboť všeliké dání dobré a každý dar dokonalý shůry jest, sestupující od tebe, Otce světél, a tobě chválu, díky a úctu vzdáváme, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Věřící: Budiž jméno Hospodinovo blahosloveno... *(Třikrát)*

Nyní je možno číst žalm 33. / 34. a rozdávat antidor.

Diákon při zaambonové modlitbě stojí před ikonou Spasitele, drže orar svůj a hlavu skloněnou do ukončení modlitby. Na konci jejím se pokřižuje

Та́же: БѢДИ́ И́МА ГДНЕ: *трижды.*

И́ ѷсаломѣя́ ѿг: Благословяю́ Гдѣ:

Моли́твѣ же глаго́лемѣи, дѣако́нх стои́тх на деснѣи́ ст҃ранѣ́ предъ́ О́бразомъ влѣки́ хрѣта́, держа́а́ О́ра́ръ своѣи, главо́у прикло́нь, до со́вершенїа млѣтвы: сеи́ же сконча́вшеи́а, сщ҃енникъ о́убо вхо́дитх ст҃ыи́ми двѣрьми, и́ ѷше́дх вх предложѣ́нїе, глаго́летх на́стоа́щю млѣтвѣ:

Млѣтвa, глаго́лемаa внигда́ потре́бнѣи ст҃аa:

Испо́лниа и́ со́верши́а ѡ́бликѣ по на́шей си́лѣ, хрѣтѣ́ Бже́ на́ших, твоегѡ́ смотрѣ́нїа чл҃аннѣтвѣ. Имѣ́емх ко смѣ́рти твоегѡ́ па́мать, вѣдѣ́хомх воскресѣ́нїа твоегѡ́ О́бразх, напо́нихома́ безконѣ́чнѣа твоегѡ́ жи́зни, на́слади́хома́ неисто́ци́аемиа твоегѡ́ пи́щи, ѡ́же и́ вх ѡ́дѣ́емх вѣ́щѣ вѣ́емх на́мх сподо́бнѣнїа вл҃гово́ли, вл҃годáтїю безнача́льнагѡ́ твоегѡ́ О́ца́, и́ ст҃а́гѡ и́ вл҃гáгѡ и́ животво́ра́щягѡ́ твоегѡ́ дѣ́а, ны́нѣ и́ при́енѡ, и́ во вѣ́ки вѣ́кѡвх, а́минь.

Дѣако́нх же вше́дх и́ сáмх ст҃верно́ю ст҃рано́ю, потре́ба́етх ст҃аa со ст҃ра́хомъ, и́ со вѣ́ки́ми о́утвержде́нїемъ.

[Зри́] сщ҃енникъ же и́зше́дх, да́етх лю́демъ а́нѣ́дѡрх.

По сконча́нїи же ѷсалма́, и́ разда́нїи а́нѣ́дѡра, глаго́летх:

Благослове́нїе Гдѣ́ на ва́сх, тогѡ́ вл҃годáтїю и́ чл҃вѣко́лю́бїемъ, ввєгда́, ны́нѣ и́ при́енѡ, и́ во вѣ́ки вѣ́кѡвх.

А́нѣ́х: а́минь.

сщ҃енникъ: Сла́ва тебѣ́, хрѣтѣ́ Бже́, о́упокáнїе на́ше, сла́ва тебѣ́.

А́нѣ́х: Сла́ва, и́ ны́нѣ: Гдѣ́, поми́лѡи́, *трижды.* Благословѣ́и.

сщ҃енникъ: **В**оскресѣ́нїи и́з мѣ́ртвѣхъ хрѣтѡ́сх и́стинный Бг҃ъ на́ших, моли́твѣми прѣ́чтыа́ своегѡ́ мѣ́ре, ст҃ы́хъ сла́внѣхъ и́ вєхвáльнѣхъ а́плх, и́же во ст҃ы́хъ О́ца́ на́шегѡ́ Баси́лїа, а́рхїе́пископа́ Кєсарї́и каппадо́кїйскїа, вєлї́кагѡ: и́ ст҃а́гѡ и́мѣ́х (ѡ́же ѡ́тъ хрѣ́мъ), и́ ст҃а́гѡ и́мѣ́х (ѡ́же ѡ́тъ дѣ́нь), и́ ст҃ы́хъ прáвєднѣхъ вѣ́соуцъ ѿвакї́ма и́ а́нны, и́ вѣ́хъ ст҃ы́хъ, поми́лѡетх и́ спасѣ́тх на́сх, ѿ́акѡ вл҃гъ и́ чл҃вѣко́лю́бєцъ.

spolu s knězem a odejde severními dveřmi k žertveníku, aby zde požil zbylé svaté Dary s bázní a velikou úctou.

Kněz po ukončení modlitby vejde do oltáře svatými dveřmi a říká nad diákonem modlitbu ke spotřebování svatých Darů:

Naplnili a vykonali jsme, jak to bylo v našich silách, Kriste, Bože náš, tajemství záměrů tvých. Zachováváme památku smrti tvé, viděli jsme obraz vzkříšení tvého, naplnění jsme nekonečným tvým životem a okusili jsme blaha neubývajícího tvého pokrmu, jehož nás i v budoucím věku rač učinit hodnými. Blahodatí bezpočátečního svého Otce i Svatého a blahého a oživujícího svého Ducha, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

Kněz vychází a rozděluje lidem antidor (u nás se to většinou nekoná). Po dokončení čtení žalmu a rozdání antidoru praví:

Kněz (ve svatých dveřích žehnaje lidu): **P**ožehnání Hospodino-
vo na vás, blahodatí a lidumilností jeho, vždycky, nyní
i příště, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Kněz (čelem ke svatému prestolu): **S**láva tobě, Kriste Bože, na-
děje naše, sláva tobě!

Věřící: Sláva Otci i Synu i Svatému Duchu, i nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen. Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj. Požehnej!

Kněz, drže naprestolní žehnací kříž, vychází před svaté dveře, žehná a pronáší propuštění – ve svátek příslušné sváteční, v neděli toto:

Vstavší z mrtvých Kristus, pravý Bůh náš, na přímluvy přečis-
té Matky své, svatých slavných a všechvalných apoštolů, svatého
otce našeho Basila Velikého, archiepiskopa Caesareje Kappadocij-
ské, svatých ... *(jejichž jest chrám tento a jejichž památku dnes slaví-
me)* a svatých spravedlivých (boho-)rodičů Jáchyma a Anny, i všech
svatých, nechť smiluje se nad námi a spasí nás jako blahý a lidumil.

Věřící: Amen.

Věřící u nás většinou přistupují pro požehnání a políbit svatý kříž. Kněz se vrací do svatého oltáře. Zavírají se svaté dveře a zatahuje opona. Kněz svléká posvátná roucha. Čtou se modlitby po svatém přijímání.

И́ свѣщѣнникъ, вше́дъ во сѣ́ннѣи О́лтарь, сокла́нѣтъ свѣщѣнныѣ О́дѣжды, глаго́летъ благода́рственныѣ моли́твы.

Та́же: **Нѣи́нѣ ѿпѣца́ешн: Трѣте́ое. И́ по Ѹ́че на́ших: тропа́рь и́ конда́къ Васи́ла вели́каго.**

Тропа́рь, гла́съ а́:

Во всю́ зе́млю и́зиде вѣща́нїе твоѣ, ѡ́акъ прїе́мшю сло́во твоѣ, и́мже вѣо́лѣпнѣоу на́зчнѣлъ е́си: е́стество́ е́щнхъ о́у҃гнннѣлъ е́си. члѣвѣчскѣѡ ѡ́бычан о́укра́снѣлъ е́си. Ца́рское сѣ́енїе Ѹ́че рѣ́бне, моли́ Христо́а бѣ́а спастѣ́са дш́амъ на́шымъ.

Сла́ва (конда́къ, гла́съ а́):

И́внѣла е́си ѡ́енова́нїе непоколебнѣмое цр҃кве, пода́а вѣ́мъ некрадо́мое гд̄ство чело́вѣкѣоу, запечатлѣ́а тво́ими велѣ́ньми, нековлѣ́нне Васи́лие преподо́бне.

И́ ны́нѣ, вѣ́ородиченъ:

Предста́тельство хрїстїа́нъ непорѣ́дное, ходата́йство ко творцѣ́у непрелѡ́жное, не прѣ́зри грѣ́шныхъ моленї́й гла́сы: но предва́ри, ѡ́акъ благо́а, на по́мощь на́съ вѣ́рнѣоу зовѣ́щнхъ тн̄: о́у҃корн̄ на моли́твѣ́у, и́ потцнѣ́а на о́умолѣ́нїе, предста́тельство́ющн прїенѣоу бѣ́е, чтѣ́щнхъ тл̄.

И́ли́ а́ще хо́щешн, рцы́ и́ днѣ́ тропа́рь.

Гд̄и, помнѣ́шн, вѣ́. Четвѣ́ншю: Сла́ва, и́ ны́нѣ:

И́ творѣ́тъ ѿпѣ́етъ.

Потре́бншъ же дїа́конъ сѣ́ла со всл́кнми ѡ́пае́нїемъ, ѡ́акъ ничемѣ́ ѿ сѣ́лѡ дро́бнѣншнхъ плѣтн крѣ́пнцъ, и́ли ѡ́ртѣ́ннѣа, налї́авъ во сѣ́шю ча́шѣ ѿ вї́на и́ воды, и́ потре́бнѣа, и́ сопра́тавъ гѣ́кою всю́ мо́кроу. Та́же сла́етъ сѣ́ла со́сѣды вкѣ́пѣ, и́ ѡ́вва́завъ и́хъ, полага́етъ на ѡ́бычнѡмъ мѣ́стѣ́, глаго́ла: **Нѣи́нѣ ѿпѣца́ешн: и́ рѡ́чал, ѡ́акже и́ сѣ́енннѣа. И́ ѡ́мыва́етъ рѣ́ки на ѡ́бычнѡмъ мѣ́стѣ́, и́ поклони́вѣа вкѣ́пѣ со сѣ́енннѣоу, твора́тъ ѿпѣ́етъ, и́ благода́рїе бѣ́а ѡ́ вѣ́хъ и́сходо́атъ.**

Конецъ вѣ́рѣ́твенныѣа лїтѣ́ргїи вели́каго Васи́ла.

Po tom říká kněz (může říkat žalmista):

Nyní propouštíš... **Trisagion až po Otčenáš**

Závěrečný tropar a kondak sv. Basilu Velikému:

Po celé zemi rozlehl se hlas tvůj a všude přijato je slovo tvé, jímž jsi pravé víře naučil, přirozenost všeho jsoucího zjasnil a mravy lidské zušlechtil; královská svatosti, otče ctihodný *sv. Basile*, pros Krista Boha, aby spasil duše naše.

»Sláva ...«

Podávaje všem smrtelníkům bohatství neuloupitelné a zpečetuje je svými naučeními, ukázal ses jako základ církve nepohnutelný, zjeve nebeský, *Basile* ctihodný.

»I nyní ...« (**Závěrečný bohorodičný kondak, 6. hlas**)

Nezahanbitelná zastánkyně křesťanů, jistá prostřednice u Stvořitele, nepřeslechni prosebné hlasy hříšníků, ale předejdi, dobrotivá, ku pomoci nám, tebe věrně vzývajícím. Pospěš k přímluvě, pros za nás horlivě, neboť ty, Bohorodice, vždy ochraňuješ ty, kteří uctívají tebe.

Může se zpívat i tropar dne.

Hospodi, pomiluj (**dvánáctkrát**). Tebe nad cherubíny ctěnější...

Sláva... I nyní... **A malé propuštění.**

Diákon spotřebuje svaté Tajiny s velikou opatrností, aby ve svatém kalichu nezůstal nebo nevypadl ven ani nejmenší drobeček, vlévaje do něj trochu vína a pak vody, opatrně jimi vyplachuje svatý kalich, požívaje vše. Poté vytře veškerou vlhkost ze svatého kalicha svatou houbou (a svatým ubrouskem). Potom skládá všechny liturgické nádoby k sobě, pokrývá je (či zabaluje) a ukládá je na patřičné místo.

Říká spolu s knězem: Nyní propouštíš... A následující. Umývá si ruce (i ústa) na obvyklém místě (stejně jako kněz to činí hned po svatém přijímání), klaní se spolu s knězem a po propuštění odcházejí, za všechno vzdávající díky Bohu.

Konec Božské liturgie sv. Basila Velikého.

**Ў П Ъ С Т Ы В Л Ч Н Н Х П Р А З Д Н Н К О В Х
ГЛАГОЛЕМЪН ВХ ВЕЧЕРНЮ, ВО ОУТТРЕНЮ, И ВХ ЛІТЪУРГІЮ
ПО ЧІНЪ (ПРИЛОЖЕНІЕ: ВХОДНОЕ).**

На РѢТВО ХРІТОВО:

(ВХОДНОЕ: ИЪЗ ЧРѢВА ПРѢЖДЕ ДЕННИЦЫ РОДИХЪ ТЛЪ, КЛАЧЕСА ГДЪ И НЕ
РАСКЛАЧЕСА: ТЫ ІЕРЕЙ ВО ВѢКХ ПО ЧІНЪ МЕЛХІСЕДЕКОВЪ.)

Иже вх вертѣпѣ родивыйсѧ, и вх ѡслехъ возлегій, нашегѡ рѧди
спасѣніѧ, Хрѣтосъ истинный Бгъ нашъ: и прочее до концѧ.

На Ѡбрѣзаніе:

Иже во Ѡемый день плотію ѡбрѣзачисѧ иъзболнвый, нашегѡ рѧди
спасѣніѧ, Хрѣтосъ истинный: и прочее до концѧ.

На Бгѡавленіе:

(ВХОДНОЕ: Бггословѣнх градый во йма Гдне, бггословіхѡмх въ иъз
домъ Гдна, Бгъ Гдъ и гависѧ намъ.)

Иже во іорданѣ креститисѧ иъзболнвый Ѡ іѡанна, нашегѡ рѧди
спасѣніѧ, Хрѣтосъ истинный: и прочее до концѧ.

Вх Великій четвертокъ:

Иже за превосходящюю благость пѣть доврѣйшій смрѣніѧ показав-
вый, внегодѧ оумыти ногн оученикѡвх, даже и до крѣта и погрѣкѣніѧ
снизшѣдый намъ, Хрѣтосъ истинный: и прочее до концѧ.

**Бгдѧ полъчиши дѡбрагѡ причацініѧ
животворѧщихъ тѧнствєнныхъ дарѡваній, воспѡй ѡвѣ,
бггѡдарѣ вельми, и сѧ тѣпѣ Ѡ дшн Бгъ глаголи:**

(Іерей: Бггословѣнх Бгъ нашъ...)

Слѧва тѣпѣ, Бгге. Слѧва тѣпѣ, Бгге. Слѧва тѣпѣ, Бгге.



Zakončení liturgie (propuštění) na svátky Páně

Připojeny jsou i verše, které o některých svátcích na malém vchodu říká kněz či diákon ihned po „Velemoudrost, povznesme se!“

Na Narození Páně:

(Verš na malém vchodu: Z lůna před jitřenkou zrodil jsem tebe, přísáhl Hospodin a nebude toho želeť; ty jsi kněz navěky podle řádu Melchisedecheva!)

Jenž pro naše spasení v jeskyni se narodil a v jesle se položil, Kristus, pravý Bůh náš... *(Dále podobně jako v neděli.)*

Na Obřezání Páně:

Jenž pro naše spasení v osmý den na těle obřezati se nechal, Kristus, pravý Bůh náš... *(Dále podobně jako v neděli.)*

Na Zjevení Páně:

(Verš na malém vchodu: Požehnaný, jenž se bere ve jménu Páně; zehnáme vám z domu Hospodinova. Bůh jest Hospodin a zjevil se nám!)

Jenž pro naše spasení v Jordáně od Jana křtíti se ráčil, Kristus, pravý Bůh náš... *(Dále podobně jako v neděli.)*

Na velký čtvrtek:

Jenž z obzvláštní dobroty nejlepší cestu pokory ukázal, když učedníkům nohy umyl a až ke kříži a pohřbení pro nás se snížil, Kristus, pravý Bůh náš... *(Dále podobně jako v neděli.)*

U těchto propuštění je možno ze světců vzpomínat jen: „...na přímluvy přečistě Matky své, svatých slavných a všechvalných apoštolů, sv. Basila Velkého, arciepisbiskopa Caesareje Kapadocijské a všech svatých...“ Sváteční propuštění se používá pouze v den svátku a ve dnech následujících až do opuštění svátku. Mají-li některé večerní nebo jitřní bohoslužby své zvláštní propuštění, je uvedeno v řádu těchto bohoslužeb (viz např. v triodu služby Velkého týdne a večer neděle svatodušní).

Та́же блáгодáрествени́щю сѣю мѣтвѣ:

Блáгодарю тѣ Гдѣ Бѣ́же мой, ꙗ́кѡ не ѿрѣнѣлъ мѣ сѣи грѣ́шнаго, но Ѹ́щеника мѣ кѣ́ти сѣ́и́нь твои́хъ сподо́блѣх сѣи. Блáгодарю тѣ, ꙗ́кѡ менѣ недосто́йнаго причастѣ́тисѣ пречѣ́стныхъ твои́хъ ѿ нѣ́ныхъ даро́въ сподо́блѣх сѣи. Но, блáго члѣ́вколѹ́бче, нѣ́хъ рѣди о́умерѣи́ же ѿ коекре́вѣи́, ѿ дарова́кѣи́ нѣ́мъ стрѣ́шнаѣ сѣ́ѣ ѿ живото́творѣ́щаѣ тѣ́ннствѣ, ко благодѣ́лнѣи́е ѿ ѡсѣ́лѣнѣи́е дѣ́шнѣ ѿ тѣ́лѣсѣхъ нѣ́шихъ: дѣ́ждь кѣ́ти сѣ́и́мъ ѿ мнѣ́ ко ѿсѣ́лѣнѣи́е дѣ́шнѣ же ѿ тѣ́лѣ, ко ѿгнѣ́нѣи́е вѣ́лѣкѣгѡ сопротѣ́внѣгѡ, вѣ́хъ просѣ́лѣнѣи́е Ѹ́чию сѣ́рдѣца моего́, вѣ́хъ мѣ́рѣхъ дѣ́ше́внѣхъ мои́хъ сѣ́лѣхъ, вѣ́хъ вѣ́рѣшъ непостѣ́днѣ, вѣ́хъ лѣ́кѡвѣхъ нелице́мѣ́рнѣ, ко ѿполнѣ́нѣи́е премѣ́дрѡсти, вѣ́хъ соблюде́нѣи́е зѣ́повѣ́дѣи́ твои́хъ, вѣ́хъ приложѣ́нѣи́е вѣ́же́ствени́мъ твоѣ́мъ блáгодѣ́ти, ѿ твоѣ́гѡ црѣ́твѣ́лѣ присвоѣ́нѣи́е: да ко сѣ́и́ни твоѣ́и тѣ́мни сохрѣ́нѣемъ, твоѣ́мъ блáгодѣ́ть помнѣ́ю вѣ́сѣдѣ ѿ не кѣ́томѣ́хъ себѣ́ живѣ́, но тѣ́бѣ́ нѣ́шемѣ́хъ вѣ́лѣ́цѣ ѿ блáгодѣ́телю. ѿ тѣ́кѡхъ сѣ́гѡ житѣ́лѣ ѿзше́дѣхъ ѡ́ наде́ждѣи́ живото́твѣ́чнагѡ, вѣ́хъ приносѣ́щнѣи́ дѡстѣ́гнѣ́хъ поко́и, ѿдѣ́же прѣ́зднѣ́ющнѣхъ глѣ́сѣхъ непрестѣ́ннѣи́, ѿ безконѣ́чнаѣ слáдѡсти зрѣ́щнѣхъ твоѣ́гѡ ли́цѣ дѡбрѡ́тѣхъ не́зрѣ́ченнѣщю. Ты ко сѣ́и́и ѿстѣ́ннѡе же́лѣ́нѣи́е, ѿ не́зрѣ́ченнѡе вѣ́сѣ́лѣи́е лѹ́бѣ́щнѣхъ тѣ́лѣ, Хрѣ́тѣ Бѣ́же нѣ́шихъ, ѿ тѣ́лѣ поѣ́тѣхъ вѣ́лѣ́тѣвѣ́хъ ко вѣ́кѣи.

Вѣ́лѣ́кѣгѡ Васи́ла, бѣ́:

Блáго Хрѣ́тѣ Бѣ́же, црѣ́ю вѣ́кѡвѣхъ, ѿ содѣ́телю вѣ́рѣхъ, блáгодарю тѣ ѡ́ вѣ́рѣхъ, ꙗ́же мнѣ́ сѣ́и́и подѣ́лѣхъ, блáгнѣхъ, ѿ ѡ́ причѣ́нѣи́и прѣ́чтѣхъ ѿ живото́творѣ́щнѣхъ твои́хъ тѣ́ннствѣхъ. молю́ о́убѡ тѣ́лѣ, блáже ѿ члѣ́вколѹ́бче, сохрѣ́ни́ мѣ́ подѣ́ кро́во́мъ твоѣ́мъ, ѿ вѣ́хъ сѣ́ннѣи́ крѣ́нѣлѣ твоѣ́ю, ѿ дѣ́рѣи́ мнѣ́ чѣ́стѡю со́вѣ́стѣю дѣ́же до послѣ́днѣгѡ моего́ ѿзды́хѣнѣлѣ, дѡстѣ́о́ннѡ причѣ́стѣ́тисѣ сѣ́и́нь твои́хъ, ко ѡ́сѣ́лѣнѣи́е грѣ́хѡвѣхъ, ѿ вѣ́хъ жѣ́знь вѣ́чнѣщю. Ты ко сѣ́и́и хлѣ́бѣхъ живото́тнѣи́, ѿсто́чннѣхъ сѣ́и́ни, подѣ́тель блáгнѣхъ, ѿ тѣ́бѣ́ слáвѣ́хъ возсы́лаемъ, со Ѹ́щѣ́мъ, ѿ ѡ́тѣ́мъ дѣ́шѡмъ, нынѣ́ ѿ при́сѣнѣ, ѿ ко вѣ́кѣи вѣ́кѡвѣхъ, ѿмнѣ́хъ.



Modlitby po svatém přijímání

Poté, co jsi obdržel účast na životodárných
a tajemných Darech, zapěj ihned s velkými
díky a z duše své vroucně rci Bohu:

(Kněz: Blahosloven Bůh náš...)

Sláva tobě, Bože. Sláva tobě, Bože. Sláva tobě, Bože.

Děkuji tobě, Pane Bože můj, že jsi neodmítl mne hříšného, ale uznal jsi mne za hodna býti účastníkem Svátostí tvých. Děkuji tobě, že jsi mně nehodnému dal přijmouti přečisté tvé nebeské Dary. Avšak, lidumilný Vládce, jenž jsi pro nás zemřel a pak z mrtvých vstal a nám strašně tyto a oživující Tajiny daroval k prospívání a posvěcení duším i tělům našim, dejž, aby ony byly i mně k uzdravení duševnímu i tělesnému, k odpuzení všeho zlého, k osvětlení očí srdce mého, k pokoji duševních sil mých, k víře nezahanbitelné, k lásce ne-licoměrné, k naplnění moudrostí, k zachovávaní příkázání tvých, k účinkování Božské tvé blahodati a k získání království tvého; abych Tajinami těmito jsa v posvěcení zachován, stále byl pamětliv tvé blahodati a nežil sobě, ale tobě, Vládcu našemu a Dobrodinci, a tak abych život tento dokonal v naději života věčného a dosáhl věčného pokoje tam, kde hlas slavicích zní bez přestání a cítí nekonečné štěstí ti, kdož zří nevypravitelnou krásu tváře tvé. Neboť tys pravá touha a nevýslovná radost milujících tebe, Kriste Bože náš, a tebe opěvá veškeré stvoření na věky. Amen.

Vládce, Kriste Bože, Králi věkův a Učiniteli všeho, děkuji ti za všechno, co jsi mně poskytl dobrého, i za účast na přečistých tvých a oživujících Tajinách. Prosím tebe, Blahý a Lidumile, zachovej mne pod záštitou svou a zastiň křídly svými, a dejž mně až do posledního dechu mého s čistým svědomím hodně přijímati Svátosti tvé na odpuštění hříchů a k životu věčnému. Neboť ty jsi Chléb živý, pramen posvěcení, Dárce všeho dobra, a tobě chválu vzdáváme, s Otcem i Svátým Duchem, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen. *(Od sv. Basila)*

Метафраста по стіхómъ, г̃:

Дáвкый пінциѸ мнѣ плóть твою̀ ко́лею, О́гнь сѣй, њ ѡпалáлѡй недо_ стѡйныа, да не ѡпалиши менѐ, содѣтелю мой. Пáче же пройдѝ во о́уды моѡ, во всѧ соста́вы, во о́утрѡбѸ, въ сѣрдце: Попали́ тѣрніе вѣѣхъ моѡхъ прегрѣшеній. ДѸши ѡчи́сти, ѡсвяти́ помышлѣніа. Соста́вы о́утверди́ ея̀ косты́ми вѣѸпѣ. ЧѸветъкъ просвѣти́ простѸю па́терницѸ. Всегò мѡ спринговзди́ стрѡхѸ твоемѸ. При́нѡ покрьїи, соклáди же њ сохрани́ ма ѿ всѧкагѡ дѣла њ слóва дѸшетлѣннагѡ. ѿчи́сти, њ ѡмыи́, њ о́уцраси́ ма: О́удобрї, вразѸми́, њ просвѣти́ ма. Покажи́ ма твоє̀ селеніѐ ѣ́ди́нагѡ дѡа, њ не ктомѸ селеніѐ грѣхѡ. Да ѡ́акъ твоегѡ̀ до́мѸ, вхóдомъ прича́щеніа, ѡ́акъ о́гнѡ менѐ вѣѣжитъ всѧкъ слодѣ́и, всѧка стрѡсть. Молі́твенники твѣѣ прино_ ши́ всѧ стѣ́иа, Чиноначáлїа же безплóтныхъ, Предте́чѸ твоегò, премѸдрыа аплы, въ сїмъ же твоє̀ несквѣрнѸю, чїстѸю мѣрь: ѡ́же мольбѡ́ блгоѸтрѡбне, прї́ими́ Хрї́те мой, њ сы́номъ свѣ́та содѣлаи́ твоегò слѸжителá. Ты́ во сїи́ ѡсвѡщенїѐ, њ ѣ́диныи́ Наши́хъ блже́ дѸши њ свѣ́тлостъ: њ твѣѣ́ лѣпоподóбнѡ. ѡ́акъ бѣѸ њ вѡцѣ́, слáвѸ всїи́ возсыла́емъ на всѧкъ дѣнь.

Мл́тва ѡ́на́а:

Тѣ́ло твоє̀ стѡ́е, Гдї́ ѡ́нсе́ Хрї́те бже́ нашѡ, да вѸдетъ мѡ въ жнѡ́бѡтъ вѣ́чныи, њ кро́вь твоѡ́ чї́тнаа́ во ѡ́ставлѣніѐ грѣхѡ́вѡ. БѸди́ же мѡ́ блго́даренїѐ сїе́ въ рáдость, здравїе́ њ веселїе́: въ стрѡ́шноє́ же њ второ́е прїше́ствїе́ твоє́ сподóби ма́ грѣ́шнагѡ стáти ѡ́деснѸ́ слáвы твоеѡ́, мл́твами́ пречї́стыа́ твоеѡ́ мѣ́ре, њ вѣѣхъ стѣ́ихъ.

Мл́тва ѡ́на́а, ко́ претѣ́и́ бѣ́ѣ:

Претѣ́а вѡ́цце́ бѣ́е, свѣ́те помрачѣ́нныа́ моѡ́ дѸши́, надѣ́ждо, покрь́оке, прнѣѣ́жнїце, о́утѣ́шенїе́, рáдованїе́ моє́: благодарю́ тѡ, ѡ́акъ сподóбїла ма́ сїи́ недосто́йнагѡ, причáстника́ вѣ́ти пречї́стагѡ тѣ́ла, њ чї́тнаа́ кро́ве́ сїа́ твоегѡ̀. Но рóждшаа́ ѡ́чїнныи́ свѣ́тъ, просвѣ́ти моѡ́ о́умныа́ ѡ́чи сѣрдца: ѡ́же ѡ́чѡ́чнннѡ́ безсмертїа́ рóждшаа́, ѡ́жнѡ́творї́ ма о́умерїцкѣ́ннагѡ грѣхѡ́мъ: ѡ́же мл́тва.

Stvořiteli můj, jenž jsi dobrovolně dal mně za pokrm Tělo své, ty jsi oheň pálicí nehodné; nesežehni mne, pronikni spíše v údy mé, vstup do všech částí mé bytosti, do útroh i v srdce mé. Spal trní všech prohřešení mých; očisť duši, posvět myšlení; upevni vnitřní síly mé spolu s kostmi; osvět patero smyslů; připevni mne celého k bázni před tebou. Stále chraň, střež a zachovej mne od veškerého díla a slova dušehubného. Očisť, omyj a ozdob mne; polepši mne, daruj mi poznání a osvět mne. Učiň mne sídlem jediného Ducha svého, a nikoliv již sídlem hříchu. Jelikož stal jsem se domem tvým, když vstoupilo do mne svaté Přijímání, necht' prchá ode mne jako před ohněm každé řádění zla, každá vašeň. Za přímluvce své si před tebou, Milosrdným, volám všechny svaté, náčelníky řádů beztělesných, Předchůdce tvého, moudré apoštoly a s nimi i neposkvrněnou, čistou Matku tvou, jichž prosby přijmi, Kriste můj, a synem světla učiň služebníka tvého. Neboť tys jediný dobrý, posvěcení a světlo duší našich, a tobě jako Bohu a Vládci, jak se náleží, slávu každodenně všichni vzdáváme. Amen. *(Od sv. Metafrasta)*

Tělo tvé svaté, Pane Ježíši Kriste, Bože náš, budiž mně k životu věčnému a drahocenná Krev tvá na odpuštění hříčů; budiž mně tedy svatá večere tato k radosti, zdraví a veselí. Ve strašný pak a druhý příchod svůj, Pane, dejž mně hříšnému státi po pravici slávy tvé, na přímluvy přečisté Matky tvé i všech svatých. Amen

Přesvatá Vlákyně, Bohorodice, světlo zatemnělé duše mé, naděje, záštito, útočiště, útěcho, radosti moje – děkuji ti, že jsi mne nehodného uznala hodným státi se účastným přečistého Těla a drahocenné Krve Syna tvého. A tak ty, porodivší Světlo pravé, osvět duchovní oči srdce mého; porodivší pramen nesmrtelnosti, oživíš mne, umrtveného hříchem; a jsouc milostivého Boha láskyplná milosrdná Matka, smiluj se nade mnou a vlož dojetí a zkroušenost do srdce mého, daruj pokoru uvažování mému a osvobození zajatým myšlenkám mým; i učiň mne hodným do posledního vzdechu mého neodsouzeně přijímat posvěcení přečistých Tajin k uzdravení duše i těla. A dejž mi slzy pokání a vyznání, abych opěvoval a chválil tebe po všechny dny života svého, neboť blahoslovená a velebená jsi na věky. Amen.

Zakončení děkvných modliteb po účasti na svaté eucharistii

Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého, podle slova svého v pokoji. Neboť viděly oči mé spasení tvé, které jsi připravil před obličejem všech lidí: světlo ke zjevení pohanům, a slávu lidu tvého israelského.

Následuje: »Trojsvatá píseň« až po »Otče náš«

Závěrečný tropar a kondak sv. Basilu Velikému:

Po celé zemi rozlehl se hlas tvůj a všude přijato je slovo tvé, jímž jsi pravé víře naučil, přirozenost všeho jsoucího zjasnil a mravy lidské zušlechtil; královská svatosti, otče ctihodný *sv. Basile*, pros Krista Boha, aby spasil duše naše.

»Sláva ...«

Podávaje všem smrtelníkům bohatství neuloupitelné a zpečetuje je svými naučeními, ukázal ses jako základ církve nepohybnelný, zjeve nebeský, *Basile* ctihodný.

»I nyní ...« (**Závěrečný bohorodičný kondak, 6. hlas**)

Nezahanbitelná zastánkyně křesťanů, jistá prostřednice u Stvořitele, nepřeslechni prosebné hlasy hříšníků, ale předejdi, dobrotivá, ku pomoci nám, tebe věrně vzývající. Pospěš k přímlově, pros za nás horlivě, neboť ty, *Bohorodice*, vždy ochraňuješ ty, kteří uctívají tebe.

Chceš-li, zapěj i tropar toho dne. Následuje ukončení:

»Hospodi, pomiluj.« (*Dvanáctkrát*)

Kněz: Přesvatá *Bohorodice*, spasiž nás!

»Tebe nad cherubíny ctěnější...« (*2. hlas*)

Kněz: Sláva tobě, Kriste Bože, naděje naše, sláva tobě!

»Sláva... I nyní...« »Hospodi, pomiluj« (*tříkrát*). Požehnej!

Kněz pronáší malé propuštění.



ИЗВѢСТІЕ ОУЧИТЕЛЬНОЕ.

ВѢЖДЬ, ГЛАКО СІА БЖІТВЕННАА ЛІТЪРГІА ВЕЛІКАГО ВАСІЛІА НЕ ВСЕГДА ПОРѢТА, НО ВО ВРЕМА ОУЧИНѢННОЕ, СІРѢЧЬ, ВЪ НЕДѢЛАХЪ ВЕЛІКІА ЧЕТЫРЕДЕСЯТНИЦЫ, (КРОМѢ НЕДѢЛЫ ВЛІЙ:) И ВО СЪТІЙ ВЕЛІКІЙ ЧЕТВЕРТОКЪ, ВЪ ВЕЛІКІЮ СЪББОТУ, И ВЪ НАВЕЧЕРІИ РЖІТВА ХРІТОКА, И БГОМЛЕНІИ, И ВЪ ДЕНЬ ПРАЗДНИКА СЪАГО ВАСІЛІА. СКАЗАНИЕ ЖЕ И ОУСТАВЪ ВЪ СЕГѠ СЦЕННОДѢЙСТВІА ТОЖДЕ СЪТЯ, СЪЖЕ И СЪАГО ІІОААННА ЗЛАТОУСТЕТАГО.



Liturgie sv. Basila se koná desetkrát do roka:

- 1.) Na svátek Narození Páně (25. prosince). Případne-li předvečer Narození Páně (tj. 24. prosinec) na všední den (od pondělí do pátku), pak se Basilova liturgie slouží spojená s večerní bohoslužbou v tento den předvečeru (na samotný den svátku, 25. prosince, se ráno slouží liturgie sv. Jana Zlatoústého). Případne-li však předvečer svátku na sobotu nebo na neděli, pak se 24. prosince dopoledne slouží liturgie sv. Jana Zlatoústého, večer se koná velká večerní; v samotný den svátku se koná dopoledne liturgie sv. Basila (bez spojení s večerní).
- 2.) V den svátku sv. Basila. Obřezání Páně (1. ledna). (Dopolední služba liturgie)
- 3.) Na svátek Zjevení Páně (6. ledna). Buď se Basilova liturgie koná v předvečer svátku ve spojení s večerní (padne-li 5. leden na všední den), nebo dopoledne v samotný den svátku (padne-li 5. leden na sobotu či neděli). Viz obdobný princip na svátek Narození Páně.
- 4.—8.) První, druhá, třetí, čtvrtá a pátá neděle velkopostní. (Slouží se dopolední podoba liturgie. O velkopostních sobotách i na Lazarovu sobotu a pak na Květnou neděli se koná liturgie sv. Jana Zlatoústého.)
- 9.) Na velký čtvrtek. (Slouží se Basilova liturgie ve spojení s večerní bohoslužbou.)
- 10.) Na velkou sobotu. (Slouží se Basilova liturgie ve spojení s večerní bohoslužbou.)

Spojení liturgie sv. Basila Velikého s večerní bohoslužbou

Začíná se ohlasem liturgie: „Blahosloveno budiž království...“ (Kněz při tom koná s evangeliem kříž nad antiminsem.) A hned začíná obvyklá večerní bohoslužba („Pojďte, pokloňme se...“ Žalm 103./104., pak velká ektenie, po ní „Hospodine, k tobě volám...“ a stichiry atd.).

Večerní má následující zvláštnosti. Čtení světelných modliteb a velkou ektenii koná kněz před svatým prestolem (tj. v oltáři). Nebere se „Blažený muž“ (pokud to není v sobotu večer). Stichir na „Hospodine k tobě volám“ bývá ve svátek osm.

Malý vchod (na konci těchto stichir) se koná s evangeliem (tj. nikoliv s kadidlem).

Při vchodu: „Velemoudrost, povznesme se!“ a poté „Světlo tiché“ jako obvykle. Po večerním prokimeniu se čtou paremije s tropary a dalšími hymny k svátku (viz služba svátku v mineji). V průběhu stichir a paremijí kněz většinou koná proskomidii. Věřící při čtení starozákonních paremijí sedí (královská brána se na tyto paremije uzavírá).

Pokud je to uvedeno v mineji, bývají mezi paremijemi zvláštní tropary na závěr čtení paremijí může být sváteční službou nebo triodem předepsán zvláštní hymnus.

Po přečtení všech paremijí se otevírá královská brána a následuje malá ektenie, která končí ohlasem z liturgie: „Neboť svatý jsi, Bože náš...“ A tím se opouští postup večerní a přechází se do postupu liturgie. Hned nato se zpívá Trojsvatá píseň, pak prokimen liturgie, čtení apoštola, evangelia a dále, jak je psáno výše v řádu liturgie sv. Basila.



Redakční poznámka

Základem pro vytváření tohoto českého překladu liturgie bylo znění použité v „Lidovém sborníku modliteb a bohoslužebných zpěvů pravoslavné církve“ sestaveném a vydaném sv. biskupem mučedníkem Gorazdem, a dále starší překlad ve „Služebníku“ od presbytera Čestmíra Kráčmara.

Navazovat na text uvedený v tzv. „Gorazdově sborníku“ je při práci na nových překladech v českém pravoslaví samozřejmost. Vyrůstáme přece z kořenů modlitebního dědictví našich místních předchůdců ve víře a chápeme, že pravoslaví je neoddělitelně spojeno s úctou k posvátným tradicím – všeobecným i místním. Zmíněná úcta znamená v našem pojetí následování, nikoliv muzeum. Kdybychom zavrhli, znevažovali či se dokonce posmívali tomu, jak se modlili naši pravoslavní předchůdci, kteří zde šířili pravoslaví a budovali naše chrámy, pak bychom byli pravoslavnými jen formálně, ale nikoliv duchem. To však neznamená, že bychom neměli staré překlady průběžně zpřesňovat a doplňovat.

Nejedná se tu jen o do sebe uzavřenou jazykovou problematiku. Jde o její přesah do oblasti ducha. Pronikání – dnes všude se šířící – protestantské či světsky mudrující „duchovnosti“ se lze vyvarovat citlivostí vůči působení Ducha Svatého, kterým bylo v posloupnosti minulých generací toto dávné dědictví přineseno do naší země k předcházejícímu i současnému pokolení.

Občas se setkáváme s tvrzením, že jazyk českých modliteb vydaných v době sv. Gorazda († 1942) je dnes „naprosto nesrozumitelný“. Asi nemá význam s takovým podivným názorem obšírně polemizovat. Možná má takový pocit konvertita, který přišel do pravoslaví z modernistického či protestantského prostředí, nebo je to člověk zvyklý modlit se vlastními tezemi nejmodernější variantou jazyka (jako je čeština „novinářská“), či není příliš sečtělý, a proto nerozumí klasické knižní češtině. Jistě chápeme, že použitý jazykový styl při modlitbě ovlivňuje naše duchovní naladění. Modlitební a liturgický jazyk by si měl proto zachovat odstup od jazyka ulice či novin a jiných masmédií. Toho lze dosáhnout mj. posunem jazykového stylu ke knižní poloze či mírnými archaismy (např. použitím přechodníků či v terminologii a ve slovosledu). Běžné jsou takové výrazové prostředky i v současné poezii.

Každý obor lidského myšlení a činnosti má svou terminologii, kterou si musí osvojit ten, kdo se hodlá v tomto oboru orientovat. To platí i v oblasti vědy, náboženství či filosofie. Vztahuje se to i na křesťanskou víru obecně (adept křesťanství si musí postupně vyjasnit obsah pojmů jako např.: Bůh, Spasitel, Bible, evangelium, apoštol, křest, alleluja atd.). Pochopitelně

také pravoslavní má právo na své specifické pojmosloví, s nímž se musí každý zájemce o naši víru postupně seznámit (např.: svaté Tajiny, eucharistie, jednobytný, Bohorodice, blahodať, božská liturgie; názvy bohoslužebných knih a hymnů – např. tropar, kondak, stichira, prokimen, či chrámového vybavení a bohoslužebných předmětů, tituly světců; dále třeba monastýr, igumen, archimandrita, jeromonach apod.) Věříme, že používání pravoslavné terminologie v liturgickém překladu nebude nikomu na obtíž.

Při práci na úpravě českého překladu liturgie sv. Basila Velikého bylo při hledání co nejvýstižnějšího znění často přihlíženo k řeckému znění dle současného vydání na Svaté Hoře Athos – jak v drobnostech (např. rozdělení dlouhých modliteb na několik odstavců), či při úpravě vyznění některých vět modliteb, tak i v zásadních věcech, pod nimiž máme na mysli především znění epiklese.

Dle stejného řeckého vydání bylo výrazně zkráceno vzpomínání řádů svatých při proskomidii (jednak to odpovídá starobylosti liturgie – jsou připomínáni hlavně svatí z nejstarších dob církve a jen několik osob, a dále to vyhovuje skutečnosti, že při liturgii sv. Basila spojené s večerní koná proskomidie až v průběhu bohoslužby, při stichirách a paremijích, takže na ni nemusí pokaždé být tolik času jako při liturgii sv. Jana Zlatoústého).

Znění epiklese je přesně dle původního řeckého textu, jak je dnes vydán např. v *Ieratikon* (2. díl: *Božská liturgie sv. Basila Velikého*), *Ieras Monis Simonos Petras*, *Agion Oros* 2004. (Dále bylo v jednotlivostech přihlíženo k anglickému překladu Basilovy liturgie; např. na goarch.org.) Jen prosba diákona: „Pamatuj na mne, hříšného, vladyko svatý,“ (v českém znění), je převzata z církevně-slovanského služebníku (v řeckém znění není). I pro vzpomínání řádů svatých při proskomidii bylo vzato za vzor zmíněné řecké vydání (s tím, že nad první částíčkou je vzpomínán sv. Jan Křtitel, jak je to u nás obvyklé, a doplněna jsou jména českých světců).

Liturgie sv. Basila Velikého – o dvou vsuvkách do znění epiklese

Za posledních několik staletí se v používaných vydáních Basilovy liturgie objevily dvě vsuvky – nepůvodní texty zařazené do znění epiklese. Moderní řecká vydání se už vrací k původnímu znění epiklese – bez jakýchkoliv vsuvek.

První vsuvka do epiklese: trojí opakování troparu třetí hodinky („Pane, jenž jsi v třetí hodinu...“) spolu s dvěma verši z 50. žalmu („Srdce čisté stvoř ve mně...“ a „Nezamítej mne od tváře své...“)

Jestliže v liturgii sv. Jana Zlatoústého tato vsuvka nikterak nenarušuje slovní postup epiklese (protože je vložena mezi dvě věty a nikoliv doprostřed jedné věty) a konec konců má zde už také svou tradici (od 11. století), tak v liturgii sv. Basila Velikého nemá – dle názoru mnohých – žádné místo. Jednak proto, že z hlediska gramatického opravdu nepřipustně narušuje postup epiklese. Je totiž vložena doprostřed jedné věty a úplně tím rozbíjí slovosled epiklese – věta proměňování chleba v Tělo Kristovo gramaticky pak vůbec nedává smysl, protože věta je přerušena po slově „ukáž“ (vyjev; u nás *učíň*) (v ř. i csl. v infinitivu), aniž by bylo dopovězeno, co má být ukázáno, resp. vyjeveno. A potom také kvůli tomu, že liturgie sv. Basila Velikého (spolu s liturgií sv. Jakuba, která se však už téměř nekoná) zastupuje v současném pravoslavném liturgikonu starší liturgické formy (myslí se zde eucharistická část liturgie), a tak v ní tato relativně novodobá úprava nemá místo.

Do liturgie sv. Basila byla tato vsuvka převzata z liturgie sv. Jana Zlatoústého, což je zjevné i z toho, že se tato vsuvka v žádném řeckém rukopisu liturgie sv. Basila nenalézá.

Znění epiklese liturgie sv. Basila v Gorazdově sborníku bylo na místě této vsuvky pozměněno, protože nebylo lingvisticky únosné uveřejnit v obecně srozumitelné češtině text, který by (kvůli oné vsuvce) nedával smysl.

Ponechme tedy vsuvku obsahující tropar třetí hodinky s úryvkem z 50. žalmu pro použití výhradně při liturgii sv. Jana Zlatoústého, kde má svůj smysl (mj. i v tom, že při epiklese – těsně před proměněním svatých Darů – slouží jako upomínka skutečnosti, že na díle spásy člověka a na daru eucharistie má účast celá svatá Trojice: eucharistický kánon včetně epiklese se modlitebně obrací k Bohu Otci, tropar třetí hodinky se pak obrací k Synu a oba verše z 50. žalmu jsou podle tradičního výkladu o Svatém Duchu). V liturgii sv. Basila je tato vsuvka nadbytečná, protože v modlitbě epiklese jsou těsně před proměňováním svatých Darů všechny Osoby Božské Trojice už vzpomenuy.

Závažná je i druhá vsuvka vnesená do epiklese liturgie sv. Basila Velikého: „Proměniv je Duchem svým Svatým.“

1.) Tato vsuvka byla učiněna ve slovanském textu liturgie sv. Basila pod zřejmým vlivem textu liturgie sv. Jana Zlatoústého. V řeckém znění liturgie se tato vsuvka jeví jako nepřipustná gramatická chyba (slovo „proměniv“ /metavalon/ nemůže v tomto tvaru následovat po infinitivu „ukázat“ /anadeixai/; v liturgii sv. Jana následuje slovo „proměniv“ po slově „učíň“ /poimson/ v rozkazovacím způsobu. Aby byla vsuvka v liturgii sv. Basila

správně, muselo by slovo „proměnit“ znít v infinitivu /metavalein/, což tak není, takže celá tato druhá vsuvka byla zjevně slepě převzata z liturgie sv. Jana a neorganicky vložena do liturgie sv. Basila.

2.) Dále si všimněme, že tato druhá vsuvka v epiklese liturgie sv. Basila je zbytečná, protože v anafoře liturgie sv. Basila se už dříve hovořilo a působení Ducha Svatého (vzývání Svatého Ducha v první části epiklese, aby na Dary sestoupil a „požehnal je a posvětil“), kdežto v liturgii sv. Jana byla zatím jen prosba o sestoupení Svatého Ducha, a proto se na závěr ještě dodává: „Proměniv (je Duchem Svatým)“.

3.) Tato druhá vsuvka vytváří liturgickou „zrůdnost“ čtvrtého požehnání svatých Darů, čemuž se lze vyhnout jedině tím, že se – v rozporu s celou tradicí – vynechá třetí požehnání svatých Darů (při slovech: „Prolitou za život světa“) a toto třetí požehnání se přesune na řečenou vsuvku (při slovech: „Proměniv je...“)

4.) I ct. Nikodim Svatohorec zdůrazňuje ve svém Pidalion (Kormidlo): „Vždy, když duchovní slouží liturgii sv. Basila Velikého, necht' neříkají v čase proměnění a posvěcení Tajin výraz »Proměniv je Duchem svým Svatým«, protože je to dodatek kohosi nevzdělaného a opovážlivého, který aby se ukázal jako protivník latiníků, převzal tato slova z liturgie svatého Jana Zlatoústého a vsunul je do Basilovy liturgie...“

Tyto chyby spravedlivě vyvolaly kritiku ruských theologů. Očekává se, že jedním z důležitých úkolů budoucího ruského sněmu bude, vynětí těchto vsuvek z liturgie sv. Basila a návrat epiklese této liturgie do původního stavu. Doposavad to nebylo učiněno zřejmě kvůli obavám z obvinění z „modernismu“ ze strany staroobřadců. A potom – jakékoliv opravy liturgie byly v Rusku na mnohá desetiletí takřka znemožněny porevolučními reformami tzv. „obnovlenců“; předrevoluční bohoslužby se tím staly nedotknutelným ideálem. Od těch dob se prosadily jen dvě „novoty“: nesrovnatelně častější svaté přijímání laiků (před revolucí bylo obvyklé, že věřící přijímali jednou do roka) a všelidový zpěv při bohoslužbách (a nikoliv pouze zpěv sboru, jak to bylo dříve, s výjimkou Symbolu víry a Otčenáše; při řeckých bohoslužbách se však tyto dva texty vždy zásadně čtou, tj. nezpívají; podle staré tradice je u Řeků čte nejdůstojnější nesloužící osoba či nejstarší člen bohoslužebného shromáždění nebo host). (*Ep. Vasil Krivošein – výpisky z díla*)

Jiní uvádějí: K liturgii sv. Basila Velikého je nutno říci, že slova: „Proměniv je Duchem svým Svatým,“ nebyla v původním vydání této liturgie. Jsou převzata z liturgie sv. Jana Zlatoústého. Při pozorném čtení textu epiklese vidíme, že tam nepatří. Proto jsou v mnohých vydáních liturgie vynechána.

Ct. Nikodim Svatohorec v Pidalionu při komentování 19. pravidla Laodicejského sněmu žádá, aby kněží při proměňování neříkali tento dodatek, který učinil někdo nevzdělaný (viz už citace výše). Tato vsuvka není ani v benátských vydáních liturgie. Nenacházela se v pramenech, které používal Bessarion, ani v pramenech sv. Marka Efezského.

Třetí požehnání svatých Darů se tedy v liturgii sv. Basila má konat při slovech: „Prolitou za život (Řekové správně dodávají ještě: a za spásu) světa.“

V zde předkládaném liturgickém textu jsme v epikleši – u modlitby před samotným žehnáním předložených darů – použili jako poslední slovo „učinil“ místo původního „ukázal“ (jak je to v řečtině i církevní slovanštině). Teologický význam je tu v obou případech stejný, ale *ukázal* patří do kontextu klasické řečtiny, jehož výklad není u nás běžně známý. Jedná se o proměnu darů a tu v češtině lépe vystihuje námi zvolené slovo *učinil*.

Poznámka k použité terminologii

Co se používaného pojmosloví týče, čerpá toto znění liturgie ze dvou tradičních českých pravoslavných zdrojů: „Lidového sborníku modliteb a bohoslužebných zpěvů pravoslavné církve“ (odtud např. již zažitá termíny: Tajina, Bohorodice atd.) a překladu „Nového zákona Pána našeho Ježíše Krista“ (*Petrohrad, 1892–97*), což je jediný český kanonický pravoslavný novozákonní překlad (odtud byl přejet počeštěný pojem „blahodať“).

V liturgii sv. Basila se pro řeč o svatých Darech (Tělu a Krvi Kristových) často vyskytuje termín *svjatynja* (agiasma), který v tomto kontextu překládáme jako *svátost*. Tam, kde se hovoří o *tainstvach* samozřejmě překládáme jako *tajiny*, jak je to u nás od dob sv. Gorazda II. obvyklé.

Z církevně slovanského jazyka jsme si vypůjčili pojem „blahodať“, abychom vymezili slovo „milost“ pro překlad *milost* (znamená: smilování nebo právně: zrušení soudu). *Blahodať* je vyhrazena pro řeč o nestvořené energii Boží – v pravoslavné spiritualitě i věrouce má zásadní význam mít takový vyhrazený pojem. Lze se oprávněně domnívat, že kdyby na našem území nebylo přetrženo pěstování pravoslavné víry, pak bychom měli slovo *blahodať* i v současné běžné češtině. Jedná se tu samozřejmě jazykovou výpůjčku, leč z jazyka blízkého, který je nejen naším národním i církevním dědictvím, ale i pramenem češtiny. Přebírání cizích slov do naší mluvy je běžnou záležitostí, a neobsahuje-li dosavadní lexikum češtiny termín, který by významově odpovídal a všestranně vyhovoval, nebývá zvykem se přejímkám bránit (čeština přejímá vcelku ochotně – mnoho slov máme dávno z ruštiny, z němčiny, nyní z angličtiny a z dalších jazyků). Lingvisticky vzato nemá *blahodať* pochopitelně nic společného s blahem – jádrem pojmu je: dar.

V ostatním viz poznámky k překladu liturgie sv. Jana Zlatoústého.

Historická poznámka k termínům služby liturgie sv. Basila

Dříve se sloužila liturgie sv. Basila na každý svátek, kdežto liturgie sv. Jana Zlatoústého byla vnímána jako liturgie všednodenní. Pak se začalo prosazovat sloužení liturgie sv. Jana i ve svátky (protože je kratší). Ustanovení, že liturgie sv. Basila se slouží jen 10 × v roce, nebylo přijato pro omezení této liturgie, ale naopak, aby bylo zachráněno její konání. (*Prof. N. D. Uspenskij: O službě dvou liturgií*)

V liturgii sv. Jana Zlatoústého se při zvolání kněze před svatým přijímáním věřících může vkládat vsuvka ct. Nikodima Svatohorce: „S bázní Boží (s láskou) a u víře přistupte!“ V liturgii sv. Basila, která by se měla udržovat bez různých pozdějších přídavek, by však vsuvka „s láskou“ nejspíš být neměla.

Na závěr podtrhněme, co bylo výše uvedeno o starobylosti této liturgie. V současném liturgickém životě pravoslavné církve reprezentuje liturgie sv. Basila nejstarobylější liturgické formy (v jistém smyslu to platí pak ještě i o liturgii předem posvěcených Darů a samozřejmě i o liturgii sv. Jakuba, která se však slouží jen zcela výjimečně a rozhodně nikoliv na běžných farnostech). Zastupuje dnes ve všech našich chrámech všechny dávné prvokřesťanské bohoslužebné řády. Proto je vhodné udržovat při službě této liturgie ranně křesťanskou duchovní atmosféru, preferovat prostotu ve výrazu i formě, zdržovat se novějších liturgických prvků; snažit se, aby věřící, přítomní v chrámu při službě, pocítili více než jindy vanutí ducha prvních křesťanských staletí. Tomu je vhodné přizpůsobit i bohoslužebný zpěv, resp. nápěvy určené pro službu liturgie sv. Basila.

Zde je několik skromných návrhů, jak odlišit tuto službu od obvykle konaných bohoslužeb. Tam, kde se používá elektrické světlo při liturgii, dle možností upřednostnit alespoň při liturgiích sv. Basila osvětlení svícemi. Možno jistě použít co nejprostší bohoslužebné odění. Vzdát se některých slavnostně komplikovaných součástí pozdně byzantského či carského typu a okázalosti v obřadu. Mitroformní kněží by např. mohli zvážít zda sloužit tuto liturgii s mitrou. Není už dnes jistě zakazováno číst tiché dlouhé liturgické modlitby beze spěchu nahlas, aby se všichni přítomní mohli poučit jejich hlubokým obsahem a účastí na těchto modlitbách povznést svou duši intenzivněji než obvykle. Zvláště to vše platí pro službu liturgie sv. Basila spojené s večerní (v takovém případě je žádoucí konat ji odpoledne či v podvečer, což pomůže věřícím se jí účastnit).

Literatura použitá při překladu:

Lidový sborník modliteb a bohoslužebných zpěvů pravoslavné církve (tzv. „Gorazdův sborník“) (*připravil svatý vladyka mučedník Gorazd Pražský a Moravsko-slezský; 1. vydání – Praha, 1933; 2. upravené vydání – Praha, 1951*)

Božská liturgie sv. Jana Zlatoústého (*vydal presbyter Čestmír Kráčmar – Praha, 1927*)

Služebník, tisnenie seďmoje (*upravený reprint – Praha, V jámě 6, 1950; další reprint – Církevní nakladatelství, Bratislava, 1980*)

Služebník (*upravený reprint synodálnho vydání – Moskva, 1997 a opr. vyd. 2003*)

Ieratikon (*vydání Ieras Monis Simonos Petras, Agion Oros, 2004*)

Překlad „Nového zákona Pána našeho Ježíše Krista“ (*bilingue, církevně-slovanský a český text; vydáno ve dvou dílech – Petrohrad, 1892—97*)

Dále bylo přihlíženo k liturgickým překladům do ruštiny a angličtiny, které jsou dostupné na internetu (překlady z církevně-slovanské i řecké předlohy), zvláště:

Anglický překlad publikovaný na oficiálním webu Greek Orthodox archdiocese of America: www.goarch.org

Pravoslavné bohoslužby v překladu z řeckého a církevně-slovanského jazyka, kniha 3., vydání 2., Moskva 2010, v PDF: www.ogkochetkov.ru

Překlad na website – Azbuka víry: www.azbyka.ru

Božská liturgie našeho svatého otce Basila Velikého (*Pracovní překlad, Litoměřice; 2018*)

Božská liturgie sv. Basila Velikého

Starší české překlady — dle „Sborníku modliteb a zpěvů...“ (sv. biskupa mučedníka Gorazda) a „Služebníku...“ (Čestmíra Kráčmara) — revidovány, upraveny a rozšířeny dle církevně-slovanského (s přihlédnutím k řeckému) znění.

Připravil prot. Jan Baudiš s kolektivem duchovních a teologů.

Jazyková spolupráce a závěrečná korektura: Darja Mužíková

Bilingue. Liturgická edice s církevně-slovanským textem a paralelním českým překladem